
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2023 Rhif 1064 (Cy. 180)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

CYNRYSIOLAETH Y BOBL, CYMRU

Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) (Pleidlais Sengl Dros-
wyddadwy) (Cymru) 2023

Gwnaed

4 Hydref 2023

Yn dod i rym

9 Hydref 2023

WELSH STATUTORY INSTRUMENTS

2023 No. 1064 (W. 180)

LOCAL GOVERNMENT, WALES

REPRESENTATION OF THE PEOPLE, WALES

The Local Elections (Principal Areas) (Single Transferable Vote)
(Wales) Rules 2023

Made

4 October 2023

Coming into force

9 October 2023

a Williams Lea company

Cyhoeddwyd gan TSO (Y Llyfrfa), cwmni Williams Lea,
ac ar gael o:

Arlein

www.tsoshop.co.uk

Post, Ffôn ac E-bost

TSO

Blwch Post 29, Norwich, NR3 1GN

Archebionf ffôn/ Ymholiadau cyffredinol 0333 202 5070

E-bost: customer.services@tso.co.uk

Ffôn Testun: 0333 202 5077

Published by TSO (The Stationery Office), a Williams Lea company,
and available from:

Online

www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone & E-mail

TSO

PO Box 29, Norwich, NR3 1GN

Telephone orders/General enquiries: 0333 202 5070

E-mail: customer.services@tso.co.uk

Textphone: 0333 202 5077

ISBN 978-0-348-39476-4

9 780348 394764

£21.71

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

WELSH STATUTORY
INSTRUMENTS

2023 Rhif 1064 (Cy. 180)

2023 No. 1064 (W. 180)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

**LOCAL GOVERNMENT,
WALES**

**CYNRYCHOLAETH Y BOBL,
CYMRU**

**REPRESENTATION OF THE
PEOPLE, WALES**

**Rheolau Etholiadau Lleol (Prif
Ardaloedd) (Pleidlais Sengl
Drosglwyddadwy) (Cymru) 2023**

**The Local Elections (Principal
Areas) (Single Transferable Vote)
(Wales) Rules 2023**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheolau)

Ar 6 Mai 2022, daeth darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (“Deddf 2021”) sy’n ymwneud â’r system pleidlais sengl drosglwyddadwy ar gyfer ethol cynghorwyr i brif gyngor yng Nghymru i rym. Mae’r darpariaethau hyn yn caniatáu i brif gynghorau benderfynu cynnal etholiadau gan ddefnyddio’r system pleidlais sengl drosglwyddadwy yn hytrach na’r system mwyafrif syml (gweler, yn benodol, adrannau 7 i 9 o’r Ddeddf honno).

Mewnosodwyd adran 36A o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983, sy’n galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheolau ar gyfer cynnal etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru, gan adran 13 o Ddeddf 2021. Arferwyd y pŵer hwnnw i wneud Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) (Cymru) 2021 (O.S. 2021/1459 (Cy. 374)) (“Rheolau 2021”). Mae’r Rheolau hynny’n nodi sut y mae rhaid cynnal etholiadau i brif gynghorau pan ddefnyddir y system mwyafrif syml. Nid ydynt yn gwneud darpariaeth ar gyfer cynnal etholiadau pan ddefnyddir y system pleidlais sengl drosglwyddadwy.

EXPLANATORY NOTE

(This note is not part of the Rules)

On 6 May 2022, the provisions of the Local Government and Elections (Wales) Act 2021 (“the 2021 Act”) relating to the single transferable vote system at the election of councillors to a principal council in Wales came into force. These provisions allow principal councils to decide to conduct elections using the single transferable vote system instead of the simple majority system (see, in particular, sections 7 to 9 of that Act).

Section 13 of the 2021 Act inserted section 36A of the Representation of the People Act 1983, which enables the Welsh Ministers to make rules for the conduct of local government elections in Wales. That power has been exercised to make the Local Elections (Principal Areas) (Wales) Rules 2021 (S.I. 2021/1459 (W. 374)) (“the 2021 Rules”). Those Rules set out how elections to principal councils must be conducted where the simple majority system is in use. They do not make provision for the conduct of elections where the single transferable vote system is in use.

Mae'r Rheolau hyn (Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) (Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy) (Cymru) 2023) felly yn diwygio Rheolau 2021 er mwyn iddynt ddarparu ar gyfer cynnal etholiadau pan ddefnyddir y system pleidlais sengl drosglwyddadwy. Bydd Rheolau 2021 yn parhau i wneud darpariaeth ynghylch y system mwyafrif syml ar gyfer cynnal etholiadau mewn prif ardaloedd nad ydynt wedi penderfynu defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy.

Mae rheol 2 yn diwygio rheol 3 o Reolau 2021 er mwyn ychwanegu'r termau "system mwyafrif syml" a "system pleidlais sengl drosglwyddadwy" at y rhestr ym mharagraff (3) o'r rheol honno. Effaith y diwygiad yw fod i'r termau hynny yr ystyr a nodir yn adran 6 o Ddeddf 2021.

Mae rheol 3 yn diwygio Rhan 3 o Atodlen 1 i Reolau 2021, sy'n ymdrin â chynnal y bleidlais, er mwyn cynnwys darpariaeth ar gyfer y system pleidlais sengl drosglwyddadwy. Ar hyn o bryd, mae Rhan 3 yn cyfeirio at nifer o ffurfiau rhagnodedig, gan gynnwys ffurf y papur pleidleisio, nad ydynt yn addas ar gyfer etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy oherwydd eu bod yn cynnwys cyfarwyddiadau i bleidleiswyr i roi croes [X] yn erbyn enw'r ymgeisydd y maent yn pleidleisio drosto. Mae'r diwygiadau'n darparu ar gyfer defnyddio ffurfiau gwahanol mewn etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy. Maent hefyd yn gwneud darpariaeth wahanol ar gyfer cynnwys hysbysiadau y tu mewn i bob bwth pleidleisio (fel bod pleidleiswyr, yn hytrach na chael eu cyfarwyddo i roi croes, yn cael gwybodaeth ynghylch sut i farcio eu dewis cyntaf, eu hail ddewis a'u trydydd dewis etc.).

Mae rheol 4 yn mewnosod Rhan newydd 4A yn Rheolau 2021, sy'n ymdrin â chyfrif pleidleisiau mewn etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy. Bydd y Rhan 4 bresennol yn parhau i fod yn gymwys mewn etholiadau sy'n defnyddio'r system mwyafrif syml ac mae wedi ei hailenwi i adlewyrchu ei chwmpas.

Mae Pennod 1 o'r Rhan newydd 4A yn cynnwys darpariaethau rhagarweiniol. Mae'r ddarpariaeth a wneir ar gyfer presenoldeb wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif (rheol 60B), ar gyfer cyfrif y papurau pleidleisio yn y lle cyntaf a'u dilysu etc. (rheol 60C) ac ar gyfer dyletswyddau cyffredinol y swyddog canlyniadau wrth gyfrif y pleidleisiau (rheol 60D) yn debyg i'r ddarpariaeth a wneir gan y Rhan 4 bresennol ar gyfer etholiadau sy'n defnyddio'r system mwyafrif syml. Mae'r ddarpariaeth a wneir ar gyfer gwrthod papurau pleidleisio yn sylweddol wahanol (rheol 60E). Yn benodol, mae'r seiliau ar gyfer eu gwrthod yn wahanol mewn ffyrdd penodol er mwyn ystyried y sefyllfa mewn etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais

These Rules (the Local Elections (Principal Areas) (Single Transferable Vote) (Wales) Rules 2023) therefore amend the 2021 Rules so that they provide for the conduct of elections where the single transferable vote system is in use. The 2021 Rules will continue to make provision about the simple majority system for the conduct of elections in principle areas which have not decided to use the single transferable vote system.

Rule 2 amends rule 3 of the 2021 Rules so that the terms "simple majority system" and "single transferable vote system" are added to the list in paragraph (3) of that rule. The effect of the amendment is that those terms have the meaning set out in section 6 of the 2021 Act.

Rule 3 amends Part 3 of Schedule 1 to the 2021 Rules, dealing with the conduct of the poll, to include provision for the single transferable vote system. Currently, Part 3 refers to a number of prescribed forms, including the form of ballot paper, which are not suitable for elections using the single transferable vote system because they contain instructions to voters to mark a cross [X] against the name of the candidate they are voting for. The amendments provide for alternative forms to be used at elections using the single transferable vote system. They also make alternative provision for the content of notices inside each voting compartment (so that, instead of being instructed to mark a cross, voters are given information about how to mark their first, second and third preferences etc.).

Rule 4 inserts a new Part 4A in the 2021 Rules, dealing with the counting of votes at elections using the single transferable vote system. The existing Part 4 will continue to apply at elections using the simple majority system and is renamed to reflect its scope.

Chapter 1 of the new Part 4A contains introductory provisions. The provision made for attendance at the counting of votes (rule 60B), for the initial counting of ballot papers and verification etc. (rule 60C) and for the returning officers' general duties in counting the votes (rule 60D) is similar to that made by the existing Part 4 for elections using the simple majority system. The provision made for the rejection of ballot papers is materially different (rule 60E). In particular, the grounds for rejection differ in certain respects to take account of the position at elections using the single

sengl drosglwyddadwy pan fo rhaid i bleidleiswyr nodi dewis cyntaf a phan gânt nodi ail ddewis a dewisiadau pellach.

Mae Pennod 2 o'r Rhan newydd 4A yn nodi'r rheolau a ddefnyddir i bennu'r canlyniad mewn etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy. Mae'r rheolau hyn yn seiliedig ar system a ddisgrifir weithiau mewn llenyddiaeth ynghylch systemau etholiadol fel "y dull Gregory clasurol" neu "y dull Gregory syml". Mae prif agweddau'r rheolau fel a ganlyn.

- Cyfrifir y pleidleisiau dewis cyntaf ar bapurau pleidleisio dilys (rheol 60G).
- Cyfrifir y "cwota". Dyma nifer y pleidleisiau y mae eu hangen i sicrhau y dychwelir ymgeisydd fel cynghorydd. Mae rheol 60H yn nodi sut y cyfrifir y cwota ac fe'i dangosir gan ddefnyddio'r fformiwla ganlynol:

$$\left(\frac{\text{cyfanswm y pleidleisiau dilys}}{\text{nifer y seddi sydd i'w llenwi yn yr etholiad} + 1} \right) + 1$$

- Mae rheol 60I yn nodi bod ymgeisydd i'w drin fel pe bai wedi ei ethol os yw nifer y pleidleisiau dros yr ymgeisydd, ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn cyfateb i'r cwota neu uwchlaw'r cwota.
- Mae darpariaeth i bleidleisiau gael eu trosglwyddo pan fo nifer y pleidleisiau dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota (hynny yw, pan drinnir yr ymgeisydd felly fel pe bai wedi ei ethol a bod ganddo bleidleisiau dros ben).
  - Pan fo'r pleidleisiau dewis cyntaf dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota, mae rheol 60J yn nodi'r hyn sy'n digwydd. Yn y bôn, edrychir ar bapurau pleidleisio'r ymgeisydd llwyddiannus i weld a yw'r pleidleisiwr wedi mynegi "dewis nesaf sydd ar gael". Diffinnir hyn yn rheol 60F, ac yn fras mae'n golygu dewis nesaf (mewn trefn olynol) o ran ymgeisydd sy'n dal yn y ras (hynny yw, nad yw wedi ei drin fel pe bai wedi ei ethol nac wedi ei eithrio). Cyfeirir at bapurau pleidleisio sy'n mynegi dewis nesaf sydd ar gael yn y rheolau fel "papurau trosglwyddadwy" a throsglwyddir pob un i'r ymgeisydd y rhoddwyd y dewis o'i ran. Mae i'r pleidlais ar bob papur pleidleisio a drosglwyddir werth a gyfrifir yn unol â rheol 60J(5) (drwy gymryd pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd a'u rhannu â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir).

transferable vote system where voters must indicate a first preference and may indicate second and subsequent preferences.

Chapter 2 of the new Part 4A sets out the rules used to determine the result at elections using the single transferable vote system. These rules are based on a system that is sometimes described in literature about electoral systems as "the classic Gregory method" or "the simple Gregory method". The key aspects of the rules are the following.

- The first preference votes on valid ballot papers are counted (rule 60G).
- The "quota" is calculated. This is the number of votes needed to secure the return of a candidate as a councillor. Rule 60H sets out how the quota is calculated and is demonstrated using the following formula:

$$\left(\frac{\text{total number of valid votes}}{\text{number of seats to be filled at election} + 1} \right) + 1$$

- Rule 60I sets out that a candidate is treated as elected if, at any stage of the count, the number of votes for the candidate equals or exceeds the quota.
- There is provision for votes to be transferred where the number of votes for a candidate exceeds the quota (that is, where the candidate is therefore treated as elected and has a surplus).
  - Where first preference votes for a candidate exceed the quota, rule 60J sets out what happens. In essence, the successful candidate's ballot papers are examined to see whether the voter has expressed a "next available preference". This is defined in rule 60F and is broadly a next preference (in consecutive order) for a candidate who is still in the race (that is, who has been neither treated as elected nor excluded). Ballot papers expressing a next available preference are referred to in the rules as "transferable papers" and each is transferred to the candidate for whom the preference is given. The vote on each transferred ballot paper has a value which is calculated in accordance with rule 60J(5) (by taking the candidate's surplus and dividing it by the total number of ballot papers being transferred).

- Mewn achosion eraill pan fo gan ymgeisydd bleidleisiau dros ben (er enghraifft, pan fo gan ymgeisydd bleidleisiau dros ben ar ôl trosglwyddo'r pleidleisiau dewis cyntaf o dan reol 60J), mae rheol 60K yn nodi'r hyn sy'n digwydd. Os digwydd hyn, nid yw'r swyddog canlyniadau ond yn edrych ar y papurau pleidleisio a drosglwyddwyd ddiwethaf i'r ymgeisydd llwyddiannus (yn yr enghraifft, y rheini a drosglwyddwyd o dan reol 60J). Edrychir ar y papurau pleidleisio hyn i weld a yw'r pleidleisiwr wedi mynegi dewis nesaf sydd ar gael. Trosglwyddir pob papur pleidleisio sy'n mynegi dewis nesaf sydd ar gael i'r ymgeisydd y rhoddwyd y dewis o'i ran. Mae i'r bleidlais ar bob papur pleidleisio a drosglwyddir werth a gyfrifir yn unol â rheol 60K(5). Mae hyn eto yn golygu rhannu pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir ond mae cam ychwanegol y bwriedir iddo sicrhau nad yw'r gwerth yn fwy na gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd y mae'r bleidlais yn awr yn cael ei throsglwyddo oddi wrtho (gweler cam 3 yn rheol 60K(5)).
- Mae rheolau 60L, 60M a 60N yn ymdrin â materion ategol yn ymwneud â throsglwyddiadau. Yn benodol, mae rheol 60L yn ymdrin ag achosion pan na fo angen trosglwyddo, rheol 60M yn ymdrin â threfn trosglwyddiadau pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor yr un nifer o bleidleisiau dros ben a rheol 64N yn ymdrin â'r cofnodion y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu gwneud.
- In other cases where a candidate has a surplus (for example, where a candidate has a surplus following the transfer of first preference votes under rule 60J), rule 60K sets out what happens. In this case, the returning officer examines only the ballot papers that were last transferred to the successful candidate (in the example, those transferred under rule 60J). These ballot papers are examined to see whether the voter has expressed a next available preference. Each ballot paper expressing a next available preference is transferred to the candidate for whom the preference is given. The vote on each transferred ballot paper has a value which is calculated in accordance with rule 60K(5). This again involves dividing the candidate's surplus by the total number of ballot papers being transferred but there is an additional step which is intended to ensure that the value is not greater than the value of the vote on the ballot paper when it was received by the candidate from whom it is now being transferred (see step 3 in rule 60K(5)).
- Rules 60L, 60M and 60N deal with ancillary matters relating to transfers. In particular, rule 60L deals with cases in which transfers need not take place, rule 60M deals with the order of transfers where two or more candidates have the same surplus and rule 64N deals with the records that the returning officer is required to make.

- Os oes swyddi gwag i'w llenwi o hyd ar ôl trosglwyddo'r holl bleidleisiau dros ben, mae'r rheolau'n darparu ar gyfer eithrio'r ymgeisydd sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau (rheol 60O). Yna caiff pleidleisiau'r ymgeisydd a eithriwyd eu hailddosbarthu. Mae hyn yn digwydd fesul cam.
  - Y cam cyntaf yw trosglwyddo pleidleisiau dewis cyntaf yr ymgeisydd a eithriwyd o dan reol 60O. Mae'r swyddog canlyniadau'n edrych ar y papurau pleidleisio y rhoddwyd y pleidleisiau hynny arnynt i weld a yw'r pleidleisiwr wedi mynegi dewis nesaf sydd ar gael. Trosglwyddir pob papur pleidleisio sy'n mynegi dewis nesaf sydd ar gael i'r ymgeisydd y rhoddwyd y dewis o'i ran, a'r gwerth trosglwyddo fydd 1.
  - Os oes swyddi gwag o hyd ar ôl gwneud hyn, mae'r swyddog canlyniadau'n didoli papurau pleidleisio eraill yr ymgeisydd a eithriwyd yn grwpiau yn unol â gwerth trosglwyddo'r pleidleisiau hynny pan gafodd yr ymgeisydd a eithriwyd hwy (rheol 60P). Gan ddechrau â'r grŵp uchaf ei werth, mae'r swyddog canlyniadau'n edrych ar y papurau pleidleisio i weld a yw'r pleidleisiwr wedi mynegi dewis nesaf sydd ar gael. Trosglwyddir pob papur pleidleisio sy'n mynegi dewis nesaf sydd ar gael i'r ymgeisydd y rhoddwyd y dewis o'i ran, yn unol â gwerth y bleidlais ar y papur pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd a eithriwyd.
  - Mae rheol 60R yn ymdrin â materion ategol sy'n ymwneud ag eithrio, megis y cofnodion y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu gwneud.
- Mae rheol 60S yn nodi rheolau arbennig sy'n gymwys i lenwi swyddi gwag olaf. Bwriedir i'r rheolau hyn sicrhau nad yw'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau barhau i gyfrif pan na fyddai diben gwneud hynny. Er enghraifft, mae'r rheol yn darparu, pan fo nifer yr ymgeiswyr sy'n dal yn y ras yn cyfateb i nifer y swyddi gwag sy'n dal heb eu llenwi, y trinnir yr ymgeiswyr hynny fel pe baent wedi eu hethol.
- If vacancies remain to be filled after all transfers of surpluses have taken place, the rules provide for the candidate with the lowest number of votes to be excluded (rule 60O). The excluded candidate's votes are then redistributed. This takes place in stages.
  - The first stage involves the transfer of the excluded candidate's first preference votes under rule 60O. The returning officer examines the ballot papers on which those votes were given to see whether the voter has expressed a next available preference. Each ballot paper expressing a next available preference is transferred to the candidate for whom the preference is given, at a transfer value of 1.
  - If vacancies remain following this, the returning officer then sorts the excluded candidate's other ballot papers into groups according to the transfer value at which the votes were received by the excluded candidate (rule 60P). Beginning with the group of the highest value, the returning officer examines the ballot papers to see whether the voter has expressed a next available preference. Each ballot paper expressing a next available preference is transferred to the candidate for whom the preference is given, at the value that the vote on the paper had when it was received by the excluded candidate.
  - Rule 60R deals with ancillary matters relating to exclusions, such as the records that the returning officer is required to make.
- Rule 60S sets out special rules that apply to the filling of last vacancies. These rules are intended to ensure that the returning officer is not required to continue counting when it would be pointless to do so. For example, the rule provides that where the number of candidates still in the race is equal to the number of vacancies remaining unfilled, those candidates are treated as elected.

- Mae rheolau 60T i 60W yn ymdrin â materion atodol. Mae rheol 60T yn galluogi ymgeisydd neu asiant etholiadol i ofyn, ar ddiwedd pob cam o'r cyfrif, i'r cam hwnnw gael ei ailgyfrif. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gydymffurfio â'r cais oni bai ei fod yn afresymol. Mae rheol 60U yn nodi rheolau ynghylch y drefn y trinnir ymgeiswyr fel pe baent wedi eu hethol ynddi (a'r rheol gyffredinol yw mai dyma'r drefn y trosglwyddwyd eu priod bleidleisiau dros ben ynddi). Mae rheol 60V yn darparu y bydd penderfyniadau'r swyddog canlyniadau yn derfynol (yn ddarostyngedig i'w hadolygu ar ddeiseb etholiad). Mae rheol 60W yn ymdrin â datgan y canlyniad a materion cysylltiedig.
- Rules 60T to 60W deal with supplementary matters. Rule 60T enables a candidate or election agent to request, at the end of each stage of the count, a re-count of that stage. The returning officer must comply with the request unless it is unreasonable. Rule 60U sets out rules about the order in which candidates are treated as elected (with the general rule being that this is the order in which their respective surpluses were transferred). Rule 60V provides for the returning officer's decisions to be final (subject to review on an election petition). Rule 60W deals with the declaration of the result and related matters.

Mae rheol 6 yn mewnosod Atodlenni 1 i 4 sy'n mewnosod Atodiadau newydd 2A, 4A, 5A a 6A yn yr Atodiadau i Atodlen 1 i Reolau 2021. Mewnosodir ffurfiau newydd o ran papurau pleidleisio, datganiadau pleidleisio post, cardiau pleidleisio a chanllawiau i bleidleiswyr. Mae'r rhain yn cynnwys cyfarwyddiadau priodol ar gyfer etholiadau sy'n defnyddio'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy.

Rule 6 inserts Schedules 1 to 4 which insert new Appendices 2A, 4A, 5A and 6A in the Appendices to Schedule 1 to the 2021 Rules. New forms relating to ballot papers, postal voting statements, poll cards and guidance for voters are inserted. These contain appropriate instructions for elections using the single transferable vote system.

Mae rheolau 7 i 10 yn gwneud diwygiadau i Atodlen 2 i Reolau 2021 (sy'n ymdrin â'r sefyllfa pan gyfunir y bleidlais mewn etholiad i brif gyngor â'r bleidlais mewn etholiad perthnasol). Gan fod y ddarpariaeth a wneir gan y Rheolau hyn yn debyg i'r ddarpariaeth a wneir gan reolau 3 i 6 mewn cysylltiad ag Atodlen 1, ni roddir rhagor o eglurhad.

Rules 7 to 10 make amendments to Schedule 2 to the 2021 Rules (dealing with the position where the poll at a principal council election is combined with the poll at a relevant election). As the provision made by these Rules is comparable to that made by rules 3 to 6 in respect of Schedule 1, no additional explanation is included.

Mae rheol 11 yn gwneud diwygiad technegol i reol 54(3) o Reolau 2021.

Rule 11 makes a technical amendment to rule 54(3) of the 2021 Rules.

Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheolau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheolau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Yr Is-adran Etholiadau, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ ac ar wefan Llywodraeth Cymru ar www.llyw.cymru.

Regulatory Impact Assessment

The Welsh Ministers' Code of Practice on the carrying out of Regulatory Impact Assessments was considered in relation to these Rules. As a result, a regulatory impact assessment has been prepared as to the likely costs and benefit of complying with these Rules. A copy can be obtained from the Elections Division, Welsh Government, Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ and on the Welsh Government website at www.gov.wales.

2023 Rhif 1064 (Cy. 180)

2023 No. 1064 (W. 180)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

**LOCAL GOVERNMENT,
WALES**

**CYNRYCHIOLAETH Y BOBL,
CYMRU**

**REPRESENTATION OF THE
PEOPLE, WALES**

**Rheolau Etholiadau Lleol (Prif
Ardaloedd) (Pleidlais Sengl
Drosglwyddadwy) (Cymru) 2023**

**The Local Elections (Principal
Areas) (Single Transferable Vote)
(Wales) Rules 2023**

Gwnaed 4 Hydref 2023

Made 4 October 2023

Yn dod i rym 9 Hydref 2023

Coming into force 9 October 2023

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir gan adran 36A(1), (2)(d) a (4) o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983(1), yn gwneud y Rheolau a ganlyn.

The Welsh Ministers, in exercise of the powers conferred by section 36A(1), (2)(d), and (4) of the Representation of the People Act 1983(1), make the following Rules.

Yn unol ag adran 36A(7) o'r Ddeddf honno, mae Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori â'r personau hynny yr oeddent yn ystyried eu bod yn briodol.

In accordance with section 36A(7) of that Act, the Welsh Ministers have consulted such persons as they considered appropriate.

Yn unol ag adran 36A(10) o'r Ddeddf honno, gosodwyd drafft o'r offeryn hwn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad.

In accordance with section 36A(10) of that Act, a draft of this instrument has been laid before, and approved by a resolution of, Senedd Cymru.

Enwi, dod i rym a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheolau hyn yw Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) (Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy) (Cymru) 2023.

(2) Daw'r Rheolau hyn i rym ar 9 Hydref 2023.

Title, coming into force and interpretation

1.—(1) The title of these Rules is the Local Elections (Principal Areas) (Single Transferable Vote) (Wales) Rules 2023.

(2) These Rules come into force on 9 October 2023.

---

(1) 1983 p. 2. Mewnosodwyd adran 36A gan adran 13(3) o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (dsc 1).

---

(1) 1983 c. 2. Section 36A was inserted by section 13(3) of the Local Government and Elections (Wales) Act 2021 (asc 1).

(3) Yn y Rheolau hyn, ystyr “Rheolau 2021” yw Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) (Cymru) 2021(1).

Diwygio rheol 3 o Reolau 2021

2. Yn rheol 3 o Reolau 2021 (dehongli), ym mharagraff (3)—

- (a) yn y geiriau mewn cromfachau, yn lle “adran 202(1)” rhodder “adrannau 202(1) a 203(1)”;
- (b) yn y lleoedd priodol, mewnosoder—
  - ““system mwyafrif syml” (“*simple majority system*”);
  - ““system pleidlais sengl drosglwyddadwy” (“*single transferable vote system*”).

Diwygio Rhan 3 o Atodlen 1 i Reolau 2021

3.—(1) Mae Rhan 3 o Atodlen 1 i Reolau 2021 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 21 (y bleidlais i’w chynnal drwy bleidlais gudd), yn lle paragraff (2) rhodder—

“(2) Rhaid canfod y canlyniad—

- (a) pan y system mwyafrif syml yw’r system bleidleisio sy’n gymwys i’r etholiad, yn unol â Rhan 4;
- (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw’r system bleidleisio sy’n gymwys i’r etholiad, yn unol â Rhan 4A.”.

(3) Yn rheol 22 (y papurau pleidleisio)—

- (a) ym mharagraff (3), ar y dechrau mewnosoder “Pan y system mwyafrif syml yw’r system bleidleisio sy’n gymwys i’r etholiad,”;
- (b) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—
  - “(3A) Pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw’r system bleidleisio sy’n gymwys i’r etholiad, rhaid i bapur pleidleisio—
  - (a) bod yn y ffurf yn Atodiad 2A, a
  - (b) bod wedi ei argraffu yn unol â’r cyfarwyddydau yn yr Atodiad hwnnw.”

(4) Yn rheol 28 (papurau pleidleisio post)—

- (a) ym mharagraff (1)(b), yn lle “Atodiad 4” rhodder “yr Atodiad cymwys”;

(3) In these Rules, “the 2021 Rules” means the Local Elections (Principal Areas) (Wales) Rules 2021(1).

Amendment of rule 3 of the 2021 Rules

2. In rule 3 of the 2021 Rules (interpretation), in paragraph (3)—

- (a) in the words in brackets, for “section 202(1)” substitute “sections 202(1) and 203(1)”;
- (b) insert at the appropriate places—
  - ““simple majority system” (“*system mwyafrif syml*”);
  - “single transferable vote system” (“*system pleidlais sengl drosglwyddadwy*”).

Amendment of Part 3 of Schedule 1 to the 2021 Rules

3.—(1) Part 3 of Schedule 1 to the 2021 Rules is amended as follows.

(2) In rule 21 (poll to be taken by ballot), for paragraph (2), substitute—

“(2) The result must be ascertained—

- (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, in accordance with Part 4;
- (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, in accordance with Part 4A.”.

(3) In rule 22 (the ballot papers)—

- (a) in paragraph (3), at the beginning insert “Where the voting system that applies at the election is the simple majority system,”;
- (b) after paragraph (3) insert—
  - “(3A) Where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, a ballot paper must be—
  - (a) in the form in Appendix 2A, and
  - (b) printed in accordance with the directions in that Appendix.”.

(4) In rule 28 (postal ballot papers)—

- (a) in paragraph (1)(b), for “Appendix 4” substitute “the applicable Appendix”;

(1) O.S. 2021/1459 (Cy. 374). Diwygiwyd y Rheolau hyn gan O.S. 2022/263 (Cy. 79).

(1) S.I. 2021/1459 (W. 374). These Rules were amended by S.I. 2022/263 (W. 79).

- (b) ar ôl paragraff (1) mewnosoder—
“(1A) Ym mharagraff (1)(b), ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
- (a) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 4;
  - (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 4A.”.
- (5) Yn rheol 31 (dyroddi cardiau pleidleisio swyddogol)—
- (a) ym mharagraff (4), yn lle “Atodiad 5” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
  - (b) ym mharagraff (6)(a), yn lle “Atodiad 5” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
  - (c) ym mharagraff (7), o flaen is-baragraff (a) mewnosoder—
    - “(aa) ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
      - (i) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 5;
      - (ii) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 5A.”.
- (6) Yn rheol 32 (cyfarpar gorsafoedd pleidleisio)—
- (a) ym mharagraff (9), yn lle “Atodiad 6” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
  - (b) ar ôl paragraff (9) mewnosoder—
“(9A) Ym mharagraff (9), ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
    - (a) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 6;
    - (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 6A.”; - (c) ym mharagraff (11), ar y dechrau mewnosoder “Pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad,”;
- (b) after paragraph (1) insert—
“(1A) In paragraph (1)(b), “the applicable Appendix” means—
- (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 4;
  - (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 4A.”.
- (5) In rule 31 (issue of official poll cards)—
- (a) in paragraph (4), for “Appendix 5” substitute “the applicable Appendix”;
  - (b) in paragraph (6)(a), for “Appendix 5” substitute “the applicable Appendix”;
  - (c) in paragraph (7), before sub-paragraph (a) insert—
    - “(aa) “the applicable Appendix” means—
      - (i) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 5;
      - (ii) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 5A.”.
- (6) In rule 32 (equipment of polling stations)—
- (a) in paragraph (9), for “Appendix 6” substitute “the applicable Appendix”;
  - (b) after paragraph (9) insert—
“(9A) In paragraph (9), “the applicable Appendix” means—
    - (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 6;
    - (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 6A.”; - (c) in paragraph (11), at the beginning insert “Where the voting system that applies at the election is the simple majority system,”;

(d) ar ôl paragraff (11) mewnosoder—
“(12) Pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, rhaid dangos hysbysiad sy'n cynnwys yr wybodaeth a ganlyn y tu mewn i bob bwth pleidleisio ym mhob gorsaf bleidleisio—

- (a) cyfarwyddyd i'r pleidleisiwr i roi'r rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'i ddewis cyntaf;
- (b) esboniad i'r pleidleisiwr y caiff wneud cynifer neu gyn lleied o ddewisiadau ychwanegol ag y dymuna, ynghyd â chyfarwyddyd ynghylch sut i wneud hyn drwy roi'r rhif 2 gyferbyn â'i ail ddewis, y rhif 3 gyferbyn â'i drydydd dewis ac yn y blaen.”.

Mewnosod Rhan 4A o Atodlen 1 i Reolau 2021

4.—(1) Yn lle pennawd Rhan 4 o Atodlen 1 i Reolau 2021 rhodder—

“Cyfrif y Pleidleisiau: Etholiadau sy'n Defnyddio'r System Mwyafrif Syml”.

(2) Ar ddiwedd Rhan 4 mewnosoder—

“Rhan 4A

Cyfrif y Pleidleisiau: Etholiadau sy'n Defnyddio'r System Pleidlais Sengl
Drosglwyddadwy

PENNOD 1

Darpariaethau rhagarweiniol

Trefniadau cyfrif y pleidleisiau

60A.—(1) Rhaid i'r swyddog canlyniadau wneud trefniadau i'r pleidleisiau gael eu cyfrif ym mhresenoldeb yr asiantau cyfrif cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r bleidlais gau.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi hysbysiad i'r asiantau cyfrif yn datgan yr amser a'r lle y bydd y swyddog canlyniadau yn dechrau cyfrif y pleidleisiau.

(d) after paragraph (11) insert—

“(12) Where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, a notice containing the following information must be exhibited inside each voting compartment in each polling station—

- (a) an instruction to the voter to put the number 1 in the voting box next to their first choice;
- (b) an explanation to the voter that they may make as many or as few additional choices as they wish, together with an instruction on how to do this by putting the number 2 next to their second choice, the number 3 next to their third choice and so on.”.

Insertion of Part 4A of Schedule 1 to the 2021 Rules

4.—(1) For the heading of Part 4 of Schedule 1 to the 2021 Rules substitute—

“Counting of Votes: Elections Using the Simple Majority System”.

(2) At the end of Part 4 insert—

“Part 4A

Counting of Votes: Elections Using the Single Transferable Vote System

CHAPTER 1

Introductory provisions

Arrangements for the counting of votes

60A.—(1) The returning officer must make arrangements for the votes to be counted in the presence of the counting agents as soon as practicable after the close of the poll.

(2) The returning officer must give the counting agents a notice stating the time and place at which the returning officer will begin to count the votes.

Presenoldeb wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif

60B.—(1) Mae gan y personau a ganlyn hawl i fod yn bresennol wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif—

- (a) y swyddog canlyniadau ac aelodau staff y swyddog canlyniadau;
- (b) pob ymgeisydd a gwestai i bob ymgeisydd;
- (c) yr asiantau etholiadol;
- (d) yr asiantau cyfrif;
- (e) unrhyw berson sydd â hawl i fod yn bresennol yn rhinwedd adrannau 6A i 6D o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000(1) (cynrychiolwyr y Comisiwn Etholiadol a sylwedyddion achrededig);
- (f) y cwnstabiliaid ar ddyletswydd.

(2) Caiff y swyddog canlyniadau ganiatáu i unrhyw berson arall fod yn bresennol wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif.

(3) Ni chaniateir rhoi caniatâd o dan baragraff (2) oni bai bod y swyddog canlyniadau—

- (a) wedi ei fodloni na fydd presenoldeb y person yn rhwystro'r pleidleisiau rhag cael eu cyfrif yn effeithlon, a
- (b) naill ai wedi ymgynghori â'r asiantau etholiadol ynghylch a ddylid rhoi caniatâd neu wedi penderfynu nad yw'n ymarferol ymgynghori â hwy.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi pob cyfleuster rhesymol i'r asiantau cyfrif ar gyfer goruchwyllo'r trafodion, a'r holl wybodaeth amdanynt, y gall y swyddog canlyniadau eu rhoi yn gyson â chynnal y trafodion yn drefnus a chyflawni dyletswyddau'r swyddog canlyniadau.

(5) Yn benodol, pan fo'r pleidleisiau'n cael eu cyfrif drwy ddidoli'r papurau pleidleisio yn ôl yr ymgeisydd y rhoddwyd y dewis cyntaf o'i ran ac yna cyfrif nifer y papurau pleidleisio ar gyfer pob ymgeisydd, mae gan yr asiantau cyfrif hawl i'w bodloni eu hunain fod y papurau pleidleisio wedi eu didoli'n gywir.

Attendance at the counting of votes

60B.—(1) The following persons are entitled to be present at the counting of votes—

- (a) the returning officer and members of the returning officer's staff;
- (b) each candidate and a guest of each candidate;
- (c) the election agents;
- (d) the counting agents;
- (e) any person who is entitled to attend by virtue of sections 6A to 6D of the Political Parties, Elections and Referendums Act 2000(1) (representatives of the Electoral Commission and accredited observers);
- (f) the constables on duty.

(2) The returning officer may permit any other person to attend at the counting of votes.

(3) Permission may not be given under paragraph (2) unless the returning officer—

- (a) is satisfied that the person's attendance will not impede the efficient counting of votes, and
- (b) has either consulted the election agents about whether to give permission or decided that it is not practicable to consult them.

(4) The returning officer must give the counting agents all such reasonable facilities for overseeing the proceedings, and all such information about them, as the returning officer is able to give consistently with the orderly conduct of the proceedings and the discharge of the returning officer's duties.

(5) In particular, where the votes are counted by sorting the ballot papers according to the candidate for whom first preferences are given and then counting the number of ballot papers for each candidate, the counting agents are entitled to satisfy themselves that the ballot papers are correctly sorted.

---

(1) 2000 p. 41. Mewnosodwyd adrannau 6A i 6D gan adran 29 o Ddeddf Gweinyddu Etholiadol 2006 (p. 22).

---

(1) 2000 c. 41. Sections 6A to 6D were inserted by section 29 of the Electoral Administration Act 2006 (c. 22).

(6) Rhaid i'r swyddog canlyniadau wneud trefniadau i sicrhau bod pawb sy'n bresennol wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif (ac eithrio'r cwnstabiaid ar ddyletswydd) wedi cael hysbysiad yn nodi darpariaethau adran 66(2) a (6) o Ddeddf 1983(1) (hysbysiad o ofyniad cyfrinachedd).

(7) Yn y rheol hon, mae cyfeiriad at gwnstabl yn cynnwys cyfeiriad at berson a ddynodwyd yn swyddog cymorth cymunedol neu'n wirfoddolwr cymorth cymunedol o dan adran 38 o Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002(2) (pwerau'r heddlu i staff sy'n sifiliaid a gwirfoddolwyr).

Y cyfrif: camau

60C.—(1) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gymryd y camau a ganlyn.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ym mhresenoldeb yr asiantau cyfrif, agor pob bocs pleidleisio, tynnu'r papurau pleidleisio, eu cyfrif a chofnodi nifer y papurau pleidleisio.

(3) Ni chaiff y swyddog canlyniadau gyfrif unrhyw bapur pleidleisio a dendrwyd.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ym mhresenoldeb yr asiantau etholiadol, ddilysu pob cyfriflen papurau pleidleisio drwy ei chymharu â nifer y papurau pleidleisio a gofnodwyd, y papurau pleidleisio heb eu defnyddio a'r papurau pleidleisio a ddifethwyd sydd ym meddiant y swyddog canlyniadau a'r rhestr pleidleisiau a dendrwyd (gan agor ac ailseilio'r pecynnau sy'n cynnwys y papurau pleidleisio heb eu defnyddio, y papurau pleidleisio a ddifethwyd a'r rhestr pleidleisiau a dendrwyd).

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau baratoi datganiad ynglŷn â chanlyniad y dilysiad a rhoi copi o'r datganiad i unrhyw asiant etholiadol sy'n gofyn amdano.

(6) Rhaid hefyd i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cyfrif y papurau pleidleisio post sydd wedi eu dychwelyd yn briodol (gweler paragraff (7)), a
- (b) cofnodi'r nifer a gyfrifwyd.

(6) The returning officer must make arrangements to ensure that every person attending at the counting of votes (other than the constables on duty) has been given a notice setting out the provisions of section 66(2) and (6) of the 1983 Act(1) (notification of requirement of secrecy).

(7) In this rule, a reference to a constable includes a reference to a person designated as a community support officer or community support volunteer under section 38 of the Police Reform Act 2002(2) (police powers for civilian staff and volunteers).

The count: steps

60C.—(1) The returning officer must take the following steps.

(2) The returning officer must, in the presence of the counting agents, open each ballot box, take out the ballot papers, count them and record the number of ballot papers.

(3) The returning officer must not count any tendered ballot paper.

(4) The returning officer must, in the presence of the election agents, verify each ballot paper account by comparing it with the number of ballot papers recorded, the unused and spoilt ballot papers in the returning officer's possession and the tendered votes list (opening and resealing the packets containing the unused and spoilt ballot papers and tendered votes list).

(5) The returning officer must prepare a statement as to the result of the verification and give a copy of the statement to any election agent who requests it.

(6) The returning officer must also—

- (a) count the postal ballot papers that have been properly returned (see paragraph (7)), and
- (b) record the number counted.

(1) Diwygiwyd adran 66 o Ddeddf 1983 gan baragraffau 82 a 86 o Atodlen 1 i Ddeddf Gweinyddu Etholiadol 2006 a pharagraff 3 o Atodlen 3 i Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1985 (p. 50); mae diwygiadau eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheolau hyn.

(2) 2002 p. 30. Diwygiwyd adran 38 gan adran 38 o Ddeddf Plismona a Throseddau 2017 (p. 3); mae diwygiadau eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheolau hyn.

(1) Section 66 of the 1983 Act was amended by paragraphs 82 and 86 of Schedule 1 to the Electoral Administration Act 2006 and paragraph 3 of Schedule 3 to the Representation of the People Act 1985 (c. 50); there are other amendments but none are relevant to these Rules.

(2) 2002 c. 30. Section 38 was amended by section 38 of the Policing and Crime Act 2017 (c. 3); there are other amendments but none are relevant to these Rules..

(7) Mae papur pleidleisio post i'w drin fel pe bai wedi ei ddychwelyd yn briodol os yw'r papur pleidleisio a'r datganiad pleidleisio post sy'n cyd-fynd ag ef sydd wedi ei gwblhau'n briodol—

- (a) wedi eu cyflwyno mewn gorsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn i'r bleidlais gau,
- (b) wedi eu rhoi â llaw i'r swyddog canlyniadau cyn i'r bleidlais gau, neu
- (c) wedi dod i law'r swyddog canlyniadau drwy'r post cyn i'r bleidlais gau.

(8) Mae datganiad pleidleisio post wedi ei gwblhau'n briodol—

- (a) os yw wedi ei lofnodi gan yr etholwr neu (yn ôl y digwydd) y dirprwy, oni bai bod y swyddog cofrestru wedi hepgor y gofyniad ynglŷn â llofnod,
- (b) os yw'n datgan dyddiad geni'r etholwr neu (yn ôl y digwydd) dyddiad geni'r dirprwy, ac
- (c) mewn achos lle mae camau i ddilysu dyddiad geni a llofnod etholwr neu ddirprwy wedi eu rhagnodi gan reoliadau o dan Ddeddf 1983(1), os yw'r swyddog canlyniadau wedi cymryd y camau hynny ac wedi dilysu'r dyddiad geni ac (ac eithrio mewn achos lle mae'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor) y llofnod.

(9) Pan fo person, wrth i'r bleidlais gau, yn yr orsaf bleidleisio, neu mewn ciw y tu allan i'r orsaf bleidleisio, er mwyn cyflwyno papur pleidleisio post a datganiad pleidleisio post—

- (a) rhaid caniatáu i'r person gyflwyno'r papur pleidleisio a'r datganiad yn yr orsaf bleidleisio, a
- (b) pan fônt wedi eu cyflwyno, maent i'w trin fel pe baent wedi eu cyflwyno cyn i'r bleidlais gau at ddibenion y rheol hon.

(10) Ni chaiff y swyddog canlyniadau gyfrif y pleidleisiau a roddwyd ar unrhyw bapur pleidleisio—

- (a) yn achos papurau pleidleisio post, nes eu bod wedi eu cymysgu â'r papurau pleidleisio o un bocs pleidleisio o leiaf, a

(7) A postal ballot paper is to be treated as properly returned if the ballot paper and the accompanying postal voting statement properly completed are—

- (a) handed in at a polling station in the electoral ward before the close of the poll,
- (b) given by hand to the returning officer before the close of the poll, or
- (c) received by the returning officer by post before the close of the poll.

(8) A postal voting statement is properly completed if—

- (a) it is signed by the elector or (as the case may be) the proxy, unless the registration officer has dispensed with the requirement for a signature,
- (b) it states the date of birth of the elector or (as the case may be) the proxy, and
- (c) in a case where steps for verifying the date of birth and signature of an elector or proxy have been prescribed by regulations under the 1983 Act(1), the returning officer has taken those steps and verified the date of birth and (except in a case where the requirement for a signature has been dispensed with) the signature.

(9) Where, at the close of the poll, a person is in the polling station, or in a queue outside the polling station, for the purpose of handing in a postal ballot paper and postal voting statement—

- (a) the person must be permitted to hand the ballot paper and statement in at the polling station, and
- (b) where handed in, they are to be treated as having been handed in before the close of the poll for the purposes of this rule.

(10) The returning officer must not count the votes given on any ballot paper until—

- (a) in the case of postal ballot papers, they have been mixed with the ballot papers from at least one ballot box, and

(1) Gweler Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001 (O.S. 2001/341); yr offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. 2002/1871, O.S. 2006/752, O.S. 2006/2910 ac O.S. 2013/3198.

(1) See the Representation of the People (England and Wales) Regulations 2001 (S.I. 2001/341); relevant amending instruments are S.I. 2002/1871, S.I. 2006/752, S.I. 2006/2910 and S.I. 2013/3198.

- (b) yn achos papurau pleidleisio o focs pleidleisio, nes eu bod wedi eu cymysgu â'r papurau pleidleisio o un bocs pleidleisio arall o leiaf.

(11) Wrth gyfrif a chofnodi nifer y papurau pleidleisio a chyfrif y pleidleisiau, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cadw'r papurau pleidleisio â'u hwynebau i fyny, a
- (b) cymryd unrhyw ragofalon eraill sy'n briodol i atal unrhyw berson rhag gweld y rhifau neu'r marciau adnabod unigryw eraill a argraffwyd ar gefn y papurau.

Y cyfrif: cyffredinol

60D.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), rhaid i'r swyddog canlyniadau, i'r graddau y bo'n ymarferol, fwrw ymlaen yn ddi-dor â'r gwaith cyfrif pleidleisiau hyd nes y bydd pob swydd wag wedi ei llenwi, gan ganiatáu amser ar gyfer lluniaeth yn unig.

(2) Caiff y swyddog canlyniadau eithrio unrhyw oriau rhwng 7 p.m. a 9 a.m. fore trannoeth.

(3) Yn ystod unrhyw amser sydd wedi ei eithrio, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) gosod y papurau pleidleisio a'r dogfennau eraill sy'n ymwneud â'r etholiad o dan sêl y swyddog canlyniadau a seliau unrhyw asiantau cyfrif sy'n dymuno gosod eu sêl, a
- (b) cymryd rhagofalon priodol fel arall ar gyfer diogelwch y papurau pleidleisio a'r dogfennau eraill.

Y cyfrif: papurau pleidleisio a wrthodwyd

60E.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae'r papurau pleidleisio a ganlyn yn ddi-rym ac ni chaniateir eu cyfrif—

- (a) papur pleidleisio nad oes arno farc swyddogol;
- (b) papur pleidleisio nad yw'r rhif "1" ar ei ben ei hun wedi ei nodi arno er mwyn dangos dewis cyntaf o ran ymgeisydd penodol;
- (c) papur pleidleisio y mae'r rhif "1" ar ei ben ei hun i ddangos dewis cyntaf wedi ei nodi arno gyferbyn ag enw mwy nag un ymgeisydd;

- (b) in the case of ballot papers from a ballot box, they have been mixed with the ballot papers from at least one other ballot box.

(11) While counting and recording the number of ballot papers and counting the votes, the returning officer must—

- (a) keep the ballot papers with their faces upwards, and
- (b) take such other precautions as are appropriate for preventing any person from seeing the numbers or other unique identifying marks printed on the back of the papers.

The count: general

60D.—(1) Subject to paragraph (2), the returning officer must, so far as practicable, proceed continuously with the counting of votes until all vacancies have been filled, allowing only time for refreshment.

(2) The returning officer may exclude any hours between 7 p.m. and 9 a.m. on the following morning.

(3) During any time that is excluded, the returning officer must—

- (a) place the ballot papers and other documents relating to the election under the returning officer's seal and the seals of any counting agents who wish to affix their seals, and
- (b) otherwise take proper precautions for the security of the ballot papers and other documents.

The count: rejected ballot papers

60E.—(1) Subject to paragraph (2), the following ballot papers are void and must not be counted—

- (a) a ballot paper that does not bear the official mark;
- (b) a ballot paper on which the figure "1" standing alone is not placed so as to indicate a first preference for some candidate;
- (c) a ballot paper on which the figure "1" standing alone indicating a first preference is set opposite the name of more than one candidate;

- (d) papur pleidleisio y mae unrhyw beth wedi ei ysgrifennu neu wedi ei farcio arno y gellir adnabod y pleidleisiwr drwyddo ac eithrio'r rhif printiedig a'r marc adnabod unigryw arall ar y cefn;
  - (e) papur pleidleisio sydd heb ei farcio neu'n ddi-rym oherwydd ansicrwydd.
- (2) Mae paragraff (3) yn gymwys i bapur pleidleisio y marciwyd pleidlais arno—
- (a) mewn man heblaw'r man priodol, neu
  - (b) heblaw drwy ddefnyddio geiriau neu unrhyw farc arall yn lle ffigur.
- (3) Nid yw'r papur pleidleisio i'w drin fel pe bai'n ddi-rym, oherwydd y modd y mae'r bleidlais wedi ei marcio yn unig, os yw'n glir o'r papur pleidleisio, ym marn y swyddog canlyniadau, fod y pleidleisiwr wedi nodi'n glir ddewis neu ddewisiadau.
- (4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau arnodi'r gair "gwrthodwyd" ar unrhyw bapur pleidleisio nad yw, yn unol â'r rheol hon, i'w gyfrif.
- (5) Os bydd asiant cyfrif yn gwrthwynebu penderfyniad y swyddog canlyniadau, rhaid i'r swyddog canlyniadau ychwanegu'r geiriau "gwrthwynebwyd y gwrthodiad" at yr arnodiad.
- (6) Rhaid i'r swyddog canlyniadau baratoi datganiad yn dangos nifer y papurau pleidleisio a wrthodwyd.
- (7) Rhaid i'r datganiad nodi'r nifer a wrthodwyd o dan bob un o is-baragraffau (a) i (e) o baragraff (1).

PENNOD 2

Canfod y Canlyniad

Dehongli

60F. Yn y Bennod hon—

ystyr "cam o'r cyfrif" ("*stage of the count*") yw—

- (a) pennu'r pleidleisiau dewis cyntaf ar gyfer pob ymgeisydd;
- (b) trosglwyddo papurau trosglwyddadwy ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol ac sydd â phleidleisiau dros ben (gweler rheolau 60J a 60K);
- (c) eithrio un ymgeisydd neu ragor ar unrhyw adeg benodol (gweler rheol 60O);

ystyr "cwota" ("*quota*") yw'r nifer a gyfrifir yn unol â rheol 60H;

- (d) a ballot paper on which anything is written or marked by which the voter can be identified except the printed number and other unique identifying mark on the back;
  - (e) a ballot paper that is unmarked or void for uncertainty.
- (2) Paragraph (3) applies to a ballot paper on which a vote is marked—
- (a) elsewhere than in the proper place, or
  - (b) otherwise than by the use of words or any other mark instead of a figure.
- (3) The ballot paper is not, by reason only of how the vote is marked, to be treated as void if, in the returning officer's opinion, it is clear from the ballot paper that the voter clearly indicated a preference or preferences.
- (4) The returning officer must endorse the word "rejected" on any ballot paper which, in accordance with this rule, is not to be counted.
- (5) If a counting agent objects to the returning officer's decision, the returning officer must add the words "rejection objected to" to the endorsement.
- (6) The returning officer must prepare a statement showing the number of ballot papers rejected.
- (7) The statement must set out the number rejected under each of sub-paragraphs (a) to (e) of paragraph (1).

CHAPTER 2

Ascertaining the Result

Interpretation

60F. In this Chapter—

"continuing candidate" ("*ymgeisydd sy'n parhau*") means any candidate who is not already treated as elected and is not excluded under rule 60O;

"count" ("*cyfrif*") means all the operations involved in the counting of first preferences recorded for candidates, the transfer of transferable papers from candidates who are treated as elected and have a surplus and the transfer of transferable papers from candidates who are excluded under rule 60O;

ystyr “cyfrif” (“*count*”) yw’r holl weithrediadau sy’n ymwneud â chyfrif dewisiadau cyntaf a gofnodwyd o ran ymgeiswyr, trosglwyddo papurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeiswyr a drinnir fel pe baent wedi eu hethol ac y mae ganddynt bleidleisiau dros ben, a throsglwyddo papurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeiswyr sydd wedi eu heithrio o dan reol 60O;

ystyr “dewis nesaf sydd ar gael” (“*next available preference*”) yw dewis sy’n ail ddewis neu’n ddewis pellach mewn trefn olynol o ran ymgeisydd sy’n parhau (ac felly nid yw’n cynnwys dewis o ran ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol na dewis o ran ymgeisydd a eithriwyd o dan reol 60O);

ystyr “pleidleisiau dros ben” (“*surplus*”) yw nifer y pleidleisiau sydd uwchlaw’r cwota o blith cyfanswm nifer y pleidleisiau dros unrhyw ymgeisydd;

ystyr “ymgeisydd sy’n parhau” (“*continuing candidate*”) yw unrhyw ymgeisydd nad yw eisoes yn cael ei drin fel pe bai wedi ei ethol ac nad yw wedi ei eithrio o dan reol 60O.

Cyfrif pleidleisiau dewis cyntaf

60G.—(1) Rhaid i’r swyddog canlyniadau ddidoli’r papurau pleidleisio dilys yn grwpiau yn ôl yr ymgeiswyr y rhoddwyd y pleidleisiau dewis cyntaf iddynt.

(2) Yna rhaid i’r swyddog canlyniadau—

- (a) cyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp, a
- (b) cofnodi’r niferoedd hynny.

(3) Rhaid i’r swyddog canlyniadau hefyd ganfod a chofnodi cyfanswm nifer y papurau pleidleisio dilys.

Pennu’r cwota

60H. Rhaid i’r swyddog canlyniadau gymryd y camau a ganlyn i bennu nifer y pleidleisiau sy’n ddigon i sicrhau y dychwelir ymgeisydd fel cynghorydd (“y cwota”).

Cam 1

Cymryd cyfanswm nifer y papurau pleidleisio dilys a gofnodwyd ar gyfer y ward etholiadol o dan reol 60G(3).

“next available preference” (“*dewis nesaf sydd ar gael*”) means a preference which is the second or subsequent preference in consecutive order for a continuing candidate (and therefore does not include a preference for a candidate who is treated as elected or a preference for a candidate who is excluded under rule 60O);

“quota” (“*cwota*”) means the number calculated in accordance with rule 60H;

“stage of the count” (“*cam o’r cyfrif*”) means—

- (a) the determination of the first preference votes for each candidate;
- (b) the transfer of the transferrable papers of a candidate who is treated as elected and has a surplus (see rules 60J and 60K);
- (c) the exclusion of one or more candidates at any given time (see rule 60O);

“surplus” (“*pleidleisiau dros ben*”) means the number of votes by which the total number of votes for any candidate exceeds the quota.

Counting of first preference votes

60G.—(1) The returning officer must sort the valid ballot papers into groups according to the candidates for whom first preference votes are given.

(2) The returning officer must then—

- (a) count the number of ballot papers in each group, and
- (b) record those numbers.

(3) The returning officer must also ascertain and record the total number of valid ballot papers.

Determining the quota

60H. The returning officer must take the following steps to determine the number of votes sufficient to secure the return of a candidate as a councillor (“the quota”).

Step 1

Take the total number of valid ballot papers recorded for the electoral ward under rule 60G(3).

Cam 2

Cymryd nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol ar gyfer y ward etholiadol ac ychwanegu un.

Cam 3

Rhannu'r nifer a gymerwyd yng nghanam 1 â'r nifer a gymerwyd yng nghanam 2. Os yw canlyniad y rhannu yn cynnwys lleoedd degol, eu hanwybyddu.

Cam 4

Ychwanegu un at ganlyniad y rhannu yng nghanam 3 (gan anwybyddu unrhyw ddegolion). Y nifer hwn yw'r cwota.

Dychwelyd cynghorwyr

60I.—(1) Pan fo nifer y pleidleisiau dros ymgeisydd, ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn cyfateb i'r cwota neu uwchlaw'r cwota, trinnir yr ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol.

(2) At ddiben pennu a yw nifer y pleidleisiau dewis cyntaf dros unrhyw ymgeisydd yn cyfateb i'r cwota neu uwchlaw'r cwota, mae'r ymgeisydd i'w gredydu ag un bleidlais ar gyfer pob papur pleidleisio y rhoddwyd pleidlais dewis cyntaf i'r ymgeisydd arno.

(3) Mae rheolau 60J, 60K, 60O a 60P yn gwneud darpariaeth ynghylch nifer y pleidleisiau sydd i'w credydu i ymgeisydd pan fo papur pleidleisio y rhoddir ail ddewis neu ddewis pellach o ran yr ymgeisydd arno yn cael ei drosglwyddo i'r ymgeisydd yn unol â'r rheolau hynny.

(4) Caiff ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol ei dychwelyd fel cynghorydd pan fydd y swyddog canlyniadau'n datgan bod yr ymgeisydd wedi ei ethol yn unol â rheol 60W.

(5) Ar gyfer ystyr "cwota", gweler rheol 60F.

Trosglwyddiadau pan fo'r pleidleisiau dewis cyntaf uwchlaw'r cwota

60J.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan fo nifer y pleidleisiau dewis cyntaf dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddioli'r holl bapurau pleidleisio y rhoddir pleidleisiau dewis cyntaf i'r ymgeisydd arnynt fel eu bod wedi eu grwpio—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddir y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu

Step 2

Take the number of councillors to be elected for the electoral ward and add one.

Step 3

Divide the number taken at step 1 by the number taken at step 2. If the result of the division contains decimal places, ignore them.

Step 4

Add one to the result of the division at step 3 (ignoring any decimals). This number is the quota.

Return of councillors

60I.—(1) Where, at any stage of the count, the number of votes for a candidate equals or exceeds the quota, the candidate is treated as elected.

(2) For the purpose of determining whether the number of first preference votes for any candidate equals or exceeds the quota, the candidate is to be credited with one vote for each ballot paper on which a first preference vote is given for the candidate.

(3) Rules 60J, 60K, 60O and 60P make provision about the number of votes to be credited to a candidate where a ballot paper on which a second or subsequent preference for the candidate is transferred to the candidate in accordance with those rules.

(4) A candidate who is treated as elected is returned as a councillor when the returning officer declares the candidate to be elected in accordance with rule 60W.

(5) For the meaning of "quota", see rule 60F.

Transfers where first preference votes exceed the quota

60J.—(1) This rule applies where the number of first preference votes for a candidate exceeds the quota.

(2) The returning officer must sort all the ballot papers on which first preference votes are given for the candidate so that they are grouped—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or

(b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â pharagraffau (4) a (5) o'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp o bapurau trosglwyddadwy ac yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy.

(4) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth ("y gwerth trosglwyddo") a gyfrifir drwy gymryd y camau a ganlyn.

Cam 1

Cymryd pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd y trosglwyddir papurau pleidleisio oddi wrtho.

Cam 2

Rhannu'r pleidleisiau dros ben â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir. Gwneud y cyfrifiad i ddau le degol ac anwybyddu'r gweddill. Dyma'r gwerth trosglwyddo.

(6) Ar gyfer ystyr "ymgeisydd sy'n parhau", "dewis nesaf sydd ar gael", "cwota" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 60F.

(7) Gweler hefyd—

reol 60L (sy'n nodi'r amgylchiadau pan nad yw pleidleisiau i'w trosglwyddo o dan y rheol hon);
rheol 60M (sy'n nodi'r drefn y mae pleidleisiau dros ben i'w trosglwyddo ynddi pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben);

rheol 60N (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Trosglwyddiadau eraill pan fo'r pleidleisiau uwchlaw'r cwota

60K.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan fo nifer y pleidleisiau dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota ar ddiwedd unrhyw gam o'r cyfrif sy'n cynnwys trosglwyddo papurau pleidleisio.

(b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with paragraphs (4) and (5) of this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(3) The returning officer must count the number of ballot papers in each group of transferable papers and in the group of non-transferable papers.

(4) The returning officer must then transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) The vote on each transferable paper is transferred at a value ("the transfer value") which is calculated by taking the following steps.

Step 1

Take the surplus of the candidate from whom ballot papers are being transferred.

Step 2

Divide the surplus by the total number of ballot papers being transferred. Make the calculation to two decimal places and ignore the remainder. This is the transfer value.

(6) For the meaning of "continuing candidate", "next available preference", "quota" and "surplus", see rule 60F.

(7) See also—

rule 60L (which sets out circumstances in which votes are not to be transferred under this rule);

rule 60M (which sets out the order in which surpluses are to be transferred where two or more candidates have surpluses);

rule 60N (which makes supplementary provision).

Other transfers where votes exceed the quota

60K.—(1) This rule applies where, at the end of any stage of the count involving the transfer of ballot papers, the number of votes for a candidate exceeds the quota.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddidoli'r holl bapurau pleidleisio yn y grŵp o bapurau a drosglwyddwyd a gafwyd ddiwethaf gan yr ymgeisydd hwnnw fel eu bod wedi eu grwpio—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â pharagraffau (4) a (5) o'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp o bapurau trosglwyddadwy ac yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy.

(4) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth ("y gwerth trosglwyddo") a gyfrifir drwy gymryd y camau a ganlyn.

Cam 1

Cymryd pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd y trosglwyddir papurau pleidleisio oddi wrtho.

Cam 2

Rhannu'r pleidleisiau dros ben â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir. Gwneud y cyfrifiad i ddau le degol ac anwybyddu'r gweddill.

Cam 3

Cymharu'r nifer a geir ar ôl cam 2 â gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd y mae'r papurau pleidleisio yn awr yn cael eu trosglwyddo oddi wrtho.

Os yw'r nifer a geir ar ôl cam 2 yn llai na gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw, neu'n gyfwerth â'r bleidlais honno, y nifer hwnnw yw'r gwerth trosglwyddo.

(2) The returning officer must sort all the ballot papers in the group of transferred papers last received by that candidate so that they are grouped—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with paragraphs (4) and (5) of this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(3) The returning officer must count the number of ballot papers in each group of transferable papers and in the group of non-transferable papers.

(4) The returning officer must then transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) The vote on each transferable paper is transferred at a value ("the transfer value") which is calculated by taking the following steps.

Step 1

Take the surplus of the candidate from whom ballot papers are being transferred.

Step 2

Divide the surplus by the total number of ballot papers being transferred. Make the calculation to two decimal places and ignore the remainder.

Step 3

Compare the number arrived at following step 2 to the value the vote on the ballot paper had when it was received by the candidate from whom ballot papers are now being transferred.

If the number arrived at following step 2 is less than or the same as the value of the vote on the ballot paper when it was received by that candidate, that number is the transfer value.

Os yw'r nifer a geir ar ôl cam 2 yn fwy na gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw, gwerth y bleidlais pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw yw'r gwerth trosglwyddo.

(6) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau”, “dewis nesaf sydd ar gael”, “cwota” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 60F.

(7) Gweler hefyd—

reol 60L (sy'n nodi'r amgylchiadau pan nad yw pleidleisiau i'w trosglwyddo o dan y rheol hon);

rheol 60M (sy'n nodi'r drefn y mae pleidleisiau dros ben i'w trosglwyddo ynddi pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben);

rheol 60N (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Amgylchiadau pan na throsglwyddir pleidleisiau o dan reol 60J neu 60K

60L.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (3), rhaid i'r swyddog canlyniadau barhau i wneud trosglwyddiadau o dan reolau 60J a 60K hyd nes—

- (a) nad oes ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol sydd â phleidleisiau dros ben, neu
- (b) bod pob swydd wag wedi ei llenwi (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Nid yw papurau trosglwyddadwy i'w trosglwyddo pan fo'r pleidleisiau dros ben (neu, pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben, gyfanswm y pleidleisiau dros ben hynny), ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn llai na'r gwahaniaeth rhwng—

- (a) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau, a
- (b) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd nesaf uwchben yr ymgeisydd hwnnw.

If the number arrived at following step 2 is greater than the value of the vote on the ballot paper when it was received by that candidate, the value of the vote when it was received by that candidate is the transfer value.

(6) For the meaning of “continuing candidate”, “next available preference”, “quota” and “surplus”, see rule 60F.

(7) See also—

rule 60L (which sets out circumstances in which votes are not to be transferred under this rule);

rule 60M (which sets out the order in which surpluses are to be transferred where two or more candidates have surpluses);

rule 60N (which makes supplementary provision).

Circumstances in which votes are not transferred under rule 60J or 60K

60L.—(1) Subject to paragraphs (2) and (3), the returning officer must continue to make transfers under rules 60J and 60K until—

- (a) there is no candidate who is treated as elected who has a surplus, or
- (b) all the vacancies have been filled (after the application, where relevant, of rule 60S).

(2) Transferable papers are not to be transferred where, at any stage of the count, a surplus (or, where two or more candidates have surpluses, the total of those surpluses) is less than the difference between—

- (a) the number of votes then credited to the continuing candidate with the lowest number of votes, and
- (b) the number of votes then credited to the continuing candidate who is next above that candidate.

(3) Nid yw papurau trosglwyddadwy i'w trosglwyddo pan fo'r pleidleisiau dros ben (neu, pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben, gyfanswm y pleidleisiau dros ben hynny), ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn llai na'r gwahaniaeth rhwng—

- (a) cyfanswm nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ddau ymgeisydd sy'n parhau neu ragor sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau, a
- (b) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd nesaf uwchben yr ymgeiswyr hynny.

(4) Nid yw rheolau 60J a 60K yn gymwys i etholiad pan nad oes ond un swydd wag.

(5) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 60F.

Trefn trosglwyddiadau o dan reolau 60J a 60K

60M.—(1) Os oes gan ddau ymgeisydd neu ragor, ar unrhyw gam o'r cyfrif, bleidleisiau dros ben yr ymdrinnir â hwy o dan reol 60J neu 60K, rhaid i bapurau trosglwyddadwy'r ymgeisydd sydd â'r nifer mwyaf o bleidleisiau dros ben gael eu trosglwyddo gyntaf.

(2) Os yw'r pleidleisiau dros ben mewn cysylltiad â dau ymgeisydd neu ragor yn gyfartal, rhaid i bapurau trosglwyddadwy yr ymgeisydd a oedd â'r nifer uchaf o bleidleisiau ar y cam cynharaf o'r cyfrif pan oedd eu pleidleisiau'n anghyfartal gael eu trosglwyddo gyntaf.

(3) Os oedd y pleidleisiau a oedd wedi eu credydu i ddau ymgeisydd neu ragor yn gyfartal ar bob cam o'r cyfrif—

- (a) rhaid i'r swyddog canlyniadau benderfynu rhwng yr ymgeiswyr hynny drwy fwrw coelbren, a
- (b) rhaid i bapurau trosglwyddadwy'r ymgeisydd y mae'r coelbren yn mynd o'i blaid gael eu trosglwyddo gyntaf.

(4) Ar gyfer ystyr “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 60F.

(3) Transferable papers are not to be transferred where, at any stage of the count, a surplus (or, where two or more candidates have surpluses, the total of those surpluses) is less than the difference between—

- (a) the total number of votes then credited to the two or more continuing candidates with the lowest number of votes, and
- (b) the number of votes then credited to the continuing candidate who is next above those candidates.

(4) Rules 60J and 60K do not apply at an election where there is only one vacancy.

(5) For the meaning of “continuing candidate” and “surplus”, see rule 60F.

Order of transfers under rules 60J and 60K

60M.—(1) If, at any stage of the count, two or more candidates have surpluses that are to be dealt with under rule 60J or 60K, the transferable papers of the candidate with the largest surplus must be transferred first.

(2) If the surpluses in respect of two or more candidates are equal, the transferable papers of the candidate who had the highest number of votes at the earliest stage of the count at which they had unequal votes must be transferred first.

(3) If the votes credited to two or more candidates were equal at all stages of the count—

- (a) the returning officer must decide between those candidates by lot, and
- (b) the transferable papers of the candidate on whom the lot falls must be transferred first.

(4) For the meaning of “surplus”, see rule 60F.

Trosglwyddiadau o dan reolau 60J a 60K: darpariaeth atodol

60N.—(1) Mae pob trosglwyddiad o dan reol 60J neu 60K o ran yr holl bapurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeisydd sydd â phleidleisiau dros ben yn ffurfio cam yn y cyfrif.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ar ôl cwblhau'r cam hwnnw—

- (a) cofnodi cyfanswm gwerth trosglwyddo'r pleidleisiau a drosglwyddwyd i bob ymgeisydd,
- (b) ychwanegu'r gwerth hwnnw at gyfanswm blaenorol y pleidleisiau a gofnodwyd ar gyfer pob ymgeisydd a chofnodi'r cyfanswm newydd,
- (c) cofnodi fel pleidleisiau anhrosglwyddadwy y gwahaniaeth rhwng y pleidleisiau dros ben a chyfanswm gwerth trosglwyddo'r pleidleisiau a drosglwyddwyd, a
- (d) ychwanegu'r gwahaniaeth hwnnw at y cyfanswm a gofnodwyd yn flaenorol o ran pleidleisiau anhrosglwyddadwy.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau gymharu—

- (a) cyfanswm nifer y pleidleisiau a gofnodwyd bryd hynny ar gyfer yr holl ymgeiswyr, ynghyd â chyfanswm nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy, â
- (b) y cyfanswm a gofnodwyd o ran pleidleisiau dewis cyntaf dilys.

(4) Rhaid i'r holl bapurau pleidleisio a drosglwyddwyd o dan reol 60J neu 60K fod wedi eu marcio'n glir, naill ai'n unigol neu fel grŵp, er mwyn dangos y gwerth trosglwyddo y trosglwyddwyd y bleidlais ar y papur yn ei ôl neu, yn ôl y digwydd, werth trosglwyddo'r holl bleidleisiau ar y papurau yn y grŵp hwnnw.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys papur pleidleisio yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 60J neu 60K(2)—

- (a) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn bod y papur pleidleisio'n dangos bod y dewis nesaf yn nhrefn y dewisiadau wedi ei roi o ran dau ymgeisydd neu ragor (p'un a ydynt yn ymgeiswyr olynol ai peidio),

Transfers under rules 60J and 60K: supplementary provision

60N.—(1) Each transfer under rule 60J or 60K of all transferable papers from a candidate who has a surplus constitutes a stage in the count.

(2) The returning officer must, on the completion of that stage—

- (a) record the total transfer value of the votes transferred to each candidate,
- (b) add that value to the previous total of votes recorded for each candidate and record the new total,
- (c) record as non-transferable votes the difference between the surplus and the total transfer value of the transferred votes, and
- (d) add that difference to the previously recorded total of non-transferable votes.

(3) The returning officer must then compare—

- (a) the total number of votes then recorded for all the candidates, together with the total number of non-transferable votes, with
- (b) the recorded total of valid first preference votes.

(4) All ballot papers transferred under rule 60J or 60K must be clearly marked, either individually or as a group, so as to indicate the transfer value at which the vote on the paper is transferred or, as the case may be, the transfer value of all the votes on the papers in that group.

(5) The returning officer must include a ballot paper in the group of non-transferable papers formed under rule 60J or 60K(2) if—

- (a) the returning officer is of the opinion that the ballot paper indicates that the preference next in the order of preference has been given to two or more candidates (whether or not consecutive candidates),

- (b) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn nad yw'r dewis nesaf ar y papur pleidleisio (p'un a yw dros ymgeisydd sy'n parhau ai peidio) yn dilyn yn olynol ar ôl y dewis sy'n dod yn union o'i flaen, neu
- (c) os nad yw'n glir i'r swyddog canlyniadau am unrhyw reswm arall pa ymgeisydd sydd nesaf yn nhrefn y dewisiadau.

(6) Ar gyfer ystyr "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 60F.

Eithrio ymgeiswyr a throsglwyddo papurau pleidleisio dewis cyntaf

60O.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) pan fo'r swyddog canlyniadau wedi trosglwyddo'r holl bapurau trosglwyddadwy y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu trosglwyddo o dan unrhyw ddarpariaeth yn y Bennod hon, a
- (b) pan fo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio o'r etholiad, ar y cam hwnnw, yr ymgeisydd sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau bryd hynny.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio dau ymgeisydd neu ragor sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau pan fo cyfanswm nifer pleidleisiau'r ymgeiswyr hynny, ynghyd ag unrhyw bleidleisiau dros ben nad ydynt wedi eu trosglwyddo, yn llai na nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sydd nesaf uwchben yr ymgeiswyr hynny.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddioli'r holl bapurau pleidleisio y rhoddir arnynt bleidleisiau dewis cyntaf i'r ymgeisydd neu'r ymgeiswyr a eithriwyd fel eu bod wedi eu grwpio—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

- (b) the returning officer is of the opinion that the next preference on the ballot paper (whether or not for a continuing candidate) does not follow consecutively after the preference immediately before it, or
- (c) it is unclear to the returning officer for any other reason which candidate is next in the order of preference.

(6) For the meaning of "surplus", see rule 60F.

Exclusion of candidates and transfer of first preference ballot papers

60O.—(1) This rule applies where—

- (a) the returning officer has transferred all the transferable papers that the returning officer is required to transfer under any provision of this Chapter, and
- (b) one or more vacancies remain to be filled (after the application, where relevant, of rule 60S).

(2) Subject to paragraph (3), the returning officer must exclude from the election at that stage the candidate with the then lowest number of votes.

(3) The returning officer must exclude two or more candidates with the lowest number of votes where the total number of those candidates' votes, together with any surpluses that have not been transferred, is less than the number of votes then credited to the candidate who is next above those candidates.

(4) The returning officer must sort all the ballot papers on which first preference votes are given for the candidate or candidates who are excluded so that they are grouped—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(6) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth trosglwyddo, a'r gwerth hwnnw fydd 1.

(7) Pan fo'r swyddog canlyniadau wedi cwblhau'r trosglwyddiadau sy'n ofynnol gan baragraff (5) a bo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau weithredu nesaf yn unol â rheol 60P.

(8) Mae paragraff (7) yn gymwys p'un a drinnir unrhyw ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol ar ôl y trosglwyddiadau ai peidio a ph'un a oes ganddo bleidleisiau dros ben ai peidio.

(9) Ar gyfer ystyr "ymgeisydd sy'n parhau", "dewis nesaf sydd ar gael" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 60F.

(10) Gweler hefyd—

reol 60Q (sy'n ymdrin â'r drefn eithrio pan fo gan fwy nag un ymgeisydd y nifer lleiaf o bleidleisiau);

rheol 60R (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Trosglwyddo papurau pleidleisio eraill ymgeiswyr a eithriwyd

60P.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

(a) pan fo'r swyddog canlyniadau wedi trosglwyddo holl bapurau trosglwyddadwy ymgeisydd neu ymgeiswyr a eithriwyd y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu trosglwyddo o dan reol 60O, a

(b) pan fo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddidoli'n grwpiau yr holl bapurau pleidleisio, os oes rhai, a drosglwyddwyd i'r ymgeisydd a eithriwyd (neu i unrhyw un neu ragor o'r ymgeiswyr a eithriwyd) ar gam cynharach o'r cyfrif yn ôl y gwerth trosglwyddo a oedd i'r pleidleisiau ar y papurau pleidleisio pan gafodd yr ymgeisydd hwnnw hwy.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(5) The returning officer must transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(6) The vote on each transferable paper is transferred at a transfer value, which is the value of 1.

(7) Where the returning officer has completed the transfers required by paragraph (5) and one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 60S), the returning officer must next act in accordance with rule 60P.

(8) Paragraph (7) applies whether or not any candidate is treated as elected following the transfers and has a surplus.

(9) For the meaning of "continuing candidate", "next available preference" and "surplus", see rule 60F.

(10) See also—

rule 60Q (which deals with the order of exclusion where more than one candidate has the lowest number of votes);

rule 60R (which makes supplementary provision).

Transfer of excluded candidates' other ballot papers

60P.—(1) This rule applies where—

(a) the returning officer has transferred all the transferable papers of an excluded candidate or candidates that the returning officer is required to transfer under rule 60O, and

(b) one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 60S).

(2) The returning officer must sort all the ballot papers, if any, which were transferred to the excluded candidate (or any of the excluded candidates) at an earlier stage in the count into groups according to the transfer value at which the votes on the ballot papers were received by that candidate.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau ddiolli'r papurau pleidleisio yn y grŵp o bapurau pleidleisio sydd â'r pleidleisiau â'r gwerth trosglwyddo uchaf yn grwpiau pellach fel a ganlyn—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth trosglwyddo, sef y gwerth a oedd i'r bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd a eithriwyd y mae'r papur yn cael ei drosglwyddo oddi wrtho.

(6) Pan fo'r swyddog canlyniadau wedi cwblhau'r trosglwyddiadau sy'n ofynnol gan baragraff (4) a bo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau ailadrodd y camau ym mharagraffau (3) i (5) mewn perthynas â'r grwpiau sy'n weddill o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan baragraff (2), gan ymdrin â phob grŵp mewn trefn ddisgynnol yn ôl gwerth y pleidleisiau hyd nes—

- (a) naill ai nad oes swyddi gwag ar ôl i'w llenwi (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol), neu
- (b) yr ymdriniwyd â phob grŵp.

(7) Mae paragraff (6) yn gymwys p'un a drinnir unrhyw ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol ai peidio a ph'un a oes ganddo bleidleisiau dros ben ai peidio ar ôl cwblhau'r camau ym mharagraffau (3) i (5) mewn perthynas â'r grŵp o bapurau pleidleisio sydd â'r pleidleisiau sydd â'r gwerth trosglwyddo uchaf neu mewn perthynas ag unrhyw un neu ragor o'r grwpiau sy'n weddill.

(3) The returning officer must then sort the ballot papers in the group of ballot papers with votes of the highest transfer value into further groups as follows—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(4) The returning officer must transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) The vote on each transferable paper is transferred at a transfer value, which is the value at which the vote on the ballot paper was received by the excluded candidate from whom the paper is being transferred.

(6) Where the returning officer has completed the transfers required by paragraph (4) and one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 60S), the returning officer must repeat the steps in paragraphs (3) to (5) in relation to the remaining groups of ballot papers formed under paragraph (2), dealing with each group in descending order according to the value of the votes until either—

- (a) there are no remaining vacancies to be filled (after the application where relevant of rule 60S), or
- (b) every group has been dealt with.

(7) Paragraph (6) applies whether or not any candidate is treated as elected and has a surplus following the completion of the steps in paragraphs (3) to (5) in relation to the group of ballot papers with votes of the highest transfer value or in relation to any of the remaining groups.

(8) Mewn achos pan ymdriniwyd â phob grŵp o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan baragraff (2) ond bod un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60S, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen fel a ganlyn—

(a) yn unol â rheol 60K os oes gan un ymgeisydd neu ragor a drinnir fel pe bai wedi ei ethol neu fel pe baent wedi eu hethol ar ôl trosglwyddo'r papurau pleidleisio o dan reol 60O neu'r rheol hon bleidleisiau dros ben, neu

(b) fel arall yn unol â rheol 60O.

(9) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau”, “dewis nesaf sydd ar gael” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 60F.

(10) Gweler hefyd reol 60R (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Y drefn eithrio

60Q.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

(a) pan fo'r swyddog canlyniadau yn penderfynu pa ymgeisydd i'w eithrio o dan reol 60O(2),

(b) pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor yr un nifer o bleidleisiau, ac

(c) pan na fo gan yr un ymgeisydd arall lai o bleidleisiau.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio p'un bynnag o'r ymgeiswyr a oedd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau ar y cam cynharaf o'r cyfrif pan oedd ganddynt nifer anghyfartal o bleidleisiau.

(3) Pan oedd nifer y pleidleisiau a oedd wedi eu credydu i'r ymgeiswyr yn gyfartal ar bob cam, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

(a) penderfynu rhwng yr ymgeiswyr drwy fwrw coelbren, a

(b) eithrio'r ymgeisydd yr aeth y coelbren o'i blaid.

Eithrio ymgeiswyr: darpariaeth atodol

60R.—(1) Mae eithrio ymgeisydd, neu ddau ymgeisydd neu ragor gyda'i gilydd, o dan reol 60O yn ffurfio cam pellach o'r cyfrif.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gymryd y camau a ganlyn ar ôl gorffen trosglwyddo papurau trosglwyddadwy o dan reol 60O(5) neu

(8) In a case where every group of ballot papers formed under paragraph (2) has been dealt with but one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 60S), the returning officer must proceed as follows—

(a) in accordance with rule 60K if one or more candidates treated as elected following the transfer of ballot papers under rule 60O or this rule has a surplus, and

(b) otherwise in accordance with rule 60O.

(9) For the meaning of “continuing candidate”, “next available preference” and “surplus”, see rule 60F.

(10) See also rule 60R (which makes supplementary provision).

Order of exclusion

60Q.—(1) This rule applies where—

(a) the returning officer is deciding which candidate to exclude under rule 60O(2),

(b) two or more candidates each have the same number of votes, and

(c) no other candidate has fewer votes.

(2) The returning officer must exclude whichever of the candidates had the lowest number of votes at the earliest stage of the count at which they had an unequal number of votes.

(3) Where the number of votes credited to the candidates was equal at all stages, the returning officer must—

(a) decide between the candidates by lot, and

(b) the candidate on whom the lot falls must be excluded.

Exclusion of candidates: supplementary provision

60R.—(1) The exclusion of a candidate, or of two or more candidates together, under rule 60O constitutes a further stage of the count.

(2) The returning officer must take the following steps after the completion of the transfer of transferable papers under rule 60O(5)

ar ôl ymdrin â grŵp o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan reol 60P(2) yn unol â rheol 60P(3) i (5)—

- (a) cofnodi cyfanswm gwerth y pleidleisiau a drosglwyddwyd i bob ymgeisydd o dan reol 60O(5) neu 60P(4);
- (b) ychwanegu'r cyfanswm hwnnw at gyfanswm blaenorol y pleidleisiau a gofnodwyd ar gyfer pob ymgeisydd a chofnodi'r cyfanswm newydd,
- (c) cofnodi gwerth y pleidleisiau yn y grwpiau o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 60O(4) neu 60P(3), a
- (d) ychwanegu'r gwerth hwnnw at y cyfanswm a gofnodwyd yn flaenorol o ran pleidleisiau anhrosglwyddadwy.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau gymharu—

- (a) cyfanswm nifer y pleidleisiau a gofnodwyd bryd hynny ar gyfer pob ymgeisydd, ynghyd â chyfanswm nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy, â
- (b) y cyfanswm a gofnodwyd o ran pleidleisiau dewis cyntaf dilys.

(4) Rhaid i'r holl bapurau pleidleisio a drosglwyddwyd o dan reol 60O(5) neu 60P(4) fod wedi eu marcio'n glir, naill ai'n unigol neu fel grŵp, er mwyn dangos y gwerth y trosglwyddwyd y bleidlais ar y papur yn ei ôl neu, yn ôl y digwydd, werth trosglwyddo'r holl bleidleisiau ar y papurau yn y grŵp hwnnw.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys papur pleidleisio yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 60O(4) neu 60P(3)—

- (a) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn bod y papur pleidleisio'n dangos bod y dewis nesaf yn nhrefn y dewisiadau wedi ei roi o ran dau ymgeisydd neu ragor (p'un a ydynt yn ymgeiswyr olynol ai peidio),
- (b) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn nad yw'r dewis nesaf ar y papur pleidleisio (p'un a yw dros ymgeisydd sy'n parhau ai peidio) yn dilyn yn olynol ar ôl y dewis sy'n dod yn union o'i flaen, neu
- (c) os nad yw'n glir i'r swyddog canlyniadau am unrhyw reswm arall pa ymgeisydd sydd nesaf yn nhrefn y dewisiadau.

or after a group of ballot papers formed under rule 60P(2) has been dealt with in accordance with rule 60P(3) to (5)—

- (a) record the total value of votes transferred to each candidate under rule 60O(5) or 60P(4);
- (b) add that total to the previous total of votes recorded for each candidate and record the new total,
- (c) record the value of the votes in the groups of non-transferable papers formed under rule 60O(4) or 60P(3), and
- (d) add that value to the previously recorded total of non-transferable votes.

(3) The returning officer must then compare—

- (a) the total number of votes then recorded for each candidate together with the total number of non-transferable votes, with
- (b) the recorded total of valid first preference votes.

(4) All ballot papers transferred under rule 60O(5) or 60P(4) must be clearly marked, either individually or as a group, so as to indicate the transfer value at which the vote on the paper is transferred or, as the case may be, the transfer value of all the votes on the papers in that group.

(5) The returning officer must include a ballot paper in the group of non-transferable papers formed under rule 60O(4) or 60P(3) if—

- (a) the returning officer is of the opinion that the ballot paper indicates that the preference next in the order of preference has been given to two or more candidates (whether or not consecutive candidates),
- (b) the returning officer is of the opinion that the next preference on the ballot paper (whether or not for a continuing candidate) does not follow consecutively after the preference immediately before it, or
- (c) it is unclear to the returning officer for any other reason which candidate is next in the order of preference.

Llenwi swyddi gwag olaf

60S.—(1) Pan fo nifer yr ymgeiswyr sy'n parhau yn cyfateb i nifer y swyddi gwag sy'n dal heb eu llenwi, trinnir yr ymgeiswyr sy'n parhau fel pe baent wedi eu hethol.

(2) Pan nad oes ond un swydd yn dal heb ei llenwi, rhaid trin yr ymgeisydd sy'n parhau sydd wedi ei gredydu bryd hynny â'r nifer uchaf o bleidleisiau fel pe bai wedi ei ethol os yw'r nifer hwnnw o bleidleisiau yn cyfateb i gyfanswm nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeiswyr eraill sy'n parhau ynghyd ag unrhyw bleidleisiau dros ben nas trosglwyddwyd, neu os yw'n fwy na hynny.

(3) Pan ellir llenwi'r swyddi olaf o dan y rheol hon, ni chaniateir trosglwyddo pleidleisiau ymhellach.

(4) Ar gyfer ystyr "ymgeisydd sy'n parhau" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 60F.

Ailgyfrif

60T.—(1) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ar ôl cwblhau pob cam o'r cyfrif, hysbysu'r holl ymgeiswyr a'u hasiantau etholiadol sy'n bresennol bryd hynny o'i fwriad, yn ddarostyngedig i gais am ailgyfrif, i fwrw ymlaen i'r cam nesaf.

(2) Cyn i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen, caiff unrhyw ymgeisydd neu asiant etholiadol sy'n bresennol yn y cyfrif ofyn i'r cam diwethaf a gwblhawyd gael ei ailgyfrif.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gydymffurfio â'r cais oni bai bod y swyddog canlyniadau o'r farn bod y cais yn afresymol.

(4) Os na cheir cais rhaid i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen â cham nesaf y cyfrif.

(5) Pan ddeuir o hyd i gamgymeriad o ganlyniad i ailgyfrif, rhaid i'r swyddog canlyniadau, pan fo hynny'n angenrheidiol, ddiwygio unrhyw ganlyniadau sydd eisoes wedi eu cyhoeddi.

Trefn ethol yr ymgeiswyr

60U.—(1) Y drefn y trinnir ymgeiswyr y mae eu pleidlais uwchlaw'r cwota fel pe baent wedi eu hethol ynddi yw'r drefn y trosglwyddwyd eu priod bleidleisiau dros ben ynddi neu'r drefn y byddai'r pleidleisiau dros ben hynny wedi eu trosglwyddo ynddi oni bai am reol 60L(2) neu (3).

Filling of last vacancies

60S.—(1) Where the number of continuing candidates is equal to the number of vacancies remaining unfilled, the continuing candidates are treated as elected.

(2) Where only one vacancy remains unfilled, the continuing candidate then credited with the highest number of votes must be treated as elected if that number of votes is equal to or greater than the total number of votes then credited to the other continuing candidates together with any surpluses not transferred.

(3) Where the last vacancies can be filled under this rule, no further transfer of votes may be made.

(4) For the meaning of "continuing candidate" and "surplus", see rule 60F.

Re-count

60T.—(1) The returning officer, on completion of each stage of the count, must inform all the candidates and their election agents then present of the intention, subject to a request for a re-count, to proceed to the next stage.

(2) Before the returning officer proceeds, any candidate or election agent present at the count may request that a re-count be undertaken of the last completed stage.

(3) The returning officer must comply with the request unless the returning officer's opinion is that the request is unreasonable.

(4) If no request is made the returning officer must proceed with the next stage of the count.

(5) Where, as a result of a re-count an error is discovered, the returning officer must, where necessary, amend any results that have been previously announced.

Order of election of candidates

60U.—(1) The order in which candidates whose vote exceeds the quota are treated as elected is the order in which their respective surpluses were transferred or would have been transferred but for rule 60L(2) or (3).

(2) Mae ymgeisydd a gredydwyd â nifer o bleidleisiau sy'n cyfateb i'r cwota i'w roi (yn nhrefn y rheini a drinnir fel pe baent wedi eu hethol) ar ôl unrhyw ymgeiswyr eraill a drinnir fel pe baent wedi eu hethol ar yr un pryd ac yr oedd ganddynt bleidleisiau dros ben.

(3) Ar gyfer ystyr "cwota" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 60F.

Penderfyniadau ar bapurau pleidleisio

60V. Mae penderfyniad y swyddog canlyniadau ar unrhyw gwestiwn sy'n codi mewn cysylltiad â phapur pleidleisio, trosglwyddo papurau pleidleisio neu eithrio ymgeiswyr yn derfynol, ond caniateir ei adolygu ar ddeiseb etholiad.

Datgan y canlyniad mewn etholiad lle ceir gornest

60W.—(1) Pan fo pob cam o'r cyfrif wedi ei gwblhau, rhaid i'r swyddog canlyniadau ddatgan bod yr ymgeiswyr sydd wedi eu trin fel pe baent wedi eu hethol o dan y Bennod hon wedi eu hethol.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi hysbysiad yn nodi enwau a chyfeiriadau'r ymgeiswyr a etholwyd i swyddog priodol y cyngor y cynhaliwyd yr etholiad ar ei gyfer.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyhoeddi hysbysiad hefyd—

- (a) o enwau'r ymgeiswyr a etholwyd;
- (b) o nifer y dewisiadau cyntaf a'r dewisiadau pellach o ran pob ymgeisydd (p'un a'i hetholwyd ai peidio);
- (c) o nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddwyd a'u gwerth trosglwyddo ar bob cam o'r cyfrif;
- (d) o nifer y pleidleisiau a gredydwyd i bob ymgeisydd ar bob cam o'r cyfrif;
- (e) o nifer y papurau pleidleisio anhrosglwyddadwy a nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy ar bob cam o'r cyfrif;
- (f) o nifer y papurau pleidleisio a wrthodwyd o dan bob pennawd a ddangosir yn y datganiad o'r papurau pleidleisio a wrthodwyd."

(2) A candidate credited with a number of votes equal to the quota is to be placed (in the order of those treated as elected) after any other candidates treated as elected at the same time who had surpluses.

(3) For the meaning of "quota" and "surplus", see rule 60F.

Decisions on ballot papers

60V. The decision of the returning officer on any question arising in respect of a ballot paper, the transfer of ballot papers or the exclusion of candidates is final, but may be reviewed on an election petition.

Declaration of result at contested election

60W.—(1) Where all stages of the count have been completed, the returning officer must declare to be elected the candidates who have been treated as elected under this Chapter.

(2) The returning officer must give a notice stating the names and addresses of the candidates elected to the proper officer of the council for which the election was held.

(3) The returning officer must also publish notice of—

- (a) the names of the candidates elected;
- (b) the number of first and subsequent preferences for each candidate (whether elected or not);
- (c) the number of ballot papers transferred and their transfer values at each stage of the count;
- (d) the number of votes credited to each candidate at each stage of the count;
- (e) the number of non-transferable ballot papers and the number of non-transferable votes at each stage of the count;
- (f) the number of rejected ballot papers under each head shown in the statement of rejected ballot papers."

Diwygio Rhan 5 o Atodlen 1 i Reolau 2021

5. Yn rheol 62 (danfon dogfennau i'r swyddog cofrestru mewn etholiadau lle ceir gornest) o Atodlen 1 i Reolau 2021—

- (a) ym mharagraff (2)(c), ar ôl “reol 56(7)” mewnosoder “neu reol 60E(6)”;
- (b) ym mharagraff (2)(d), ar ôl “reol 54(5)” mewnosoder “neu reol 60C(5)”.

Diwygio'r Atodiadau i Atodlen 1 i Reolau 2021

6.—(1) Mae'r Atodiadau i Atodlen 1 i Reolau 2021 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

- (2) Ar ôl Atodiad 2 mewnosoder Atodiad 2A fel y'i nodir yn Atodlen 1.
- (3) Ar ôl Atodiad 4 mewnosoder Atodiad 4A fel y'i nodir yn Atodlen 2.
- (4) Ar ôl Atodiad 5 mewnosoder Atodiad 5A fel y'i nodir yn Atodlen 3.
- (5) Ar ôl Atodiad 6 mewnosoder Atodiad 6A fel y'i nodir yn Atodlen 4.

Diwygio Rhan 3 o Atodlen 2 i Reolau 2021

7.—(1) Mae Rhan 3 o Atodlen 2 i Reolau 2021 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 21 (y bleidlais i'w chynnal drwy bleidlais gudd), yn lle paragraff (2), rhodder—

“(2) Rhaid canfod y canlyniad—

- (a) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, yn unol â Rhan 4;
- (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, yn unol â Rhan 4A.”.

(3) Yn rheol 22 (y papurau pleidleisio)—

- (a) ym mharagraff (3), ar y dechrau mewnosoder “Pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad,”;
- (b) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) Pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, rhaid i bapur pleidleisio—

  - (a) bod yn y ffurf yn Atodiad 2A, a
  - (b) bod wedi ei argraffu yn unol â'r cyfarwyddydau yn yr Atodiad hwnnw.”

Amendment of Part 5 of Schedule 1 to the 2021 Rules

5. In rule 62 (delivery of documents to registration officer at contested elections) in Schedule 1 to the 2021 Rules—

- (a) in paragraph (2)(c), after “rule 56(7)” insert “or rule 60E(6)”;
- (b) in paragraph (2)(d), after “rule 54(5)” insert “or rule 60C(5)”.

Amendment of Appendices to Schedule 1 to the 2021 Rules

6.—(1) The Appendices to Schedule 1 to the 2021 Rules are amended as follows.

- (2) After Appendix 2 insert Appendix 2A as set out in Schedule 1.
- (3) After Appendix 4 insert Appendix 4A as set out in Schedule 2.
- (4) After Appendix 5 insert Appendix 5A as set out in Schedule 3.
- (5) After Appendix 6 insert Appendix 6A as set out in Schedule 4.

Amendment of Part 3 of Schedule 2 to the 2021 Rules

7.—(1) Part 3 of Schedule 2 to the 2021 Rules is amended as follows.

(2) In rule 21 (poll to be taken by ballot), for paragraph (2), substitute—

“(2) The result must be ascertained—

- (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, in accordance with Part 4;
- (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, in accordance with Part 4A.”.

(3) In rule 22 (the ballot papers)—

- (a) in paragraph (3), at the beginning insert “Where the voting system that applies at the election is the simple majority system,”;
- (b) after paragraph (3) insert—

“(3A) Where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, a ballot paper must be—

  - (a) in the form in Appendix 2A, and
  - (b) printed in accordance with the directions in that Appendix.”.

(4) Yn rheol 28 (papurau pleidleisio post)—

- (a) ym mharagraff (1)(b), yn lle “Atodiad 4” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
- (b) ar ôl paragraff (1) mewnosoder—
“(1A) Ym mharagraff (1)(b), ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
  - (a) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 4;
  - (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 4A.”.

(5) Yn rheol 31 (dyroddi cardiau pleidleisio swyddogol)—

- (a) ym mharagraff (4), yn lle “Atodiad 5” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
- (b) ym mharagraff (6)(a), yn lle “Atodiad 5” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
- (c) ym mharagraff (8), o flaen is-baragraff (a) mewnosoder—
“(aa) ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
  - (i) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 5;
  - (ii) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 5A.”.

(6) Yn rheol 32 (cyfarpar gorsafoedd pleidleisio)—

- (a) ym mharagraff (11), yn lle “Atodiad 6” rhodder “yr Atodiad cymwys”;
- (b) ar ôl paragraff (11) mewnosoder—
“(11A) Ym mharagraff (11), ystyr “yr Atodiad cymwys” yw—
  - (a) pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 6;
  - (b) pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad, Atodiad 6A.”;
- (c) ym mharagraff (13), ar y dechrau mewnosoder “Pan y system mwyafrif syml yw'r system bleidleisio sy'n gymwys i'r etholiad,”;

(4) In rule 28 (postal ballot papers)—

- (a) in paragraph (1)(b), for “Appendix 4” substitute “the applicable Appendix”;
- (b) after paragraph (1) insert—
“(1A) In paragraph (1)(b), “the applicable Appendix” means—
  - (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 4;
  - (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 4A.”.

(5) In rule 31 (issue of official poll cards)—

- (a) in paragraph (4), for “Appendix 5” substitute “the applicable Appendix”;
- (b) in paragraph (6)(a), for “Appendix 5” substitute “the applicable Appendix”;
- (c) in paragraph (8), before sub-paragraph (a) insert—
“(aa) “the applicable Appendix” means—
  - (i) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 5;
  - (ii) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 5A.”.

(6) In rule 32 (equipment of polling stations)—

- (a) in paragraph (11), for “Appendix 6” substitute “the applicable Appendix”;
- (b) after paragraph (11) insert—
“(11A) In paragraph (11), “the applicable Appendix” means—
  - (a) where the voting system that applies at the election is the simple majority system, Appendix 6;
  - (b) where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, Appendix 6A.”;
- (c) in paragraph (13), at the beginning insert “Where the voting system that applies at the election is the simple majority system,”;

(d) ar ôl paragraff (13) mewnosoder—

“(13A) Pan y system pleidlais sengl drosglwyddadwy yw’r system bleidleisio sy’n gymwys i’r etholiad, rhaid dangos hysbysiad sy’n cynnwys cyfarwyddiadau ynghylch marcio’r papur pleidleisio yn etholiad y brif ardal ac ym mhob etholiad perthnasol y tu mewn i bob bwth pleidleisio ym mhob gorsaf bleidleisio ac, mewn perthynas ag etholiad y brif ardal, rhaid i’r wybodaeth honno gynnwys y canlynol—

- (a) cyfarwyddyd i’r pleidleisiwr i roi’r rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â’i ddewis cyntaf;
- (b) esboniad i’r pleidleisiwr y caiff wneud cynifer neu gyn lleied o ddewisiadau ychwanegol ag y dymuna, ynghyd â chyfarwyddyd ynghylch sut i wneud hyn drwy roi’r rhif 2 gyferbyn â’i ail ddewis, y rhif 3 gyferbyn â’i drydydd dewis ac yn y blaen.”.

Mewnosod Rhan 4A o Atodlen 2 i Reolau 2021

8.—(1) Yn lle pennawd Rhan 4 o Atodlen 2 i Reolau 2021 rhodder—

“Cyfrif y Pleidleisiau: Etholiadau sy’n Defnyddio’r System Mwyafrif Syml”.

(2) Ar ddiwedd Rhan 4 mewnosoder—

“Rhan 4A

Cyfrif y Pleidleisiau: Etholiadau sy’n Defnyddio’r System Pleidlais Sengl Drosglwyddadwy

PENNOD 1

Darpariaethau rhagarweiniol

Trosolwg o’r rheolau a dehongli

64A.—(1) Mae’r rheol hon yn rhoi trosolwg o sut y cymhwysir y Rhan hon.

(2) Pan y swyddog canlyniadau cydlynol yw’r swyddog canlyniadau, mae’r rheolau a ganlyn yn gymwys—

- (a) rheol 64B (presenoldeb mewn trafodion);
- (b) rheol 64C (dyletswyddau rhagarweiniol a chyffredinol);
- (c) rheol 64D (gwahanu papurau pleidleisio etc.);

(d) after paragraph (13) insert—

“(13A) Where the voting system that applies at the election is the single transferable vote system, a notice containing instructions for marking the ballot paper at the principal area election and each relevant election must be exhibited inside each voting compartment in each polling station and, in relation to the principal area election, that information must include the following—

- (a) an instruction to the voter to put the number 1 in the voting box next to their first choice;
- (b) an explanation to the voter that they may make as many or as few additional choices as they wish, together with an instruction on how to do this by putting the number 2 next to their second choice, the number 3 next to their third choice and so on.”.

Insertion of Part 4A of Schedule 2 to the 2021 Rules

8.—(1) For the heading of Part 4 of Schedule 2 to the 2021 Rules substitute—

“Counting of Votes: Elections using the Simple Majority System”.

(2) At the end of Part 4 insert—

“Part 4A

Counting of Votes: Elections Using the Single Transferable Vote System

CHAPTER 1

Introductory Provisions

Overview of rules and interpretation

64A.—(1) This rule provides an overview of the application of this Part.

(2) Where the returning officer is the coordinating returning officer, the following rules apply—

- (a) rule 64B (attendance at proceedings);
- (b) rule 64C (preliminary and general duties);
- (c) rule 64D (separation of ballot papers etc.);

- (d) y rheolau ym Mhennod 2 (canfod y canlyniad).
- (3) Pan nad y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau, mae'r rheolau a ganlyn yn gymwys—
- (a) rheol 64B(1) a (3) i (8) (presenoldeb mewn trafodion);
  - (b) rheol 64E (dyletswyddau rhagarweiniol a chyffredinol);
  - (c) rheol 64F (agor cynwysyddion etc.);
  - (d) y rheolau ym Mhennod 2 (canfod y canlyniad).
- (4) Yn y Rhan hon—
- (a) mae cyfeiriadau at asiantau cyfrif y brif ardal yn gyfeiriadau at yr asiantau cyfrif a benodwyd at ddibenion etholiad y brif ardal;
  - (b) mae cyfeiriadau at asiantau cyfrif eraill yn gyfeiriadau at yr asiantau cyfrif a benodwyd at ddibenion unrhyw etholiad perthnasol;
  - (c) mae cyfeiriadau at asiantau etholiadol y brif ardal yn gyfeiriadau at yr asiantau etholiadol a benodwyd at ddibenion etholiad y brif ardal;
  - (d) mae cyfeiriadau at asiantau etholiadol eraill yn gyfeiriadau at yr asiantau etholiadol a benodwyd at ddibenion unrhyw etholiad perthnasol.

Presenoldeb mewn trafodion o dan y Rhan hon

64B.—(1) Mae gan y personau a ganlyn hawl i fod yn bresennol mewn trafodion o dan reolau 64D(2) i (10) a 64F ac o dan y rheolau ym Mhennod 2—

- (a) y swyddog canlyniadau ac aelodau staff y swyddog canlyniadau;
- (b) pob ymgeisydd a gwestai i bob ymgeisydd;
- (c) asiantau etholiadol y brif ardal;
- (d) asiantau cyfrif y brif ardal;
- (e) unrhyw berson sydd â hawl i fod yn bresennol yn rhinwedd adrannau 6A i 6D o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (cynrychiolwyr y Comisiwn Etholiadol a sylwedyddion achrededig);
- (f) y cwnstabiliaid ar ddyletswydd.

- (d) the rules in Chapter 2 (ascertaining the result).
- (3) Where the returning officer is not the coordinating returning officer, the following rules apply—
- (a) rule 64B(1) and (3) to (8) (attendance at proceedings);
  - (b) rule 64E (preliminary and general duties);
  - (c) rule 64F (opening of containers etc.);
  - (d) the rules in Chapter 2 (ascertaining the result).
- (4) In this Part—
- (a) references to the principal area counting agents are to the counting agents appointed for the purposes of the principal area election;
  - (b) references to the other counting agents are to the counting agents appointed for the purposes of any relevant election;
  - (c) references to the principal area election agents are to the election agents appointed for the purposes of the principal area election;
  - (d) references to the other election agents are to the election agents appointed for the purposes of any relevant election.

Attendance at proceedings under this Part

64B.—(1) The following persons are entitled to attend proceedings under rules 64D(2) to (10) and 64F and under the rules in Chapter 2—

- (a) the returning officer and members of the returning officer's staff;
- (b) each candidate and a guest of each candidate;
- (c) the principal area election agents;
- (d) the principal area counting agents;
- (e) any person who is entitled to attend by virtue of sections 6A to 6D of the Political Parties, Elections and Referendums Act 2000 (representatives of the Electoral Commission and accredited observers);
- (f) the constables on duty.

(2) Yn ychwanegol, mae gan unrhyw berson sydd â hawl i fod yn bresennol wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif mewn etholiad perthnasol hawl i fod yn bresennol mewn trafodion o dan reol 64D(2) i (10).

(3) Caiff y swyddog canlyniadau ganiatáu i unrhyw berson arall fod yn bresennol mewn trafodion o dan unrhyw un neu ragor o reolau 64D(2) i (10) neu 64F neu o dan unrhyw un neu ragor o'r rheolau ym Mhennod 2.

(4) Ni chaniateir rhoi caniatâd o dan baragraff (3) oni bai bod y swyddog canlyniadau—

- (a) wedi ei fodloni na fydd presenoldeb y person yn rhwystro swyddogaethau'r swyddog canlyniadau rhag cael eu cyflawni'n effeithlon, a
- (b) naill ai wedi ymgynghori â'r personau priodol ynghylch a ddylid rhoi caniatâd neu wedi penderfynu nad yw'n ymarferol ymgynghori â hwy.

(5) At ddibenion paragraff (4)(b), “y personau priodol” yw—

- (a) yn achos trafodion o dan reol 64D(2) i (10), asiantau etholiadol y brif ardal a'r asiantau etholiadol eraill;
- (b) yn achos unrhyw drafodion eraill, asiantau etholiadol y brif ardal.

(6) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi pob cyfleuster rhesymol i unrhyw asiantau cyfrif sydd â hawl i fod yn bresennol ar gyfer goruchwyllo'r trafodion, a'r holl wybodaeth amdanynt, y gall y swyddog canlyniadau eu rhoi yn gyson â chynnal y trafodion yn drefnus a chyflawni dyletswyddau'r swyddog canlyniadau.

(7) Yn benodol, pan fo'r pleidleisiau'n cael eu cyfrif drwy dddoli'r papurau pleidleisio yn ôl yr ymgeisydd y rhoddwyd y dewis cyntaf o'i ran ac yna cyfrif nifer y papurau pleidleisio ar gyfer pob ymgeisydd, mae gan asiantau cyfrif y brif ardal hawl i'w bodloni eu hunain fod y papurau pleidleisio wedi eu didoli'n gywir.

(8) Rhaid i'r swyddog canlyniadau wneud trefniadau i sicrhau bod pawb sy'n bresennol wrth i'r pleidleisiau gael eu cyfrif (ac eithrio'r cwnstabiliaid ar ddyletswydd) wedi cael hysbysiad yn nodi darpariaethau adran 66(2) a (6) o Ddeddf 1983 (hysbysiad o ofyniad cyfrinachedd).

(2) In addition, any person who is entitled to attend the counting of votes at a relevant election is entitled to attend proceedings under rule 64D(2) to (10).

(3) The returning officer may permit any other person to attend proceedings under any of rules 64D(2) to (10) or 64F or under any of the rules in Chapter 2.

(4) Permission may not be given under paragraph (3) unless the returning officer—

- (a) is satisfied that the person's attendance will not impede the efficient discharge of the returning officer's functions, and
- (b) has either consulted the appropriate persons about whether to give permission or decided that it is not practicable to consult them.

(5) For the purposes of paragraph (4)(b), “the appropriate persons” are—

- (a) in the case of proceedings under rule 64D(2) to (10), the principal area election agents and the other election agents;
- (b) in the case of any other proceedings, the principal area election agents.

(6) The returning officer must give any counting agents who are entitled to attend all such reasonable facilities for overseeing the proceedings, and all such information about them, as the returning officer is able to give consistently with the orderly conduct of the proceedings and the discharge of the returning officer's duties.

(7) In particular, where the votes are counted by sorting the ballot papers according to the candidate for whom first preferences are given and then counting the number of ballot papers for each candidate, the principal area counting agents are entitled to satisfy themselves that the ballot papers are correctly sorted.

(8) The returning officer must make arrangements to ensure that every person attending at the counting of votes (other than the constables on duty) has been given a notice setting out the provisions of section 66(2) and (6) of the 1983 Act (notification of requirement of secrecy).

(9) Yn y rheol hon, mae cyfeiriad at gwnstabl yn cynnwys cyfeiriad at berson a ddynodwyd yn swyddog cymorth cymunedol neu'n wirfoddolwr cymorth cymunedol o dan adran 38 o Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002 (pŵerau'r heddlu i staff sy'n sifiliaid a gwirfoddolwyr).

Dyletswyddau rhagarweiniol a chyffredinol pan y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau

64C.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau wneud trefniadau ar gyfer cyflawni'r swyddogaethau o dan reol 64D cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r bleidlais gau.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi hysbysiad i asiantau cyfrif y brif ardal a'r asiantau cyfrif eraill yn datgan yr amser a'r lle y bydd y swyddog canlyniadau yn dechrau cyflawni'r swyddogaethau o dan reol 64D.

(4) Wrth gyfrif a chofnodi nifer y papurau pleidleisio a chyfrif y pleidleisiau, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cadw'r papurau pleidleisio â'u hwyneb i fyny, a
- (b) cymryd unrhyw ragofalon eraill sy'n briodol at ddiben atal unrhyw berson rhag gweld y rhifau neu'r marciau adnabod unigryw eraill a argraffwyd ar gefn y papurau.

Gwahanu papurau pleidleisio etc. pan y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau

64D.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ym mhresenoldeb asiantau cyfrif y brif ardal a'r asiantau cyfrif eraill—

- (a) agor pob bocs pleidleisio a thynnu'r papurau pleidleisio,
- (b) gwahanu'r papurau pleidleisio yn ôl yr etholiad y'u defnyddiwyd ynddo,
- (c) cyfrif y papurau pleidleisio a ddefnyddiwyd ym mhob etholiad, a
- (d) cofnodi ar wahân nifer y papurau pleidleisio a ddefnyddiwyd ym mhob etholiad.

(9) In this rule, a reference to a constable includes a reference to a person designated as a community support officer or community support volunteer under section 38 of the Police Reform Act 2002 (police powers for civilian staff and volunteers).

Preliminary and general duties where returning officer is co-ordinating returning officer

64C.—(1) This rule applies where the returning officer is the co-ordinating returning officer.

(2) The returning officer must make arrangements for discharging the functions under rule 64D as soon as practicable after the close of the poll.

(3) The returning officer must give the principal area counting agents and the other counting agents a notice stating the time and place at which the returning officer will begin to discharge the functions under rule 64D.

(4) While counting and recording the number of ballot papers and counting the votes, the returning officer must—

- (a) keep the ballot papers with their faces upwards, and
- (b) take such other precautions as are appropriate for the purpose of preventing any person from seeing the numbers or other unique identifying marks printed on the back of the papers.

Separation of ballot papers etc. where returning officer is co-ordinating returning officer

64D.—(1) This rule applies where the returning officer is the co-ordinating returning officer.

(2) The returning officer must, in the presence of the principal area counting agents and the other counting agents—

- (a) open each ballot box and take out the ballot papers,
- (b) separate the ballot papers according to the election at which they were used,
- (c) count the ballot papers used at each election, and
- (d) record separately the number of ballot papers used at each election.

(3) Ni chaiff y swyddog canlyniadau gyfrif unrhyw bapur pleidleisio a dendrwyd.

(4) Pan ddefnyddiwyd bocsys pleidleisio ar wahân yn y bleidlais, nid yw unrhyw bleidlais dros ymgeisydd yn etholiad y brif ardal i'w thrin fel pleidlais annilys am ei bod wedi ei gosod yn y bocsys pleidleisio y bwriadwyd ei ddefnyddio mewn etholiad perthnasol.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ym mhresenoldeb asiantau etholiadol y brif ardal a'r asiantau etholiadol eraill, ddilysu pob cyfriflen papurau pleidleisio drwy ei chymharu â nifer y papurau pleidleisio a gofnodwyd, y papurau pleidleisio heb eu defnyddio a'r papurau pleidleisio a ddifethwyd sydd ym meddiant y swyddog canlyniadau a'r rhestr pleidleisiau a dendrwyd (gan agor ac ailseilio'r pecynnau sy'n cynnwys y papurau pleidleisio heb eu defnyddio a'r papurau pleidleisio a ddifethwyd, a'r rhestr pleidleisiau a dendrwyd).

(6) Rhaid i'r swyddog canlyniadau baratoi datganiad ynglŷn â chanlyniad y dilysiad a rhoi copi o'r datganiad i unrhyw asiant etholiadol prif ardal, ac i unrhyw asiant etholiadol arall, sy'n gofyn amdano.

(7) Rhaid hefyd i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cyfrif y papurau pleidleisio post sydd wedi eu dychwelyd yn briodol (ynglŷn â hynny gweler rheol 64G), a
- (b) cofnodi ar wahân y nifer a gyfrifwyd yn y bleidlais yn etholiad y brif ardal ac ym mhob etholiad perthnasol.

(8) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) trefnu'r papurau pleidleisio ar gyfer pob etholiad perthnasol yn becynnau, a
- (b) selio'r pecynnau mewn cynwysyddion ar wahân gan arnodi ar bob un ddisgrifiad o'r ardal y mae'r papurau pleidleisio yn ymwneud â hi.

(9) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau ddanfôn neu beri danfôn i swyddog canlyniadau pob etholiad perthnasol—

- (a) cynwysyddion y papurau pleidleisio sy'n ymwneud â'r etholiad, ynghyd â rhestr o'r cynwysyddion a'u cynnwys,
- (b) y cyfrifleni papurau pleidleisio sy'n ymwneud â'r etholiad, ynghyd â chopi o'r datganiadau ynglŷn â chanlyniad y dilysiad, ac
- (c) y pecynnau o bapurau pleidleisio heb eu defnyddio a'r papurau pleidleisio a ddifethwyd a'r papurau pleidleisio a dendrwyd.

(3) The returning officer must not count any tendered ballot paper.

(4) Where separate ballot boxes were used at the poll, no vote for a candidate at the principal area election is to be treated as invalid because it was placed in the ballot box intended for use at a relevant election.

(5) The returning officer must, in the presence of the principal area election agents and the other election agents, verify each ballot paper account by comparing it with the number of ballot papers recorded, the unused and spoiled ballot papers in the returning officer's possession and the tendered votes list (opening and resealing the packets containing the unused and spoiled ballot papers and tendered votes list).

(6) The returning officer must prepare a statement as to the result of the verification and give a copy of the statement to any principal area election agent, and to any other election agent, who requests it.

(7) The returning officer must also—

- (a) count the postal ballot papers that have been properly returned (as to which see rule 64G), and
- (b) record separately the number counted at the poll at the principal area election and at each relevant election.

(8) The returning officer must then—

- (a) make up into packets the ballot papers for each relevant election, and
- (b) seal up the packets in separate containers endorsing on each a description of the area to which the ballot papers relate.

(9) The returning officer must then deliver or cause to be delivered to the returning officer for each relevant election—

- (a) the containers of ballot papers relating to the election, together with a list of the containers and their contents,
- (b) the ballot paper accounts relating to the election, together with a copy of the statements as to the result of the verification, and
- (c) the packets of unused and spoiled ballot papers and tendered ballot papers.

(10) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau gymysgu'r holl bapurau pleidleisio a ddefnyddiwyd yn etholiad y brif ardal gyda'i gilydd.

Dyletswyddau rhagarweiniol a chyffredinol pan nad y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau

64E.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan nad y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau wneud trefniadau ar gyfer cyfrif y pleidleisiau ym mhresenoldeb asiantau cyfrif y brif ardal cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r papurau pleidleisio gael eu danfon gan y swyddog canlyniadau, sef y swyddog canlyniadau cydlynol.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi hysbysiad i asiantau cyfrif y brif ardal yn nodi'r amser y dechreuir cyfrif pleidleisiau (a bwrw bod y papurau pleidleisio wedi eu danfon) a'r man lle bydd y cyfrif yn digwydd.

(4) Tra bydd yn cyfrif ac yn cofnodi nifer y papurau pleidleisio ac yn cyfrif y pleidleisiau, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cadw'r papurau pleidleisio â'u hwyneb i fyny, a
- (b) cymryd unrhyw ragofalon eraill sy'n briodol at ddiben atal unrhyw berson rhag gweld y rhifau neu'r marciau adnabod unigryw eraill a argraffwyd ar gefn y papurau.

Agor cynwysyddion etc. pan nad y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau

64F.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan nad y swyddog canlyniadau cydlynol yw'r swyddog canlyniadau.

(2) Ar ôl cael y cynwysyddion papurau pleidleisio oddi wrth y swyddog canlyniadau sef y swyddog canlyniadau cydlynol, ac ar ôl yr amser a bennwyd yn yr hysbysiad a roddwyd o dan reol 64E(3), rhaid i'r swyddog canlyniadau agor pob cynhwysydd ym mhresenoldeb asiantau cyfrif y brif ardal.

(10) The returning officer must then mix together all the ballot papers used at the principal area election.

Preliminary and general duties where returning officer is not the co-ordinating returning officer

64E.—(1) This rule applies where the returning officer is not the co-ordinating returning officer.

(2) The returning officer must make arrangements for counting the votes in the presence of the principal area counting agents as soon as practicable after the delivery of the ballot papers by the returning officer who is the co-ordinating returning officer.

(3) The returning officer must give the principal area counting agents a notice stating the time when the counting of votes will begin (on the assumption that the ballot papers have been delivered) and the place at which the count will take place.

(4) While counting and recording the number of ballot papers and counting the votes, the returning officer must—

- (a) keep the ballot papers with their faces upwards, and
- (b) take such other precautions as are appropriate for the purpose of preventing any person from seeing the numbers or other unique identifying marks printed on the back of the papers.

Opening of containers etc. where returning officer is not the co-ordinating returning officer

64F.—(1) This rule applies where the returning officer is not the co-ordinating returning officer.

(2) On receipt of the containers of ballot papers from the returning officer who is the co-ordinating returning officer, and after the time specified in the notice given under rule 64E(3), the returning officer must open each container in the presence of the principal area counting agents.

(3) Pan nad yw'r trafodion ynglŷn â dyroddi a derbyn papurau pleidleisio post yn cael eu cynnal ynghyd â'r trafodion hynny mewn etholiad perthnasol o dan reoliad 65 o Reoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001(1) neu o dan y rheoliad hwnnw fel y'i cymhwysir gan reoliadau o dan adran 44 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000(2), rhaid i'r swyddog canlyniadau gyfrif y papurau pleidleisio post sydd wedi eu dychwelyd yn briodol a chofnodi'r nifer a gyfrifwyd.

(4) Yna, rhaid i'r swyddog canlyniadau gymysgu'r holl bapurau pleidleisio post a'r holl bapurau pleidleisio o'r cynwysyddion gyda'i gilydd.

Darpariaeth bellach ynghylch papurau pleidleisio post

64G.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys ar gyfer penderfynu a yw papur pleidleisio post i'w drin fel pe bai wedi ei ddychwelyd yn briodol fel y crybwyllir yn rheolau 64D(7)(a) a 64F(3).

(2) Mae papur pleidleisio post i'w drin fel pe bai wedi ei ddychwelyd yn briodol os yw'r papur pleidleisio a'r datganiad pleidleisio post sy'n cyd-fynd ag ef sydd wedi ei gwblhau'n briodol—

- (a) wedi eu cyflwyno mewn gorsaf bleidleisio yn yr ardal briodol cyn i'r bleidlais gau,
- (b) wedi eu rhoi â llaw i'r swyddog canlyniadau cyn i'r bleidlais gau, neu
- (c) wedi dod i law'r swyddog canlyniadau drwy'r post cyn i'r bleidlais gau.

(3) Mae datganiad pleidleisio post wedi ei gwblhau'n briodol—

- (a) os yw wedi ei lofnodi gan yr etholwr neu (yn ôl y digwydd) y dirprwy, oni bai bod y swyddog cofrestru wedi hepgor y gofyniad ynglŷn â llofnod,
- (b) os yw'n datgan dyddiad geni'r etholwr neu (yn ôl y digwydd) ddyddiad geni'r dirprwy, ac

(3) Where the proceedings on the issue and receipt of postal ballot papers are not taken together with those proceedings at a relevant election under regulation 65 of the Representation of the People (England and Wales) Regulations 2001(1) or under that regulation as applied by regulations under section 44 of the Local Government Act 2000(2), the returning officer must count the postal ballot papers that have been properly returned and record the number counted.

(4) The returning officer must then mix together all the postal ballot papers and all the ballot papers from the containers.

Further provision about postal ballot papers

64G.—(1) This rule applies for determining whether a postal ballot paper is to be treated as properly returned as mentioned in rules 64D(7)(a) and 64F(3).

(2) A postal ballot paper is to be treated as properly returned if the ballot paper and the accompanying postal voting statement properly completed are—

- (a) handed in at a polling station in the appropriate area before the close of the poll,
- (b) given by hand to the returning officer before the close of the poll, or
- (c) received by the returning officer by post before the close of the poll.

(3) A postal voting statement is properly completed if—

- (a) it is signed by the elector or (as the case may be) the proxy, unless the registration officer has dispensed with the requirement for a signature,
- (b) it states the date of birth of the elector or (as the case may be) the proxy, and

(1) O.S. 2001/341. Diwygiwyd rheoliad 65 gan baragraff 16(4) o Atodlen 2 i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

(2) 2000 p. 22. Diwygiwyd adran 44 gan baragraff 18(2) o Atodlen 21 i Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000. I'r graddau y maent yn arferadwy o fewn cymhwysedd datganoledig, trosglwyddwyd swyddogaethau Gweinidog y Goron o dan adran 44 i Weinidogion Cymru gan erthygl 45 o Orchymyn Gweinidogion Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 2018 (O.S. 2018/644) ac Atodlen 1 iddo.

(1) S.I. 2001/341. Regulation 65 was amended by paragraph 16(4) of Schedule 2 to the Local Government and Elections (Wales) Act 2021.

(2) 2000 c. 22. Section 44 was amended by paragraph 18(2) of Schedule 21 to the Political Parties, Elections and Referendums Act 2000. Functions of a Minister of the Crown under section 44, so far as exercisable within devolved competence, were transferred to the Welsh Ministers by article 45 of, and Schedule 1 to, the Welsh Ministers (Transfer of Functions) Order 2018 (S.I. 2018/644).

(c) mewn achos lle mae camau i ddilysu dyddiad geni a llofnod etholwr neu ddirprwy wedi eu rhagnodi gan reoliadau o dan Ddeddf 1983, os yw'r swyddog canlyniadau wedi cymryd y camau hynny ac wedi dilysu'r dyddiad geni ac (ac eithrio mewn achos lle mae'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor) y llofnod.

(4) Pan fo person, wrth i'r bleidlais gau, yn yr orsaf bleidleisio, neu mewn ciw y tu allan i'r orsaf bleidleisio, er mwyn cyflwyno papur pleidleisio post a datganiad pleidleisio post—

- (a) rhaid caniatáu i'r person gyflwyno'r papur pleidleisio a'r datganiad yn yr orsaf bleidleisio, a
- (b) pan fônt wedi eu cyflwyno, maent i'w trin fel pe baent wedi eu cyflwyno cyn i'r bleidlais gau at ddibenion y rheol hon.

(5) “Yr ardal briodol” y cyfeirir ati ym mharagraff (2)(a) yw'r ardal a ddynodir drwy—

- (a) canfod y pleidleisiau y rhoddwyd papur pleidleisio i'r pleidleisiwr post mewn cysylltiad â hwy,
- (b) adnabod yr etholaeth neu'r ardal arall y mae pob un o'r pleidleisiau hynny'n cael eu cynnal mewn cysylltiad â hi, ac
- (c) wedyn adnabod yr ardal sy'n gyffredin i'r holl ardaloedd hynny.

Y cyfrif: cyffredinol

64H.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan fo'r swyddog canlyniadau wedi cymysgu'r papurau pleidleisio o dan reol 64D(10) neu 64F(4).

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i'r swyddog canlyniadau, i'r graddau y bo'n ymarferol, fwrw ymlaen yn ddi-dor â'r gwaith cyfrif pleidleisiau, gan ganiatáu amser ar gyfer lluniaeth yn unig.

(3) Caiff y swyddog canlyniadau eithrio unrhyw oriau rhwng 7 p.m. a 9 a.m. fore trannoeth.

(c) in a case where steps for verifying the date of birth and signature of an elector or proxy have been prescribed by regulations under the 1983 Act, the returning officer has taken those steps and verified the date of birth and (except in a case where the requirement for a signature has been dispensed with) the signature.

(4) Where, at the close of the poll, a person is in the polling station, or in a queue outside the polling station, for the purpose of handing in a postal ballot paper and postal voting statement—

- (a) the person must be permitted to hand the ballot paper and statement in at the polling station, and
- (b) where handed in, they are to be treated as having been handed in before the close of the poll for the purposes of this rule.

(5) “The appropriate area” referred to in paragraph (2)(a) is the area which is identified by—

- (a) establishing the polls in respect of which the postal voter has been issued with a ballot paper,
- (b) identifying the constituency or other area in respect of which each of those polls is being held, and
- (c) then identifying the area that is common to all those areas.

The count: general

64H.—(1) This rule applies where the returning officer has mixed the ballot papers under rule 64D(10) or 64F(4).

(2) Subject to paragraph (3), the returning officer must, so far as practicable, proceed continuously with the counting of votes until all vacancies have been filled, allowing only time for refreshment.

(3) The returning officer may exclude any hours between 7 p.m. and 9 a.m. on the following morning.

(4) Yn ystod unrhyw amser sydd wedi ei eithrio, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) gosod y papurau pleidleisio a'r dogfennau eraill sy'n ymwneud â'r etholiad o dan sêl y swyddog canlyniadau a seliau unrhyw asiantau cyfrif prif ardal sy'n dymuno gosod eu sêl, a
- (b) cymryd rhagofalon priodol fel arall ar gyfer diogelwch y papurau pleidleisio a'r dogfennau eraill.

Y cyfrif: papurau pleidleisio a wrthodwyd

64I.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae'r papurau pleidleisio a ganlyn yn ddi-rym ac ni chaniateir eu cyfrif—

- (a) papur pleidleisio nad oes arno farc swyddogol;
- (b) papur pleidleisio nad yw'r rhif "1" ar ei ben ei hun wedi ei nodi arno er mwyn dangos dewis cyntaf o ran ymgeisydd penodol;
- (c) papur pleidleisio y mae'r rhif "1" ar ei ben ei hun i ddangos dewis cyntaf wedi ei nodi arno gyferbyn ag enw mwy nag un ymgeisydd;
- (d) papur pleidleisio y mae unrhyw beth wedi ei ysgrifennu neu wedi ei farcio arno y gellir adnabod y pleidleisiwr drwyddo ac eithrio'r rhif printiedig a'r marc adnabod unigryw arall ar y cefn;
- (e) papur pleidleisio sydd heb ei farcio neu'n ddi-rym oherwydd ansicrwydd.

(2) Mae paragraff (3) yn gymwys i bapur pleidleisio y marciwyd pleidlais arno—

- (a) mewn man heblaw'r man priodol, neu
- (b) heblaw drwy ddefnyddio geiriau neu unrhyw farc arall yn lle ffigur.

(3) Nid yw'r papur pleidleisio i'w drin fel pe bai'n ddi-rym, oherwydd y modd y mae'r bleidlais wedi ei marcio yn unig, os yw'n glir o'r papur pleidleisio, ym marn y swyddog canlyniadau, fod y pleidleisiwr wedi nodi'n glir ddewis neu ddewisiadau.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau arnodi'r gair "gwrthodwyd" ar unrhyw bapur pleidleisio nad yw, yn unol â'r rheol hon, i'w gyfrif.

(5) Os bydd asiant cyfrif yn gwrthwynebu penderfyniad y swyddog canlyniadau, rhaid i'r swyddog canlyniadau ychwanegu'r geiriau "gwrthwynebwyd y gwrthodiad" at yr arnodiad.

(4) During any time that is excluded, the returning officer must—

- (a) place the ballot papers and other documents relating to the election under the returning officer's seal and the seals of any principal area counting agents who wish to affix their seals, and
- (b) otherwise take proper precautions for the security of the ballot papers and other documents.

The count: rejected ballot papers

64I.—(1) Subject to paragraph (2), the following ballot papers are void and must not be counted—

- (a) a ballot paper that does not bear the official mark;
- (b) a ballot paper on which the figure "1" standing alone is not placed so as to indicate a first preference for some candidate;
- (c) a ballot paper on which the figure "1" standing alone indicating a first preference is set opposite the name of more than one candidate;
- (d) a ballot paper on which anything is written or marked by which the voter can be identified except the printed number and other unique identifying mark on the back;
- (e) a ballot paper that is unmarked or void for uncertainty.

(2) Paragraph (3) applies to a ballot paper on which a vote is marked—

- (a) elsewhere than in the proper place, or
- (b) otherwise than by the use of words or any other mark instead of a figure.

(3) The ballot paper is not, by reason only of how the vote is marked, to be treated as void if, in the returning officer's opinion, it is clear from the ballot paper that the voter clearly indicated a preference or preferences.

(4) The returning officer must endorse the word "rejected" on any ballot paper which, in accordance with this rule, is not to be counted.

(5) If a counting agent objects to the returning officer's decision, the returning officer must add the words "rejection objected to" to the endorsement.

(6) Rhaid i'r swyddog canlyniadau baratoi datganiad yn dangos nifer y papurau pleidleisio a wrthodwyd.

(7) Rhaid i'r datganiad nodi'r nifer a wrthodwyd o dan bob un o is-baragraffau (a) i (e) o baragraff (1).

PENNOD 2

Canfod y Canlyniad

Cymhwyso a dehongli

64J. Yn y Bennod hon—

ystyr “cam o'r cyfrif” (“*stage of the count*”) yw—

- (a) pennu'r pleidleisiau dewis cyntaf ar gyfer pob ymgeisydd;
- (b) trosglwyddo papurau trosglwyddadwy ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol ac sydd â phleidleisiau dros ben (gweler rheolau 64N a 64O);
- (c) eithrio un ymgeisydd neu ragor ar unrhyw adeg benodol (gweler rheol 64S);

ystyr “cwota” (“*quota*”) yw'r nifer a gyfrifir yn unol â rheol 64L;

ystyr “cyfrif” (“*count*”) yw'r holl weithrediadau sy'n ymwneud â chyfrif dewisiadau cyntaf a gofnodwyd o ran ymgeiswyr, trosglwyddo papurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeiswyr a drinnir fel pe baent wedi eu hethol ac y mae ganddynt bleidleisiau dros ben, a throsglwyddo papurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeiswyr sydd wedi eu heithrio o dan reol 64S;

ystyr “dewis nesaf sydd ar gael” (“*next available preference*”) yw dewis sy'n ail ddewis neu'n ddewis pellach mewn trefn olynol o ran ymgeisydd sy'n parhau (ac felly nid yw'n cynnwys dewis o ran ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol na dewis o ran ymgeisydd a eithriwyd o dan reol 64S);

ystyr “pleidleisiau dros ben” (“*surplus*”) yw nifer y pleidleisiau sydd uwchlaw'r cwota o blith cyfanswm nifer y pleidleisiau dros unrhyw ymgeisydd;

ystyr “ymgeisydd sy'n parhau” (“*continuing candidate*”) yw unrhyw ymgeisydd nad yw eisoes yn cael ei drin fel pe bai wedi ei ethol ac nad yw wedi ei eithrio o dan reol 64S.

(6) The returning officer must prepare a statement showing the number of ballot papers rejected.

(7) The statement must set out the number rejected under each of sub-paragraphs (a) to (e) of paragraph (1).

CHAPTER 2

Ascertaining the Result

Application and interpretation

64J. In this Chapter—

“continuing candidate” (“*ymgeisydd sy'n parhau*”) means any candidate who is not already treated as elected and is not excluded under rule 64S;

“count” (“*cyfrif*”) means all the operations involved in the counting of first preferences recorded for candidates, the transfer of transferable papers from candidates who are treated as elected and have a surplus, and the transfer of transferable papers from candidates who are excluded under rule 64S;

“next available preference” (“*dewis nesaf sydd ar gael*”) means a preference which is the second or subsequent preference in consecutive order for a continuing candidate (and therefore does not include a preference for a candidate who is treated as elected or a preference for a candidate who is excluded under rule 64S);

“quota” (“*cwota*”) means the number calculated in accordance with rule 64L;

“stage of the count” (“*cam o'r cyfrif*”) means—

- (a) the determination of the first preference votes for each candidate;
- (b) the transfer of the transferrable papers of a candidate who is treated as elected and has a surplus (see rules 64N and 64O);
- (c) the exclusion of one or more candidates at any given time (see rule 64S);

“surplus” (“*pleidleisiau dros ben*”) means the number of votes by which the total number of votes for any candidate exceeds the quota.

Cyfrif pleidleisiau dewis cyntaf

64K.—(1) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddidoli'r papurau pleidleisio dilys yn grwpiau yn ôl yr ymgeiswyr y rhoddwyd y pleidleisiau dewis cyntaf iddynt.

(2) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) cyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp, a
- (b) cofnodi'r niferoedd hynny.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau hefyd ganfod a chofnodi cyfanswm nifer y papurau pleidleisio dilys.

Pennu'r cwota

64L. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gymryd y camau a ganlyn i bennu nifer y pleidleisiau sy'n ddigon i sicrhau y dychwelir ymgeisydd fel cynghorydd ("y cwota").

Cam 1

Cymryd cyfanswm nifer y papurau pleidleisio dilys a gofnodwyd ar gyfer y ward etholiadol o dan reol 64K(3).

Cam 2

Cymryd nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol ar gyfer y ward etholiadol ac ychwanegu un.

Cam 3

Rhannu'r nifer a gymerwyd yng nghanam 1 â'r nifer a gymerwyd yng nghanam 2. Os yw canlyniad y rhannu yn cynnwys lleoedd degol, eu hanwybyddu.

Cam 4

Ychwanegu un at ganlyniad y rhannu yng nghanam 3 (gan anwybyddu unrhyw ddegolion). Y nifer hwn yw'r cwota.

Dychwelyd cynghorwyr

64M.—(1) Pan fo nifer y pleidleisiau dros ymgeisydd, ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn cyfateb i'r cwota neu uwchlaw'r cwota, trinnir yr ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol.

(2) At ddiben pennu a yw nifer y pleidleisiau dewis cyntaf dros unrhyw ymgeisydd yn cyfateb i'r cwota neu uwchlaw'r cwota, mae'r ymgeisydd i'w gredydu ag un bleidlais ar gyfer pob papur pleidleisio y rhoddwyd pleidlais dewis cyntaf i'r ymgeisydd arno.

Counting of first preference votes

64K.—(1) The returning officer must sort the valid ballot papers into groups according to the candidates for whom first preference votes are given.

(2) The returning officer must then—

- (a) count the number of ballot papers in each group, and
- (b) record those numbers.

(3) The returning officer must also ascertain and record the total number of valid ballot papers.

Determining the quota

64L. The returning officer must take the following steps to determine the number of votes sufficient to secure the return of a candidate as a councillor ("the quota").

Step 1

Take the total number of valid ballot papers recorded for the electoral ward under rule 64K(3).

Step 2

Take the number of councillors to be elected for the electoral ward and add one.

Step 3

Divide the number taken at step 1 by the number taken at step 2. If the result of the division contains decimal places, ignore them.

Step 4

Add one to the result of the division at step 3 (ignoring any decimals). This number is the quota.

Return of councillors

64M.—(1) Where, at any stage of the count, the number of votes for a candidate equals or exceeds the quota, the candidate is treated as elected.

(2) For the purpose of determining whether the number of first preference votes for any candidate equals or exceeds the quota, the candidate is to be credited with one vote for each ballot paper on which a first preference vote is given for the candidate.

(3) Mae rheolau 64N, 64O, 64S a 64T yn gwneud darpariaeth ynghylch nifer y pleidleisiau sydd i'w credydu i ymgeisydd pan fo papur pleidleisio y rhoddir ail ddewis neu ddewis pellach o ran yr ymgeisydd arno yn cael ei drosglwyddo i'r ymgeisydd yn unol â'r rheolau hynny.

(4) Caiff ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol ei ddychwelyd fel cynghorydd pan fo'r swyddog canlyniadau'n datgan bod yr ymgeisydd wedi ei ethol yn unol â rheol 64Z1.

(5) Ar gyfer ystyr "cwota", gweler rheol 64J.

Trosglwyddiadau pan fo'r pleidleisiau dewis cyntaf uwchlaw'r cwota

64N.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan fo nifer y pleidleisiau dewis cyntaf dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddidoli'r holl bapurau pleidleisio y rhoddir pleidleisiau dewis cyntaf i'r ymgeisydd arnynt fel eu bod wedi eu grwpio—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddir y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â pharagraffau (4) a (5) o'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp o bapurau trosglwyddadwy ac yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy.

(4) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddir y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth ("y gwerth trosglwyddo") a gyfrifir drwy gymryd y camau a ganlyn.

Cam 1

Cymryd pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd y trosglwyddir papurau pleidleisio oddi wrtho.

(3) Rules 64N, 64O, 64S and 64T make provision about the number of votes to be credited to a candidate where a ballot paper on which a second or subsequent preference for the candidate is transferred to the candidate in accordance with those rules.

(4) A candidate who is treated as elected is returned as a councillor when the returning officer declares the candidate to be elected in accordance with rule 64Z1.

(5) For the meaning of "quota", see rule 64J.

Transfers where first preference votes exceed the quota

64N.—(1) This rule applies where the number of first preference votes for a candidate exceeds the quota.

(2) The returning officer must sort all the ballot papers on which first preference votes are given for the candidate so that they are grouped—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with paragraphs (4) and (5) of this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(3) The returning officer must count the number of ballot papers in each group of transferable papers and in the group of non-transferable papers.

(4) The returning officer must then transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) The vote on each transferable paper is transferred at a value ("the transfer value") which is calculated by taking the following steps.

Step 1

Take the surplus of the candidate from whom ballot papers are being transferred.

Cam 2

Rhannu'r pleidleisiau dros ben â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir. Gwneud y cyfrifiad i ddau le degol ac anwybyddu'r gweddill. Dyma'r gwerth trosglwyddo.

(6) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau”, “dewis nesaf sydd ar gael”, “cwota” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 64J.

(7) Gweler hefyd—

reol 64P (sy'n nodi'r amgylchiadau pan nad yw pleidleisiau i'w trosglwyddo o dan y rheol hon);

rheol 64Q (sy'n nodi'r drefn y mae pleidleisiau dros ben i'w trosglwyddo ynddi pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor pleidleisiau dros ben);

rheol 64R (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Trosglwyddiadau eraill pan fo'r pleidleisiau uwchlaw'r cwota

64O.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys pan fo nifer y pleidleisiau dros ymgeisydd uwchlaw'r cwota ar ddiwedd unrhyw gam o'r cyfrif sy'n cynnwys trosglwyddo papurau pleidleisio.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddioli'r holl bapurau pleidleisio yn y grŵp o bapurau a drosglwyddwyd a gafwyd ddiwethaf gan yr ymgeisydd hwnnw fel eu bod wedi eu grwpio—

(a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu

(b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) (“papurau trosglwyddadwy”) i'w trosglwyddo yn unol â pharagraffau (4) a (5) o'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) (“papurau anhrosglwyddadwy”) i'w trosglwyddo.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyfrif nifer y papurau pleidleisio ym mhob grŵp o bapurau trosglwyddadwy ac yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy.

(4) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

Step 2

Divide the surplus by the total number of ballot papers being transferred. Make the calculation to two decimal places and ignore the remainder. This is the transfer value.

(6) For the meaning of “continuing candidate”, “next available preference”, “quota” and “surplus”, see rule 64J.

(7) See also—

rule 64P (which sets out circumstances in which votes are not to be transferred under this rule);

rule 64Q (which sets out the order in which surpluses are to be transferred where two or more candidates have surpluses);

rule 64R (which makes supplementary provision).

Other transfers where votes exceed the quota

64O.—(1) This rule applies where, at the end of any stage of the count involving the transfer of ballot papers, the number of votes for a candidate exceeds the quota.

(2) The returning officer must sort all the ballot papers in the group of transferred papers last received by that candidate so that they are grouped—

(a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or

(b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) (“transferable papers”) are to be transferred in accordance with paragraphs (4) and (5) of this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) (“non-transferable papers”) are not to be transferred.

(3) The returning officer must count the number of ballot papers in each group of transferable papers and in the group of non-transferable papers.

(4) The returning officer must then transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth (“y gwerth trosglwyddo”) a gyfrifir drwy gymryd y camau a ganlyn.

Cam 1

Cymryd pleidleisiau dros ben yr ymgeisydd y trosglwyddir papurau pleidleisio oddi wrtho.

Cam 2

Rhannu'r pleidleisiau dros ben â chyfanswm nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddir. Gwneud y cyfrifiad i ddau le degol ac anwybyddu'r gweddill.

Cam 3

Cymharu'r nifer a geir ar ôl cam 2 â gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd y mae'r papurau pleidleisio yn awr yn cael eu trosglwyddo oddi wrtho.

Os yw'r nifer a geir ar ôl cam 2 yn llai na gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw, neu'n gyfwerth â'r bleidlais honno, y nifer hwnnw yw'r gwerth trosglwyddo.

Os yw'r nifer a geir ar ôl cam 2 yn fwy na gwerth y bleidlais ar y papur pleidleisio pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw, gwerth y bleidlais pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd hwnnw yw'r gwerth trosglwyddo.

(6) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau”, “dewis nesaf sydd ar gael”, “cwota” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 64J.

(7) Gweler hefyd—

reol 64P (sy'n nodi'r amgylchiadau pan nad yw pleidleisiau i'w trosglwyddo o dan y rheol hon);
rheol 64Q (sy'n nodi'r drefn y mae pleidleisiau dros ben i'w trosglwyddo ynddi pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor pleidleisiau dros ben);

rheol 64R (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Amgylchiadau pan na throsglwyddir pleidleisiau o dan reol 64N neu 64O

64P.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (3), rhaid i'r swyddog canlyniadau barhau i wneud trosglwyddiadau o dan reolau 64N a 64O hyd nes—

- (a) nad oes ymgeisydd a drinnir fel pe bai wedi ei ethol sydd â phleidleisiau dros ben, neu

(5) The vote on each transferable paper is transferred at a value (“the transfer value”) which is calculated by taking the following steps.

Step 1

Take the surplus of the candidate from whom ballot papers are being transferred.

Step 2

Divide the surplus by the total number of ballot papers being transferred. Make the calculation to two decimal places and ignore the remainder.

Step 3

Compare the number arrived at following step 2 to the value of the vote on the ballot paper had when it was received by the candidate from whom ballot papers are now being transferred.

If the number arrived at following step 2 is less than or the same as the value of the vote on the ballot paper when it was received by that candidate, that number is the transfer value.

If the number arrived at following step 2 is greater than the value of the vote on the ballot paper when it was received by that candidate, the value of the vote when it was received by that candidate is the transfer value.

(6) For the meaning of “continuing candidate”, “next available preference”, “quota” and “surplus”, see rule 64J.

(7) See also—

rule 64P (which sets out circumstances in which votes are not to be transferred under this rule);

rule 64Q (which sets out the order in which surpluses are to be transferred where two or more candidates have surpluses);

rule 64R (which makes supplementary provision).

Circumstances in which votes are not transferred under rule 64N or 64O

64P.—(1) Subject to paragraphs (2) and (3), the returning officer must continue to make transfers under rules 64N and 64O until—

- (a) there is no candidate who is treated as elected who has a surplus, or

(b) bod pob swydd wag wedi ei llenwi (ar ôl cymhwyso rheol 64W, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Nid yw papurau trosglwyddadwy i'w trosglwyddo pan fo'r pleidleisiau dros ben (neu, pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben, gyfanswm y pleidleisiau dros ben hynny), ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn llai na'r gwahaniaeth rhwng—

(a) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau, a

(b) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd nesaf uwchben yr ymgeisydd hwnnw.

(3) Nid yw papurau trosglwyddadwy i'w trosglwyddo pan fo'r pleidleisiau dros ben (neu, pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor bleidleisiau dros ben, gyfanswm y pleidleisiau dros ben hynny), ar unrhyw gam o'r cyfrif, yn llai na'r gwahaniaeth rhwng—

(a) cyfanswm nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ddau ymgeisydd sy'n parhau neu ragor sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau, a

(b) nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sy'n parhau sydd nesaf uwchben yr ymgeiswyr hynny.

(4) Nid yw rheolau 64N a 64O yn gymwys i etholiad pan nad oes ond un swydd wag.

(5) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 64J.

Trefn trosglwyddiadau o dan reolau 64N a 64O

64Q.—(1) Os oes gan ddau ymgeisydd neu ragor, ar unrhyw gam o'r cyfrif, bleidleisiau dros ben yr ymdrinnir â hwy o dan reol 64N neu 64O, rhaid i bapurau trosglwyddadwy'r ymgeisydd sydd â'r nifer mwyaf o bleidleisiau dros ben gael eu trosglwyddo gyntaf.

(2) Os yw'r pleidleisiau dros ben mewn cysylltiad â dau ymgeisydd neu ragor yn gyfartal, rhaid i bapurau trosglwyddadwy yr ymgeisydd a oedd â'r nifer uchaf o bleidleisiau ar y cam cynharaf o'r cyfrif pan oedd eu pleidleisiau'n anghyfartal gael eu trosglwyddo gyntaf.

(b) all the vacancies have been filled (after the application, where relevant, of rule 64W).

(2) Transferable papers are not to be transferred where, at any stage of the count, a surplus (or, where two or more candidates have surpluses, the total of those surpluses) is less than the difference between—

(a) the number of votes then credited to the continuing candidate with the lowest number of votes, and

(b) the number of votes then credited to the continuing candidate who is next above that candidate.

(3) Transferable papers are not to be transferred where, at any stage of the count, a surplus (or, where two or more candidates have surpluses, the total of those surpluses) is less than the difference between—

(a) the total number of votes then credited to the two or more continuing candidates with the lowest number of votes, and

(b) the number of votes then credited to the continuing candidate who is next above those candidates.

(4) Rules 64N and 64O do not apply at an election where there is only one vacancy.

(5) For the meaning of “continuing candidate” and “surplus”, see rule 64J.

Order of transfers under rules 64N and 64O

64Q.—(1) If, at any stage of the count, two or more candidates have surpluses that are to be dealt with under rule 64N or 64O, the transferable papers of the candidate with the largest surplus must be transferred first.

(2) If the surpluses in respect of two or more candidates are equal, the transferable papers of the candidate who had the highest number of votes at the earliest stage of the count at which they had unequal votes must be transferred first.

(3) Os oedd y pleidleisiau a oedd wedi eu creydu i ddau ymgeisydd neu ragor yn gyfartal ar bob cam o'r cyfrif—

- (a) rhaid i'r swyddog canlyniadau benderfynu rhwng yr ymgeiswyr drwy fwrw coelbren, a
- (b) rhaid i bapurau trosglwyddadwy'r ymgeisydd y mae'r coelbren yn mynd o'i blaid gael eu trosglwyddo gyntaf.

(4) Ar gyfer ystyr "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 64J.

Trosglwyddiadau o dan reolau 64N a 64O: darpariaeth atodol

64R.—(1) Mae pob trosglwyddiad o dan reol 64N neu 64O o ran yr holl bapurau trosglwyddadwy oddi wrth ymgeisydd sydd â phleidleisiau dros ben yn ffurfio cam yn y cyfrif.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ar ôl cwblhau'r cam hwnnw—

- (a) cofnodi cyfanswm gwerth trosglwyddo'r pleidleisiau a drosglwyddwyd i bob ymgeisydd,
- (b) ychwanegu'r gwerth hwnnw at gyfanswm blaenorol y pleidleisiau a gofnodwyd ar gyfer pob ymgeisydd a chofnodi'r cyfanswm newydd,
- (c) cofnodi fel pleidleisiau anhrosglwyddadwy y gwahaniaeth rhwng y pleidleisiau dros ben a chyfanswm gwerth trosglwyddo'r pleidleisiau a drosglwyddwyd, a
- (d) ychwanegu'r gwahaniaeth hwnnw at y cyfanswm a gofnodwyd yn flaenorol o ran pleidleisiau anhrosglwyddadwy.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau gymharu—

- (a) cyfanswm nifer y pleidleisiau a gofnodwyd bryd hynny ar gyfer yr holl ymgeiswyr, ynghyd â chyfanswm nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy, â
- (b) y cyfanswm a gofnodwyd o ran pleidleisiau dewis cyntaf dilys.

(4) Rhaid i'r holl bapurau pleidleisio a drosglwyddwyd o dan reol 64N neu 64O fod wedi eu marcio'n glir, naill ai'n unigol neu fel grŵp, er mwyn dangos y gwerth trosglwyddo y trosglwyddwyd y bleidlais ar y papur yn ei ôl neu, yn ôl y digwydd, werth trosglwyddo'r holl bleidleisiau ar y papurau yn y grŵp hwnnw.

(3) If the votes credited to two or more candidates were equal at all stages of the count—

- (a) the returning officer must decide between those candidates by lot, and
- (b) the transferable papers of the candidate on whom the lot falls must be transferred first.

(4) For the meaning of "surplus", see rule 64J.

Transfers under rules 64N and 64O: supplementary provision

64R.—(1) Each transfer under rule 64N or 64O of all transferable papers from a candidate who has a surplus constitutes a stage in the count.

(2) The returning officer must, on the completion of that stage—

- (a) record the total transfer value of the votes transferred to each candidate,
- (b) add that value to the previous total of votes recorded for each candidate and record the new total,
- (c) record as non-transferable votes the difference between the surplus and the total transfer value of the transferred votes, and
- (d) add that difference to the previously recorded total of non-transferable votes.

(3) The returning officer must then compare—

- (a) the total number of votes then recorded for all the candidates, together with the total number of non-transferable votes, with
- (b) the recorded total of valid first preference votes.

(4) All ballot papers transferred under rule 64N or 64O must be clearly marked, either individually or as a group, so as to indicate the transfer value at which the vote on the paper is transferred or, as the case may be, the transfer value of all the votes on the papers in that group.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys papur pleidleisio yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 64N(2) neu 64O(2)—

- (a) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn bod y papur pleidleisio'n dangos bod y dewis nesaf yn nhrefn y dewisiadau wedi ei roi o ran dau ymgeisydd neu ragor (p'un a ydynt yn ymgeiswyr olynol ai peidio),
- (b) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn nad yw'r dewis nesaf ar y papur pleidleisio (p'un a yw dros ymgeisydd sy'n parhau ai peidio) yn dilyn yn olynol ar ôl y dewis sy'n dod yn union o'i flaen, neu
- (c) os nad yw'n glir i'r swyddog canlyniadau am unrhyw reswm arall pa ymgeisydd sydd nesaf yn nhrefn y dewisiadau.

(6) Ar gyfer ystyr "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 64J.

Eithrio ymgeiswyr a throsglwyddo papurau pleidleisio dewis cyntaf

64S.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) pan fo'r swyddog canlyniadau wedi trosglwyddo'r holl bapurau trosglwyddadwy y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu trosglwyddo o dan unrhyw ddarpariaeth yn y Bennod hon, a
- (b) pan fo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 64W, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio o'r etholiad, ar y cam hwnnw, yr ymgeisydd sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau bryd hynny.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio dau ymgeisydd neu ragor sydd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau pan fo cyfanswm nifer pleidleisiau'r ymgeiswyr hynny, ynghyd ag unrhyw bleidleisiau dros ben nad ydynt wedi eu trosglwyddo, yn llai na nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeisydd sydd nesaf uwchben yr ymgeiswyr hynny.

(5) The returning officer must include a ballot paper in the group of non-transferable papers formed under rule 64N(2) or 64O(2) if—

- (a) the returning officer is of the opinion that the ballot paper indicates that the preference next in the order of preference has been given to two or more candidates (whether or not consecutive candidates),
- (b) the returning officer is of the opinion that the next preference on the ballot paper (whether or not for a continuing candidate) does not follow consecutively after the preference immediately before it, or
- (c) it is unclear to the returning officer for any other reason which candidate is next in the order of preference.

(6) For the meaning of "surplus", see rule 64J.

Exclusion of candidates and transfer of first preference ballot papers

64S.—(1) This rule applies where—

- (a) the returning officer has transferred all the transferable papers that the returning officer is required to transfer under any provision of this Chapter, and
- (b) one or more vacancies remain to be filled (after the application, where relevant, of rule 64W).

(2) Subject to paragraph (3), the returning officer must exclude from the election at that stage the candidate with the then lowest number of votes.

(3) The returning officer must exclude two or more candidates with the lowest number of votes where the total number of those candidates' votes, together with any surpluses that have not been transferred, is less than the number of votes then credited to the candidate who is next above those candidates.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddidoli'r holl bapurau pleidleisio y rhoddir arnynt bleidleisiau dewis cyntaf i'r ymgeisydd neu'r ymgeiswyr a eithriwyd fel eu bod wedi eu grwpio—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(6) Trosglwyddir y bleidlais ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth trosglwyddo, a'r gwerth hwnnw fydd 1.

(7) Pan fo'r swyddog canlyniadau wedi cwblhau'r trosglwyddiadau sy'n ofynnol gan baragraff (5) a bo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 64W, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau weithredu nesaf yn unol â rheol 64T.

(8) Mae paragraff (7) yn gymwys p'un a drinnir unrhyw ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol ar ôl y trosglwyddiadau ai peidio a ph'un a oes ganddo bleidleisiau dros ben ai peidio.

(9) Ar gyfer ystyr "ymgeisydd sy'n parhau", "dewis nesaf sydd ar gael" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 64J.

(10) Gweler hefyd—

reol 64U (sy'n ymdrin â'r drefn eithrio pan fo gan fwy nag un ymgeisydd y nifer lleiaf o bleidleisiau);

reol 64V (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

(4) The returning officer must sort all the ballot papers on which first preference votes are given for the candidate or candidates who are excluded so that they are grouped—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(5) The returning officer must transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(6) The vote on each transferable paper is transferred at a transfer value, which is the value of 1.

(7) Where the returning officer has completed the transfers required by paragraph (5) and one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 64W), the returning officer must next act in accordance with rule 64T.

(8) Paragraph (7) applies whether or not any candidate is treated as elected following the transfers and has a surplus.

(9) For the meaning of "continuing candidate", "next available preference" and "surplus", see rule 64J.

(10) See also—

rule 64U (which deals with the order of exclusion where more than one candidate has the lowest number of votes);

rule 64V (which makes supplementary provision).

Trosglwyddo papurau pleidleisio eraill ymgeiswyr a eithriwyd

64T.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) pan fo'r swyddog canlyniadau wedi trosglwyddo holl bapurau trosglwyddadwy ymgeisydd neu ymgeiswyr a eithriwyd y mae'n ofynnol i'r swyddog canlyniadau eu trosglwyddo o dan reol 64S, a
- (b) pan fo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 64W, pan fo hynny'n berthnasol).

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddi-doli'n grwpiau yr holl bapurau pleidleisio, os oes rhai, a drosglwyddwyd i'r ymgeisydd a eithriwyd (neu i unrhyw un neu ragor o'r ymgeiswyr a eithriwyd) ar gam cynharach o'r cyfrif yn ôl y gwerth trosglwyddo a oedd i'r pleidleisiau pan gafodd yr ymgeisydd hwnnw hwy.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau ddi-doli'r papurau pleidleisio yn y grŵp o bapurau pleidleisio sydd â'r pleidleisiau â'r gwerth trosglwyddo uchaf yn grwpiau pellach fel a ganlyn—

- (a) yn ôl yr ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny, neu
- (b) pan nad oes dewis nesaf sydd ar gael wedi ei roi, fel grŵp ar wahân.

Mae'r papurau pleidleisio yn y grwpiau a ffurfiwyd o dan baragraff (a) ("papurau trosglwyddadwy") i'w trosglwyddo yn unol â pharagraffau (4) a (5) o'r rheol hon. Nid yw'r papurau pleidleisio yn y grŵp a ffurfiwyd o dan baragraff (b) ("papurau anhrosglwyddadwy") i'w trosglwyddo.

(4) Rhaid i'r swyddog canlyniadau drosglwyddo pob grŵp o bapurau trosglwyddadwy i'r ymgeisydd sy'n parhau y rhoddwyd y dewis nesaf sydd ar gael o'i ran ar y papurau hynny.

(5) Trosglwyddir y bleidlais ar y papur pleidleisio ar bob papur trosglwyddadwy yn ôl gwerth trosglwyddo, sef y gwerth a oedd i'r bleidlais pan gafwyd hi gan yr ymgeisydd a eithriwyd y mae'r papur yn cael ei drosglwyddo oddi wrtho.

Transfer of excluded candidates' other ballot papers

64T.—(1) This rule applies where—

- (a) the returning officer has transferred all the transferable papers of an excluded candidate or candidates that the returning officer is required to transfer under rule 64S, and
- (b) one or more vacancies remain to be filled (after the application, where relevant, of rule 64W).

(2) The returning officer must sort all the ballot papers, if any, which were transferred to the excluded candidate (or any of the excluded candidates) at an earlier stage in the count into groups according to the transfer value at which the votes were received by that candidate.

(3) The returning officer must then sort the ballot papers in the group of ballot papers with votes of the highest transfer value into further groups as follows—

- (a) according to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers, or
- (b) where no next available preference is given, as a separate group.

The ballot papers in the groups formed under paragraph (a) ("transferable papers") are to be transferred in accordance with paragraphs (4) and (5) of this rule. The ballot papers in the group formed under paragraph (b) ("non-transferable papers") are not to be transferred.

(4) The returning officer must transfer each group of transferable papers to the continuing candidate for whom the next available preference is given on those papers.

(5) The vote on the ballot paper on each transferable paper is transferred at a transfer value, which is the value at which the vote was received by the excluded candidate from whom the paper is being transferred.

(6) Pan fo'r swyddog canlyniadau wedi cwblhau'r trosglwyddiadau sy'n ofynnol gan baragraff (4) a bo un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 60W, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau ailadrodd y camau ym mharagraffau (3) i (5) mewn perthynas â'r grwpiau sy'n weddill o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan baragraff (2), gan ymdrin â phob grŵp mewn trefn ddisgynnol yn ôl gwerth y pleidleisiau hyd nes—

- (a) naill ai nad oes swyddi gwag ar ôl i'w llenwi (ar ôl cymhwyso rheol 64W pan fo hynny'n berthnasol), neu
- (b) yr ymdriniwyd â phob grŵp.

(7) Mae paragraff (6) yn gymwys p'un a drinnir unrhyw ymgeisydd fel pe bai wedi ei ethol ai peidio a ph'un a oes ganddo bleidleisiau dros ben ai peidio ar ôl cwblhau'r camau ym mharagraffau (3) i (5) mewn perthynas â'r grŵp o bapurau pleidleisio sydd â'r pleidleisiau â'r gwerth trosglwyddo uchaf neu mewn perthynas ag unrhyw un neu ragor o'r grwpiau sy'n weddill.

(8) Mewn achos pan ymdriniwyd â phob grŵp o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan baragraff (2) ond bod un swydd wag neu ragor i'w llenwi o hyd (ar ôl cymhwyso rheol 64W, pan fo hynny'n berthnasol), rhaid i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen fel a ganlyn—

- (a) yn unol â rheol 64O os trinnir unrhyw ymgeisydd, ar y cam hwnnw, fel pe bai wedi ei ethol a bod ganddo bleidleisiau dros ben, a
- (b) fel arall yn unol â rheol 64S.

(9) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau”, “dewis nesaf sydd ar gael” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 64J.

(10) Gweler hefyd reol 64V (sy'n gwneud darpariaeth atodol).

Y drefn eithrio

64U.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) pan fo'r swyddog canlyniadau yn penderfynu pa ymgeisydd i'w eithrio o dan reol 64S(2),
- (b) pan fo gan ddau ymgeisydd neu ragor yr un nifer o bleidleisiau, ac
- (c) pan na fo gan yr un ymgeisydd arall lai o bleidleisiau.

(6) Where the returning officer has completed the transfers required by paragraph (4) and one or more vacancies remain to be filled (after the application where relevant of rule 64W), the returning officer must repeat the steps in paragraphs (3) to (5) in relation to the remaining groups of ballot papers formed under paragraph (2), dealing with each group in descending order according to the value of the votes until either—

- (a) there are no remaining vacancies to be filled (after the application where relevant of rule 64W), or
- (b) every group has been dealt with.

(7) Paragraph (6) applies whether or not any candidate is treated as elected and has a surplus following the completion of the steps in paragraphs (3) to (5) in relation to the group of ballot papers with votes of the highest transfer value or in relation to any of the remaining groups.

(8) In a case where every group of ballot papers formed under paragraph (2) has been dealt with but (after the application, where relevant, of rule 64W) one or more vacancies remain to be filled, the returning officer must proceed as follows—

- (a) in accordance with rule 64O if, at that stage, any candidate is treated as elected and has a surplus, and
- (b) otherwise in accordance with rule 64S.

(9) For the meaning of “continuing candidate”, “next available preference” and “surplus”, see rule 64J.

(10) See also rule 64V (which makes supplementary provision).

Order of exclusion

64U.—(1) This rule applies where—

- (a) the returning officer is deciding which candidate to exclude under rule 64S(2),
- (b) two or more candidates each have the same number of votes, and
- (c) no other candidate has fewer votes.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau eithrio p'un bynnag o'r ymgeiswyr a oedd â'r nifer lleiaf o bleidleisiau ar y cam cynharaf o'r cyfrif pan oedd ganddynt nifer anghyfartal o bleidleisiau.

(3) Pan oedd nifer y pleidleisiau a oedd wedi eu credydu i'r ymgeiswyr yn gyfartal ar bob cam, rhaid i'r swyddog canlyniadau—

- (a) penderfynu rhwng yr ymgeiswyr drwy fwrw coelbren, a
- (b) eithrio'r ymgeisydd yr aeth y coelbren o'i blaid.

Eithrio ymgeiswyr: darpariaeth atodol

64V.—(1) Mae eithrio ymgeisydd, neu ddau ymgeisydd neu ragor gyda'i gilydd, o dan reol 64S yn ffurfio cam pellach o'r cyfrif.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gymryd y camau a ganlyn ar ôl gorffen trosglwyddo papurau trosglwyddadwy o dan reol 64S(5) neu ar ôl ymdrin â grŵp o bapurau pleidleisio a ffurfiwyd o dan reol 64T(2) yn unol â rheol 64T(3) i (5)—

- (a) cofnodi cyfanswm gwerth y pleidleisiau a drosglwyddwyd i bob ymgeisydd o dan reol 64S(5) neu 64T(4);
- (b) ychwanegu'r cyfanswm hwnnw at gyfanswm blaenorol y pleidleisiau a gofnodwyd ar gyfer pob ymgeisydd a chofnodi'r cyfanswm newydd,
- (c) cofnodi gwerth y pleidleisiau yn y grwpiau o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 64S(4) neu 64T(3), a
- (d) ychwanegu'r gwerth hwnnw at y cyfanswm a gofnodwyd yn flaenorol o ran pleidleisiau anhrosglwyddadwy.

(3) Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau gymharu—

- (a) cyfanswm nifer y pleidleisiau a gofnodwyd bryd hynny ar gyfer pob ymgeisydd, ynghyd â chyfanswm nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy, â
- (b) y cyfanswm a gofnodwyd o ran pleidleisiau dewis cyntaf dilys.

(2) The returning officer must exclude whichever of the candidates had the lowest number of votes at the earliest stage of the count at which they had an unequal number of votes.

(3) Where the number of votes credited to the candidates was equal at all stages, the returning officer must—

- (a) decide between the candidates by lot, and
- (b) the candidate on whom the lot falls must be excluded.

Exclusion of candidates: supplementary provision

64V.—(1) The exclusion of a candidate, or of two or more candidates together, under rule 64S constitutes a further stage of the count.

(2) The returning officer must take the following steps after the completion of the transfer of transferable papers under rule 64S(5) or after a group of ballot papers formed under rule 64T(2) has been dealt with in accordance with rule 64T(3) to (5)—

- (a) record the total value of votes transferred to each candidate under rule 64S(5) or 64T(4);
- (b) add that total to the previous total of votes recorded for each candidate and record the new total,
- (c) record the value of the votes in the groups of non-transferable papers formed under rule 64S(4) or 64T(3), and
- (d) add that value to the previously recorded total of non-transferable votes.

(3) The returning officer must then compare—

- (a) the total number of votes then recorded for each candidate together with the total number of non-transferable votes, with
- (b) the recorded total of valid first preference votes.

(4) Rhaid i'r holl bapurau pleidleisio a drosglwyddwyd o dan reol 64S(5) neu 64T(4) fod wedi eu marcio'n glir, naill ai'n unigol neu fel grŵp, er mwyn dangos y gwerth y trosglwyddwyd y bleidlais ar y papur yn ei ôl neu, yn ôl y digwydd, werth trosglwyddo'r holl bleidleisiau ar y papurau yn y grŵp hwnnw.

(5) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys papur pleidleisio yn y grŵp o bapurau anhrosglwyddadwy a ffurfiwyd o dan reol 64S(4) neu 64T(3)—

- (a) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn bod y papur pleidleisio'n dangos bod y dewis nesaf yn nhrefn y dewisiadau wedi ei roi o ran dau ymgeisydd neu ragor (p'un a ydynt yn ymgeiswyr olynol ai peidio),
- (b) os yw'r swyddog canlyniadau o'r farn nad yw'r dewis nesaf ar y papur pleidleisio (p'un a yw dros ymgeisydd sy'n parhau ai peidio) yn dilyn yn olynol ar ôl y dewis sy'n dod yn union o'i flaen, neu
- (c) os nad yw'n glir i'r swyddog canlyniadau am unrhyw reswm arall pa ymgeisydd sydd nesaf yn nhrefn y dewisiadau.

Llenwi swyddi gwag olaf

64W.—(1) Pan fo nifer yr ymgeiswyr sy'n parhau yn cyfateb i nifer y swyddi gwag sy'n dal heb eu llenwi, trinnir yr ymgeiswyr sy'n parhau fel pe baent wedi eu hethol.

(2) Pan nad oes ond un swydd yn dal heb ei llenwi, rhaid trin yr ymgeisydd sy'n parhau sydd wedi ei gredydu bryd hynny â'r nifer uchaf o bleidleisiau fel pe bai wedi ei ethol os yw'r nifer hwnnw o bleidleisiau yn cyfateb i gyfanswm nifer y pleidleisiau sydd wedi eu credydu bryd hynny i'r ymgeiswyr eraill sy'n parhau, ynghyd ag unrhyw bleidleisiau dros ben nas trosglwyddwyd, neu os yw'n fwy na hynny.

(3) Pan ellir llenwi'r swyddi olaf o dan y rheol hon, ni chaniateir trosglwyddo pleidleisiau ymhellach.

(4) Ar gyfer ystyr “ymgeisydd sy'n parhau” a “pleidleisiau dros ben”, gweler rheol 64J.

(4) All ballot papers transferred under rule 64S(5) or 64T(4) must be clearly marked, either individually or as a group, so as to indicate the transfer value at which the vote on the paper is transferred or, as the case may be, the transfer value of all the votes on the papers in that group.

(5) The returning officer must include a ballot paper in the group of non-transferable papers formed under rule 64S(4) or 64T(3) if—

- (a) the returning officer is of the opinion that the ballot paper indicates that the preference next in the order of preference has been given to two or more candidates (whether or not consecutive candidates),
- (b) the returning officer is of the opinion that the next preference on the ballot paper (whether or not for a continuing candidate) does not follow consecutively after the preference immediately before it, or
- (c) it is unclear to the returning officer for any other reason which candidate is next in the order of preference.

Filling of last vacancies

64W.—(1) Where the number of continuing candidates is equal to the number of vacancies remaining unfilled, the continuing candidates are treated as elected.

(2) Where only one vacancy remains unfilled, the continuing candidate then credited with the highest number of votes must be treated as elected if that number of votes is equal to or greater than the total number of votes then credited to the other continuing candidates together with any surpluses not transferred.

(3) Where the last vacancies can be filled under this rule, no further transfer of votes may be made.

(4) For the meaning of “continuing candidate” and “surplus”, see rule 64J.

Ailgyfrif

64X.—(1) Rhaid i'r swyddog canlyniadau, ar ôl cwblhau pob cam o'r cyfrif, hysbysu'r holl ymgeiswyr a'u hasiantau etholiadol sy'n bresennol bryd hynny o'i fwriad, yn ddarostyngedig i gais am ailgyfrif, i fwrw ymlaen i'r cam nesaf.

(2) Cyn i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen, caiff unrhyw ymgeisydd neu asiant etholiadol sy'n bresennol yn y cyfrif ofyn i'r cam diwethaf a gwblhawyd gael ei ailgyfrif.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gydymffurfio â'r cais oni bai bod y swyddog canlyniadau o'r farn bod y cais yn afresymol.

(4) Os na cheir cais rhaid i'r swyddog canlyniadau fwrw ymlaen â cham nesaf y cyfrif.

(5) Pan ddeuir o hyd i gamgymeriad o ganlyniad i ailgyfrif, rhaid i'r swyddog canlyniadau, pan fo hynny'n angenrheidiol, ddiwygio unrhyw ganlyniadau sydd eisoes wedi eu cyhoeddi.

Trefn ethol yr ymgeiswyr

64Y.—(1) Y drefn y trinnir ymgeiswyr y mae eu pleidlais uwchlaw'r cwota fel pe baent wedi eu hethol ynddi yw'r drefn y trosglwyddwyd eu priod bleidleisiau dros ben ynddi neu'r drefn y byddai'r pleidleisiau dros ben hynny wedi eu trosglwyddo ynddi oni bai am reol 64P(2) neu (3).

(2) Mae ymgeisydd a gredydwyd â nifer o bleidleisiau sy'n cyfateb i'r cwota i'w roi (yn nhrefn y rheini a drinnir fel pe baent wedi eu hethol) ar ôl unrhyw ymgeiswyr eraill a drinnir fel pe baent wedi eu hethol ar yr un pryd ac yr oedd ganddynt bleidleisiau dros ben.

(3) Ar gyfer ystyr "cwota" a "pleidleisiau dros ben", gweler rheol 64J.

Penderfyniadau ar bapurau pleidleisio

64Z. Mae penderfyniad y swyddog canlyniadau ar unrhyw gwestiwn sy'n codi mewn cysylltiad â phapur pleidleisio, trosglwyddo papurau pleidleisio neu eithrio ymgeiswyr yn derfynol, ond caniateir ei adolygu ar ddeiseb etholiad.

Re-count

64X.—(1) The returning officer, on completion of each stage of the count, must inform all the candidates and their election agents then present of the intention, subject to a request for a re-count, to proceed to the next stage.

(2) Before the returning officer proceeds, any candidate or election agent present at the count may request that a re-count be undertaken of the last completed stage.

(3) The returning officer must comply with the request unless the returning officer's opinion is that the request is unreasonable.

(4) If no request is made the returning officer must proceed with the next stage of the count.

(5) Where, as a result of a re-count an error is discovered, the returning officer must, where necessary, amend any results that have been previously announced.

Order of election of candidates

64Y.—(1) The order in which candidates whose vote exceeds the quota are treated as elected is the order in which their respective surpluses were transferred or would have been transferred but for rule 64P(2) or (3).

(2) A candidate credited with a number of votes equal to the quota is to be placed (in the order of those treated as elected) after any other candidates treated as elected at the same time who had surpluses.

(3) For the meaning of "quota" and "surplus", see rule 64J.

Decisions on ballot papers

64Z. The decision of the returning officer on any question arising in respect of a ballot paper, the transfer of ballot papers or the exclusion of candidates is final, but may be reviewed on an election petition.

Datgan y canlyniad mewn etholiad lle ceir gornest

64Z1.—(1) Pan fo pob cam o'r cyfrif wedi ei gwblhau, rhaid i'r swyddog canlyniadau ddatgan bod yr ymgeiswyr sydd wedi eu trin fel pe baent wedi eu hethol o dan y Bennod hon wedi eu hethol.

(2) Rhaid i'r swyddog canlyniadau roi hysbysiad yn nodi enwau a chyfeiriadau'r ymgeiswyr a etholwyd i swyddog priodol y cyngor y cynhaliwyd yr etholiad ar ei gyfer.

(3) Rhaid i'r swyddog canlyniadau gyhoeddi hysbysiad hefyd—

- (a) o enwau'r ymgeiswyr a etholwyd;
- (b) o nifer y dewisiadau cyntaf a'r dewisiadau pellach o ran pob ymgeisydd (p'un a'i hetholwyd ai peidio);
- (c) o nifer y papurau pleidleisio a drosglwyddwyd a'u gwerth trosglwyddo ar bob cam o'r cyfrif;
- (d) o nifer y pleidleisiau a gredydwyd i bob ymgeisydd ar bob cam o'r cyfrif;
- (e) o nifer y papurau pleidleisio anhrosglwyddadwy a nifer y pleidleisiau anhrosglwyddadwy ar bob cam o'r cyfrif;
- (f) o nifer y papurau pleidleisio a wrthodwyd o dan bob pennawd a ddangosir yn y datganiad o'r papurau pleidleisio a wrthodwyd.”.

Diwygio Rhan 5 o Atodlen 2 i Reolau 2021

9. Yn rheol 66 (danfon dogfennau i'r swyddog cofrestru mewn etholiadau lle ceir gornest) o Atodlen 2 i Reolau 2021—

- (a) ym mharagraff (2)(c), ar ôl “reol 60(7)” mewnosoder “neu reol 64I(6)”;
- (b) ym mharagraff (2)(d), ar ôl “reol 55(6)” mewnosoder “neu reol 64D(6)”.

Diwygio'r Atodiadau i Atodlen 2 i Reolau 2021

10.—(1) Mae'r Atodiadau i Atodlen 2 i Reolau 2021 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Ar ôl Atodiad 2 mewnosoder Atodiad 2A fel y'i nodir yn Atodlen 5.

(3) Ar ôl Atodiad 4 mewnosoder Atodiad 4A fel y'i nodir yn Atodlen 6.

(4) Ar ôl Atodiad 5 mewnosoder Atodiad 5A fel y'i nodir yn Atodlen 7.

Declaration of result at contested election

64Z1.—(1) Where all stages of the count have been completed, the returning officer must declare to be elected the candidates who have been treated as elected under this Chapter.

(2) The returning officer must give a notice stating the names and addresses of the candidates elected to the proper officer of the council for which the election was held.

(3) The returning officer must also publish notice of—

- (a) the names of the candidates elected;
- (b) the number of first and subsequent preferences for each candidate (whether or not elected);
- (c) the number of ballot papers transferred and their transfer values at each stage of the count;
- (d) the number of votes credited to each candidate at each stage of the count;
- (e) the number of non-transferable ballot papers and the number of non-transferable votes at each stage of the count;
- (f) the number of rejected ballot papers under each head shown in the statement of rejected ballot papers.”.

Amendment of Part 5 of Schedule 2 to the 2021 Rules

9. In rule 66 (delivery of documents to registration officer at contested elections) of Schedule 2 to the 2021 Rules—

- (a) in paragraph (2)(c), after “rule 60(7)” insert “or rule 64I(6)”;
- (b) in paragraph (2)(d), after “rule 55(6)” insert “or rule 64D(6)”.

Amendment of Appendices to Schedule 2 to the 2021 Rules

10.—(1) The Appendices to Schedule 2 to the 2021 Rules are amended as follows.

(2) After Appendix 2, insert Appendix 2A as set out in Schedule 5.

(3) After Appendix 4, insert Appendix 4A as set out in Schedule 6.

(4) After Appendix 5, insert Appendix 5A as set out in Schedule 7.

(5) Ar ôl Atodiad 6 mewnosoder Atodiad 6A fel y'i nodir yn Atodlen 8.

(5) After Appendix 6, insert Appendix 6A as set out in Schedule 8.

Diwygiadau eraill i Reolau 2021

11. Yn rheol 54(3) o Atodlen 2 i Reolau 2021, yn lle “reol 56”, rhodder “reol 55”.

Other amendments of the 2021 Rules

11. In rule 54(3) of Schedule 2 to the 2021 Rules, for “rule 56”, substitute “rule 55”.

Rebecca Evans

Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, un o Weinidogion Cymru
4 Hydref 2023

Minister for Finance and Local Government, one of the Welsh Ministers
4 October 2023

YR ATODLENNI

SCHEDULES

ATODLEN 1 Rheol 6(2)

SCHEDULE 1 Rule 6(2)

Atodiad 2A

Rheol 22(3A)(a)

Appendix 2A

Rule 22(3A)(a)

Ffurff blaen y papur pleidleisio	Form of front of ballot paper
Etholiad cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] – [rhowch enw'r ward]	Election of councillors to [insert the name of the county or county borough council] – [insert name of ward]
Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch. Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf. Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail dewis. Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.	You can make as many or as few choices as you want to. Put the number 1 in the voting box next to your first choice. Put the number 2 in the voting box next to your second choice. Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.
JAMES, Lisa 6, Y Stryd, Y Dre CY36 4EZ Plaid Hybu Moeseg mewn Llywodraeth Leol	JAMES, Lisa 6, Y Stryd, Y Dre CY36 4EZ Promotion of Ethics in Local Government Party
KAY, Michael 12, Y Stryd Fawr, CP1 5LL Plaid Gwella'r Gyfraith Etholiadol	KAY, Michael 12, High Street, CP1 5LL Electoral Law Improvement Party

THOMAS, Gareth Gwlad yr Iâ Plaid Gwella'r Gyfraith Etholiadol	Arwyddlun	
THOMAS RICHARDS, Angharad Sir Hafod Plaid Cyfraith Dda	Arwyddlun	
WILLIAMS, Sian 92, Yr Avenue, CP12 3LO Annibynnol		
WYATT, Cath Sir Gernyw Plaid Effeithlonrwydd	Arwyddlun	
XERRI, Mathew 24 Pen-y-Lan, CP2 6NQ Plaid Cyfraith Dda	Arwyddlun	

THOMAS, Gareth Iceland Electoral Law Improvement Party	Emblem	
THOMAS RICHARDS, Angharad The County of Hafod Good Law Party	Emblem	
WILLIAMS, Sian 92, The Avenue, CP12 3LO Independent		
WYATT, Cath The County of Cornwall Efficiency Party	Emblem	
XERRI, Mathew 24 Pen-y- Lan, CP2 6NQ Good Law Party	Emblem	

Ffurff cefn y papur pleidleisio

Rhif:

Marc adnabod unigryw arall:

Etholiad ar gyfer ward etholiadol [rhowch yr enw] yn [rhowch enw'r sir neu'r fwrdeistref sirol] ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]

Form of back of ballot paper

Number:

Other unique identifying mark:

Election for the [insert name] electoral ward of the [insert name of the county or county borough] on [insert date of poll]

Ffurff Cyfarwyddydau ynghylch Argraffu'r Papur Pleidleisio

1. Ni chaniateir argraffu dim ar y papur pleidleisio ac eithrio yn unol â'r cyfarwyddydau hyn.

2. I'r graddau y bo'n ymarferol, rhaid dilyn y cyfarwyddydau a nodir ym mharagraffau 3 i 13 wrth argraffu'r papur pleidleisio.

3. Ni chaniateir argraffu gair ar flaen y papur pleidleisio ac eithrio:

(a) y pennawd "Etholiad cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] – [rhowch enw'r ward]";

(b) y cyfarwyddyd "Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif **1** yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif **2** yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif **3** yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. **Ac yn y blaen.**";

Form of Directions as to Printing the Ballot Paper

1. Nothing may be printed on the ballot paper except in accordance with these directions.

2. So far as practicable, the directions set out in paragraphs 3 to 13 must be followed in the printing of the ballot paper.

3. No word may be printed on the front of the ballot paper except:

(a) the heading "Election of councillors to [insert the name of the county or county borough council] – [insert name of ward]";

(b) the direction "You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number **1** in the voting box opposite your first choice.

Put the number **2** in the voting box opposite your second choice.

Put the number **3** in the voting box opposite your third choice. **And so on.**";

(c) enwau a disgrifiadau (os oes rhai) yr ymgeiswyr a'r wybodaeth am eu cyfeiriad cartref, fel y'u dangosir yn y datganiad o'r personau a enwebwyd;
(d) geiriau sy'n ffurfio rhan o unrhyw arwyddlun i'w gynnwys yn erbyn manylion yr ymgeisydd.

4. Rhaid argraffu blwch o amgylch y pennawd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(a) a'r cyfarwyddyd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(b), a rhaid gwahanu'r pennawd a'r cyfarwyddyd o fewn y blwch â llinell lorweddol sy'n ymestyn ar ei draws.

5. Ni chaniateir argraffu llinell ar flaen y papur pleidleisio ac eithrio:
(a) fel rhan o'r blwch y cyfeirir ato ym mharagraff 4;
(b) y llinell lorweddol y cyfeirir ati yn y paragraff hwnnw;
(c) llinell lorweddol uwchben manylion yr ymgeisydd cyntaf;
(d) llinellau llorweddol yn gwahanu manylion pob ymgeisydd o fanylion yr ymgeiswyr eraill;
(e) llinell lorweddol islaw manylion yr ymgeisydd olaf; ac
(f) fel rhan o'r blychau ar ochr dde'r papur pleidleisio lle mae'r bleidlais i'w marcio.

6. Rhaid i'r llinellau llorweddol y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(c), (d) ac (e) fod â bylchau cyfartal rhyngddynt a rhaid i'r blwch rhwng pob un ohonynt fod yn 2.5 centimetr o leiaf.

7. Rhaid i'r blychau y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(f) beidio â chyffwrdd ag unrhyw linell lorweddol a rhaid i bob un fod yr un mor bell oddi wrth y llinell lorweddol uwchben a'r llinell lorweddol islaw.

8. Rhaid i bob un o'r llinellau llorweddol y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(c) a (d) ymestyn o bwynt sy'n lefel â'r testun ar ochr chwith y dudalen hyd at bwynt sy'n uniongyrchol uwchben canol y blwch islaw'r llinell honno.

9. Rhaid i'r llinell lorweddol y cyfeirir ati ym mharagraff 5(e):
(a) ymestyn o bwynt sy'n lefel â'r testun ar ochr chwith y dudalen hyd at bwynt sy'n uniongyrchol islaw ymyl dde'r blwch uwchben y llinell honno; a
(b) bod yn fwy trwchus na'r llinellau llorweddol eraill.

10. Pan fo arwyddlun cofrestredig i'w argraffu yn erbyn manylion ymgeisydd:
(a) rhaid ei argraffu yn gyfagos i fanylion yr ymgeisydd ac i'r dde ohonynt; a
(b) ni chaniateir i'w faint fel y'i hargreffir fod yn fwy na 2 centimetr sgwâr.

(c) the names and descriptions (if any) of the candidates and their home address information, as shown in the statement of persons nominated;
(d) words forming part of any emblem to be included against the candidate's particulars.

4. A box must be printed around the heading referred to in paragraph 3(a) and the direction referred to in paragraph 3(b), and the heading and direction must be separated within the box by a horizontal line extending across it.

5. No line may be printed on the front of the ballot paper except:
(a) as part of the box referred to in paragraph 4;
(b) the horizontal line referred to in that paragraph;

(c) a horizontal line above the particulars of the first candidate;
(d) horizontal lines separating the particulars of each candidate from the particulars of the other candidates;
(e) a horizontal line below the particulars of the last candidate; and
(f) as part of the boxes on the right-hand side of the ballot paper where the vote is to be marked.

6. The horizontal lines referred to in paragraph 5(c), (d) and (e) must be equally spaced and the space between each of them must be a minimum of 2.5 centimetres.

7. The boxes referred to in paragraph 5(f) must not touch any horizontal line and each one must be equidistant between the horizontal line above it and the horizontal line below it.

8. Each of the horizontal lines referred to in paragraph 5(c) and (d) must extend from a point level with the text on the left-hand side of the page to a point directly above the centre of the box below that line.

9. The horizontal line referred to in paragraph 5(e) must:
(a) extend from a point level with the text on the left-hand side of the page to a point directly below the right-hand edge of the box above that line; and
(b) be thicker than the other horizontal lines.

10. Where a registered emblem is to be printed against a candidate's particulars:
(a) it must be printed adjacent to and to the right of the candidate's particulars; and
(b) its size as printed must not exceed 2 centimetres square.

11. Rhaid i'r holl eiriau ar flaen y papur pleidleisio ymddangos yn yr un print mawr ac eithrio:
(a) rhaid i'r pennawd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(a) ymddangos mewn print mawr iawn a thrwm;
(b) yn y cyfarwyddyd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(b), rhaid i'r rhifau "1", "2" a "3" a'r geiriau "Ac yn y blaen" ymddangos mewn print mawr iawn a thrwm;
(c) rhaid i weddill y cyfarwyddyd hwnnw ymddangos mewn print mawr iawn; a
(d) rhaid i enwau'r ymgeisydd a'r disgrifiadau (os oes rhai) ymddangos mewn print trwm.

12. Rhaid i gyfenwau pob ymgeisydd ymddangos mewn priflythrennau a rhaid i enwau eraill yr ymgeisydd ac unrhyw ddisgrifiad fod mewn llythrennau bach gyda phriflythrennau cychwynnol.

13. Rhaid i'r rhif a'r marc adnabod unigryw arall gael eu hargraffu'n agos at ei gilydd ar gefn y papur pleidleisio.

11. All the words on the front of the ballot paper must appear in the same large type except that:
(a) the heading referred to in paragraph 3(a) must appear in very large and bold type;
(b) in the direction referred to in paragraph 3(b), the numbers "1", "2" and "3" and the words "And so on" must appear in very large and bold type;
(c) the remainder of that direction must appear in very large type; and
(d) the names of the candidates and the descriptions (if any) must appear in bold type.

12. The surnames of each candidate must appear in capitals and the candidate's other names and any description must be in lower case with initial capitals.

13. The number and other unique identifying mark must be printed close to each other on the back of the ballot paper.

ATODLEN 2 Rheol 6(3)

SCHEDULE 2 Rule 6(3)

Atodiad 4A Rheol 28(1A)(b)

Appendix 4A Rule 28(1A)(b)

Ffurf Datganiad Pleidleisio Post

Enw'r etholwr*:

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor yr enw pan fo'r papur pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr neu at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr.

[Enw'r pleidleisiwr (pan fo'n wahanol i enw'r etholwr am fod yr etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy)*:]

*Gall y llinell sy'n ymwneud ag enw'r etholwr gael ei hepgor pan nad yw'r etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy.

Rhif y papur pleidleisio:

Darllenwch y cyfarwyddiadau ar y diwedd cyn llenwi'r ffurflen hon a'r papur pleidleisio.

FI YW'R PERSON Y CAFODD Y PAPUR
PLEIDLEISIO Â'R RHIF UCHOD EI ANFON NEU
EI DDANFON ATO.

Form of Postal Voting Statement

Elector's name*:

*The returning officer must omit the name where the ballot paper is sent or delivered to an elector with an anonymous entry in the register or to the proxy of an elector with an anonymous entry in the register.

[Voter's name (where this differs from the elector's name because the elector is voting by proxy)*:]

*The line relating to the voter's name may be omitted where the elector is not voting by proxy.

Ballot paper No:

Please read the instructions at the end before completing this form and the ballot paper.

I AM THE PERSON THE BALLOT PAPER
NUMBERED ABOVE WAS SENT OR DELIVERED
TO.

Fy nyddiad geni (yn y fformat dd/mm/bbbb):

*Fy llofnod:

(Cadwch eich llofnod o fewn y terfyn)

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor y gofyniad ynglŷn â llofnod pan fo'r person wedi cael hepgoriad.

Rhybudd: Mae twyll etholiadol yn drosedd. Rhaid ichi beidio â phleidleisio drwy ddefnyddio papur pleidleisio nad yw wedi ei gyfeirio atoch chi nac ymyrryd â phapur pleidleisio pleidleisiwr arall. Mae'n anghyfreithlon pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Cyfarwyddiadau ar farcio'r papur pleidleisio a llenwi'r datganiad pleidleisio post

Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.*

*Pan fo'r papur pleidleisio wedi ei anfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, dylid diwygio'r paragraff hwn fel ei fod yn darllen:

1. Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn dewis yr etholwr yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gall yr etholwr ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymuna.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â dewis cyntaf yr etholwr.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn ag ail ddewis yr etholwr.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â thrydydd dewis yr etholwr. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

My date of birth (in the format dd/mm/yyyy):

*My Signature:

(Keep signature within border)

*The returning officer must omit the requirement for a signature where the person has been granted a waiver.

Warning: Electoral fraud is a crime. You must not vote using a ballot paper that is not addressed to you or interfere with another voter's ballot paper. It is illegal to vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Instructions on marking the ballot paper and completing the postal voting statement

Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates.

You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number 1 in the voting box next to your first choice.

Put the number 2 in the voting box next to your second choice.

Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.*

*Where the ballot paper has been sent to a person voting as proxy, this paragraph should be amended so that it reads:

1. Number the candidates in the order of the elector's choice in the voting boxes opposite the candidates.

The elector can make as many or as few choices as they want to.

Put the number 1 in the voting box next to the elector's first choice.

Put the number 2 in the voting box next to the elector's second choice.

Put the number 3 in the voting box next to the elector's third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, the vote may be invalid.

2. Os oes arnoch angen help i bleidleisio, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb i bwy y rhoddwyd y bleidlais.

3. Rhewch y papur pleidleisio yn yr amlen fach sydd wedi ei marcio **A** a'i selio.

4. Cwblhewch y datganiad pleidleisio post drwy ei lofnodi a darparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir y bleidlais/pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n llofnodi'r datganiad.*

*Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau newid y cyfarwyddyd hwn fel ei fod yn darllen:

4. Cwblhewch y datganiad pleidleisio post drwy ddarparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir y bleidlais/pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n cwblhau'r datganiad pleidleisio post.

5. Yna rhewch yr amlen sydd wedi ei marcio **A** ynghyd â'r datganiad pleidleisio post yn yr amlen fwy sydd wedi ei marcio **B**. Dychwelwch hi cyn gynted â phosibl.

6. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio'n bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiad hwn*.

*Pan fo'r papur pleidleisio wedi ei anfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, dylid diwygio'r paragraff hwn fel ei fod yn darllen:

6. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio fel dirprwy dros yr etholwr yn bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiad hwn.

7. Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio yn ddamweiniol, ceuwch wneud cais i'r swyddog canlyniadau am un newydd cyn 5 pm ar [rhewch ddyddiad y bleidlais]. Rhaid ichi ddychwelyd y papur pleidleisio a ddifethwyd, y datganiad pleidleisio post a'r amlenni sydd wedi eu marcio A a B. Gwnewch yn siŵr eich bod yn cysylltu â'r swyddog canlyniadau cyn gynted â phosibl. [Y swyddog canlyniadau i ddarparu manylion cysylltu i gael cymorth]

2. If you need help voting, the person helping you must not tell anyone for whom the vote was given.

3. Put the ballot paper in the small envelope marked **A** and seal it.

4. Complete the postal voting statement by signing it and providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the vote(s) will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you sign the statement.*

*Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must change this instruction so that it reads:

4. Complete the postal voting statement by providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the vote(s) will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you complete the postal voting statement.

5. Then put the envelope marked **A** together with the postal voting statement in the larger envelope marked **B**. Return it as soon as possible.

6. After receiving the postal vote, you cannot vote in person at a polling station at this election*.

*Where the ballot paper has been sent to a person voting as proxy, this paragraph should be amended so that it reads:

6. After receiving the postal vote, you cannot vote as proxy for the elector in person at a polling station at this election.

7. If you accidentally spoil the ballot paper, you can apply to the returning officer for a replacement before 5 pm on [insert date of the poll]. You must return the spoiled ballot paper, the postal voting statement and the envelopes marked A and B. Make sure you contact the returning officer as soon as possible. [Returning officer to provide contact details for assistance]

8. Rhaid i'r papur pleidleisio a'r datganiad pleidleisio post—
 (a) cael eu hanfon drwy'r post at y swyddog canlyniadau mewn da bryd i ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhoch ddyddiad y bleidlais];
 (b) cael eu rhoi â llaw i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhoch ddyddiad y bleidlais]; neu
 (c) cael eu cyflwyno ar [rhoch ddyddiad y bleidlais] mewn unrhyw orsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn 10 pm.

8. The ballot paper and the postal voting statement must be—
 (a) sent by post to the returning officer in sufficient time for them to be received by the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll];
 (b) given by hand to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll]; or
 (c) handed in on [insert date of the poll] at any polling station in the electoral ward before 10 pm.

ATODLEN 3 Rheol 6(4)

SCHEDULE 3 Rule 6(4)

Atodiad 5A Rheol 31(7)(aa)(ii)

Appendix 5A Rule 31(7)(aa)(ii)

Cardiau Pleidleisio

Poll Cards

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol (i'w anfon neu i'w ddanfon at etholwr sy'n pleidleisio'n bersonol)
 Blaen y cerdyn

Official Poll Card (to be sent or delivered to an elector voting in person)
 Front of card

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol	
Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Diwrnod Pleidleisio: Oriau Pleidleisio: 7 am i 10 pm Eich gorsaf bleidleisio chi fydd:	Rhif ar y gofrestr: *Enw: *Cyfeiriad: *Sylwch: Rhaid hepgor yr enw a'r cyfeiriad pan fo'r cerdyn pleidleisio'n cael ei anfon neu ei ddanfon at etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfon cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfonir at etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.
*Cerdyn er gwybodaeth yn unig yw hwn. Cewch bleidleisio hebdo ond bydd yn arbed amser ichi os ewch ag ef i'r orsaf bleidleisio a'i ddangos i'r clerch yno.	
Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.	

Official Poll Card	
Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: Polling Day: Polling Hours: 7 am to 10 pm Your polling station will be:	Number on register: *Name: *Address: *Note: The name and address must be omitted where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.
*This card is for information only. You can vote without it but it will save you time if you take it to the polling station and show it to the clerk there.	
See further information on the back of this card.	

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, dywedwch eich enw a'ch cyfeiriad, fel y'u dangosir ar flaen y cerdyn hwn, wrth y clerc.

*Bydd y clerc yn cadarnhau'ch manylion ar y gofrestr.

Pan roddir eich papur pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.

Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.

Pan fyddwch wedi marcio'r papur pleidleisio, plygwch ef yn ddau. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papur pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld eich pleidlais. Rhowch y papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio a gadewch yr orsaf bleidleisio.

Os byddwch i ffwrdd ar ddyddiad y bleidlais, mae ffyrdd eraill o bleidleisio.

(1) Cewch wneud cais am bleidlais bost. Rhaid i'ch cais ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os cewch chi bleidlais bost, ni fydd gennych yr hawl i bleidleisio'n bersonol yn yr etholiad hwn.

(2) Cewch wneud cais am bleidleisio drwy ddirprwy (mae hyn yn golygu y caiff rhywun bleidleisio ar eich rhan). Fel arfer, rhaid i'ch cais ddod i law cyn 5pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os byddwch yn penodi dirprwy, rydych yn dal yn cael pleidleisio yn yr etholiad hwn eich hun os gwnewch chi hynny cyn i'ch dirprwy bleidleisio ar eich rhan.

O dan rai amgylchiadau, efallai y bydd yn bosibl gwneud cais am bleidleisio drwy ddirprwy ar ôl [rhowch y dyddiad cau].

Back of card

Local Government Election

*When you go to the polling station, tell the clerk your name and address, as shown on the front of this card.

*The clerk will confirm your details on the register.

When you are given your ballot paper, go to one of the polling booths.

Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates.

You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number 1 in the voting box next to your first choice.

Put the number 2 in the voting box next to your second choice.

Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.

If you spoil the ballot paper by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.

When you have marked the ballot paper, fold it in two. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot paper but do not let anyone see your vote. Put the ballot paper in the ballot box and leave the polling station.

If you will be away on the date of the poll, there are other ways of voting.

(1) You can apply to vote by post. Your application must be received by the returning officer before 5 pm on [insert the deadline date]. If you are given a postal vote, you will not be entitled to vote in person at this election.

(2) You can apply to vote by proxy (this means someone can vote on your behalf). Your application must normally be received before 5pm on [insert the deadline date]. If you appoint a proxy, you can still vote in this election yourself if you do so before your proxy has voted for you.

In certain circumstances it may be possible to apply to vote by proxy after [insert the deadline date].

Os hoffech chi bleidleisio drwy'r post neu drwy ddirprwy, cysylltwch â [rhowch rif y llinell gymorth] cyn gynted â phosibl.

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Rhaid ichi gael y cerdyn hwn gyda chi pan fyddwch yn pleidleisio. Ni chewch bleidleisio hebddo.

Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, gofynnwch am gael siarad â'r swyddog llywyddu a dangoswch y cerdyn hwn iddo.

Bydd y swyddog llywyddu'n cadarnhau'ch cofnod ar y gofrestr.

If you want to vote by post or proxy, please contact [insert helpline number] as soon as possible.

Issued by the returning officer

Alternative text where elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

You must have this card with you when you vote. You cannot vote without it.

When you go to the polling station, ask to speak to the presiding officer and show them this card.

The presiding officer will confirm your entry on the register.

Cerdyn Swyddogol Pleidleisio drwy'r Post (i'w anfon neu i'w ddanfôn at etholwr sy'n pleidleisio drwy'r post)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Swyddogol Pleidleisio drwy'r Post

Cyngor:

Ward etholiadol:

Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol:

Ar gyfer yr etholiad ar: [rhowch ddyddiad y bleidlais]

Rhif ar y gofrestr:

*Enw a chyfeiriad:

*Sylwch: Rhaid hepgor yr enw a'r cyfeiriad pan fo'r cerdyn pleidleisio'n cael ei anfon neu ei ddanfôn at etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfôn cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfônir at etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.

Cerdyn yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi gofyn am bleidleisio drwy'r post ar gyfer yr etholiad hwn, ac na fyddwch yn cael pleidleisio'n bersonol mewn gorsaf bleidleisio. Os hoffech chi ganslo'ch pleidlais bost, ffoniwch rif y llinell gymorth [rhowch rif y llinell gymorth] cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Byddwn yn anfon neu'n danfon eich papurau pleidleisio post o gwmpas [rhowch y dyddiad], wedi eu cyfeirio at [rhowch yr enw a'r cyfeiriad].

Os na fydd eich papurau pleidleisio post wedi cyrraedd erbyn [rhowch y dyddiad], ffoniwch [rhowch rif y llinell gymorth] a gofynnwch am help.

Official Postal Poll Card (to be sent or delivered to an elector voting by post)

Front of card

Official Postal Poll Card

Council:

Electoral ward:

Number of councillors to be elected for the electoral ward:

For the election on:

[insert date of the poll]

Number on register:

*Name and address:

*Note: The name and address must be omitted where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.

This card is to tell you that you have asked to vote by post for this election, and you will not be able to vote in person in a polling station. If you want to cancel your postal vote please call the helpline number [insert helpline number] before 5 pm on [insert deadline date].

We will send or deliver your postal voting papers around [insert date], addressed to [insert name and address].

If your postal voting papers have not arrived by [insert date], call [insert helpline number] and ask for help.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'ch papur pleidleisio post yn ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir uchod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gellir dyroddi papurau pleidleisio newydd.

Cerdyn i roi gwybodaeth ichi am bleidleisio drwy'r post yw hwn.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

Pan gewch chi eich pecyn pleidleisio post, darllenwch y cyfarwyddiadau gydag ef yn ofalus wrth ichi lenwi'ch papur pleidleisio post.

Peidiwch â gadael i neb weld eich pleidlais. Os oes arnoch angen help i bleidleisio, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb sut rydych chi wedi pleidleisio. Gallwch gael help annibynnol gan y swyddog canlyniadau drwy ffonio'r llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Rhaid ichi **lofnodi'r** datganiad pleidleisio post a **darparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar eich pleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch eich pleidlais yn hysbys. Heb eich llofnod a'ch dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd eich pleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswrio'ch llofnod a'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.*

*Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys yn hytrach y paragraff a ganlyn.

Rhaid ichi **ddarparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar eich pleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch eich pleidlais yn hysbys. Heb eich dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd eich pleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswrio'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'ch papur pleidleisio'n ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir isod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gallwn dyroddi papurau pleidleisio post newydd.

Llenwch a dychwelwch eich pleidlais bost cyn gynted â phosibl. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gael eich pleidlais bost cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Ar ôl eu llenwi, cewch ddanfôn eich datganiad pleidleisio post a'ch papur pleidleisio mewn un o dair ffordd.

If you lose or accidentally spoil your postal ballot paper, please call the helpline number shown above as soon as possible. Replacement ballot papers can only be issued before 5pm on [insert date of the poll].

This card is to provide you with information about voting by post.

See further information on the back of this card.

Back of card

Local Government Election

When you receive your postal voting pack, please read the instructions with it carefully when completing your postal ballot paper.

Do not let anyone see your vote. If you need help voting, the person helping you must not tell anyone how you have voted. You can get independent help from the returning officer by calling the helpline on [insert helpline number].

You must **sign** the postal voting statement and **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect your vote or mean that the way in which you gave your vote is known. Without your signature and date of birth, the statement will not be valid and your vote will not be counted. The returning officer can cross-check your signature and date of birth against other records that they hold.*

*Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must include the following paragraph instead.

You must **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect your vote or mean that the way in which you gave your vote is known. Without your date of birth, the statement will not be valid and your vote will not be counted. The returning officer can cross-check your date of birth against other records that they hold.

If you lose or accidentally spoil your ballot paper, please call the helpline number shown below as soon as possible. We can only issue replacement postal ballot papers before 5 pm on [insert date of the poll].

Complete and return your postal vote as soon as possible. The returning officer must receive your postal vote before 10 pm on [insert date of the poll]. You can deliver your completed postal voting statement and ballot paper in one of three ways.

Cewch eu hanfon drwy'r post at y swyddog canlyniadau fel eu bod yn dod i law cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Cewch eu cyflwyno i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Ar ddiwrnod y bleidlais, gallwch eu danfon i unrhyw orsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn 10 pm.

Os hoffech chi bleidleisio'n bersonol yn yr etholiadau, rhaid ichi ganslo'ch pleidlais bost cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch y llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Mae'n drosedd pleidleisio drwy ddefnyddio papur pleidleisio na chafodd ei gyfeirio atoch chi.

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

You can send them by post to the returning officer so that they are received before 10 pm on [insert date of the poll].

You can hand them to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll].

On the day of the poll, you can deliver them to any polling station in the electoral ward before 10 pm.

If you want to vote in person at the elections, you must cancel your postal vote before 5 pm on [insert deadline].

If you need any assistance, please call the helpline on [insert helpline number].

It is an offence to vote using a ballot paper that was not addressed to you.

Issued by the returning officer

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy (i'w anfon neu i'w ddanfon at ddirprwy sy'n pleidleisio'n bersonol)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy

Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Diwrnod Pleidleisio: Oriau Pleidleisio: 7 am i 10 pm Eich gorsaf bleidleisio chi fydd:	*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch fod yr etholwr a enwir ar gefn y cerdyn hwn wedi'ch penodi'n ddirprwy ar gyfer yr etholiad hwn. *Enw'r dirprwy: *Cyfeiriad y dirprwy: *Sylwch: Mae'r adran hon i'w hepgor pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfon at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfon cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfonir at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.
---	--

*Cerdyn er gwybodaeth yn unig yw hwn. Cewch bleidleisio hebdo ond bydd yn arbed amser ichi os ewch ag ef i'r orsaf bleidleisio a'i ddangos i'r clerch yno.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Official Proxy Poll Card (to be sent or delivered to a proxy voting in person)

Front of card

Official Proxy Poll Card

Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: Polling Day: Polling Hours: 7 am to 10 pm Your polling station will be:	*This poll card is to tell you that for this election the elector named on the back of this card has appointed you as their proxy. *Proxy's name: *Proxy's address: *Note: This section is to be omitted where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.
---	---

*This card is for information only. You can vote without it but it will save you time if you take it to the polling station and show it to the clerk there.

See further information on the back of this card.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran:

*[Rhowch enw'r etholwr]

*[Rhowch gyfeiriad yr etholwr]

*[Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr]

*Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, dywedwch wrth y clerc yr hoffech chi bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr a ddangosir uchod.

*Bydd y clerc yn cadarnhau'r manylion ar y gofrestr.

Pan roddir y papur pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.

Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn dewis yr etholwr yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gall yr etholwr ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymuna.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â dewis cyntaf yr etholwr.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn ag ail ddewis yr etholwr.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â thrydydd dewis yr etholwr. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.

Pan fyddwch wedi marcio'r papur pleidleisio, plygwch ef yn ddau. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papur pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld y bleidlais. Rhowch y papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio a gadewch yr orsaf bleidleisio.

Caiff y person a'ch penododd yn ddirprwy bleidleisio yn yr etholiad hwn. Os hoffai wneud hynny, rhaid iddo bleidleisio'n bersonol cyn i chithau bleidleisio ar ei ran.

Os byddwch i ffwrdd ar ddyddiad y bleidlais, cewch wneud cais am bleidleisio drwy'r post fel dirprwy. Rhaid i'ch cais ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os rhoddir pleidlais bost drwy ddirprwy i chi, ni fydd gennych chi (ar ran yr etholwr) na'r etholwr yr hawl i bleidleisio'n bersonol yn yr etholiad hwn.

Back of card

Local Government Election

*This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for:

*[Insert elector's name]

*[Insert elector's address]

*[Insert elector's number on register]

*When you go to the polling station, tell the clerk that you wish to vote as proxy on behalf of the elector shown above.

*The clerk will confirm the details on the register.

When you are given the ballot paper, go to one of the polling booths.

Number the candidates in the order of the elector's choice in the voting boxes opposite the candidates. The elector can make as many or as few choices as they want to.

Put the number 1 in the voting box next to the elector's first choice.

Put the number 2 in the voting box next to the elector's second choice.

Put the number 3 in the voting box next to the elector's third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.

If you spoil the ballot paper by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.

When you have marked the ballot paper, fold it in two. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot paper but do not let anyone see the vote. Put the ballot paper in the ballot box and leave the polling station.

The person who appointed you as proxy may vote at this election. If they wish to do so, they must vote in person before you vote on their behalf.

If you will be away on the date of the poll, you can apply to vote by post as proxy. Your application must be received by the returning officer before 5 pm on [insert the deadline date]. If you are given a proxy postal vote, neither you (on the elector's behalf) nor the elector will be entitled to vote in person at this election.

Mae'n anghyfreithlon gwneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol—

Pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Pleidleisio fel dirprwy yn yr un etholiad ar ran dau berson neu ragor oni bai eich bod yn briod, partner sifil, rhiant, taid neu nain, brawd, chwaer, plentyn, wŷr neu wyres iddynt.

Pleidleisio fel dirprwy dros berson os ydych yn gwybod bod y person o dan anghymhwyster cyfreithiol i bleidleisio.

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch ein llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Rhaid ichi gael y cerdyn hwn gyda chi pan fyddwch yn pleidleisio. Ni chewch bleidleisio fel dirprwy hebdo.

Mae gennych yr hawl i bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod.

[Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr]

Er mwyn pleidleisio fel dirprwy, rhaid ichi fynd i'r orsaf bleidleisio a ddangosir ar flaen y cerdyn hwn. Gofynnwch am gael siarad â'r swyddog llywyddu a dangoswch y cerdyn hwn i'r swyddog llywyddu. Bydd y clerwr y cadarnhau'r manylion ar y gofrestr.

It is illegal to do any of the following—

Vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Vote as proxy at the same election for two or more persons unless you are their spouse, civil partner, parent, grandparent, brother, sister, child or grandchild.

Vote as proxy for a person if you know that the person is subject to a legal incapacity to vote.

If you need any assistance, please call our helpline on [insert helpline number].

Issued by the returning officer

Alternative text where elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

You must have this card with you when you vote. You cannot vote as proxy without it.

You are entitled to vote as proxy for the elector whose electoral number is shown below.

[Insert elector's number on register]

To vote as proxy you must go to the polling station shown on the front of this card. Ask to speak to the presiding officer and show them this card. The clerk will confirm the details on the register.

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy drwy'r Post (i'w anfon neu i'w ddanfon at ddirprwy sy'n pleidleisio drwy'r post)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy drwy'r Post

<p>Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Ar gyfer yr etholiad ar: [rhowch ddyddiad y bleidlais]: Enw a chyfeiriad y dirprwy:</p>	<p>*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch fod yr etholwr a enwir ar gefn y cerdyn hwn wedi'ch penodi'n ddirprwy iddo ar gyfer yr etholiad hwn a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post. Ni chewch bleidleisio ar ran yr etholwr mewn gorsaf bleidleisio. Os hoffech chi ganslo'r bleidlais bost hon a phleidleisio'n bersonol ar ddiwrnod y bleidlais, ffoniwch y llinell gymorth isod cyn 5pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Byddwn yn anfon neu'n danfon y papurau pleidleisio post drwy ddirprwy o gwmpas [rhowch y dyddiad]. Os na fydd y papurau pleidleisio post drwy ddirprwy wedi cyrraedd erbyn [rhowch y dyddiad], ffoniwch [rhowch rif y llinell gymorth] a gofynnwch am help.</p>
--	--

Os byddwch yn colli neu'n difetha papur pleidleisio post yr etholwr yn ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir uchod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gellir dyroddi papurau pleidleisio newydd.

Cerdyn yw hwn i roi gwybodaeth ichi am bleidleisio drwy'r post fel dirprwy.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Official Proxy Postal Poll Card (to be sent or delivered to a proxy voting by post)

Front of card

Official Proxy Postal Poll Card

<p>Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: For the election on: [insert date of the poll]: Proxy's name and address:</p>	<p>*This poll card is to tell you that for this election the elector named on the back of this card has appointed you as their proxy and you have decided to vote by post. You will not be able to vote on behalf of the elector in a polling station. If you want to cancel this postal vote and vote in person on polling day, please call the helpline shown below before 5 pm on [insert date of deadline]. We will send or deliver the proxy postal voting papers around [insert date]. If the proxy postal voting papers have not arrived by [insert date], please call [insert helpline number] and ask for help.</p>
---	--

If you lose or accidentally spoil the elector's postal ballot paper, please call the helpline number shown above as soon as possible. Replacement ballot papers can only be issued before 5 pm on [insert date of the poll].

This card is to provide you with information about voting by post as proxy.

See further information on the back of this card.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran yr etholwr a enwir isod a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post:

*[Rhowch enw'r etholwr]

*[Rhowch gyfeiriad yr etholwr]

Pan gewch chi'r pecyn pleidleisio post, darllenwch y cyfarwyddiadau gydag ef yn ofalus wrth ichi lenwi'ch papur pleidleisio post.

Peidiwch â gadael i neb weld y bleidlais. Os oes arnoch angen help i bleidleisio fel dirprwy, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb sut rydych chi wedi pleidleisio fel dirprwy. Gallwch gael help annibynnol gan y swyddog canlyniadau drwy ffonio'r llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Rhaid ichi **lofnodi'r** datganiad pleidleisio post a **darparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar y bleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch y bleidlais fel dirprwy yn hysbys. Heb eich llofnod a'ch dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd y bleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswiro'ch llofnod a'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.**

**Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys yn hytrach y paragraff a ganlyn.

Rhaid ichi **ddarparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar y bleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch y bleidlais fel dirprwy yn hysbys. Heb eich dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd y bleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswiro'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'r papur pleidleisio'n ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gallwn ddyroddi papurau pleidleisio post newydd.

Llenwch a dychwelwch y bleidlais bost cyn gynted â phosibl. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gael eich pleidlais bost cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Ar ôl eu llenwi, cewch ddanfôn eich datganiad pleidleisio post a'r papur pleidleisio mewn un o dair ffordd.

Cewch eu hanfôn drwy'r post at y swyddog canlyniadau fel eu bod yn dod i law cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Back of card

Local Government Election

*This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for the elector named below and you have decided to vote by post:

*[Insert elector's name]

*[Insert elector's address]

When you receive the postal voting pack, please read the instructions with it carefully when completing your postal ballot paper.

Do not let anyone see the vote. If you need help voting as proxy, the person helping you must not tell anyone how you have voted as proxy. You can get independent help from the returning officer by calling the helpline on [insert helpline number].

You must **sign** the postal voting statement and **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect the vote or mean that the way in which you gave the vote as proxy is known. Without your signature and date of birth the statement will not be valid and the vote will not be counted. The returning officer can cross-check your signature and date of birth against other records that they hold.**

**Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must include the following paragraph instead.

You must **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect the vote or mean that the way in which you gave the vote as proxy is known. Without your date of birth, the statement will not be valid and the vote will not be counted. The returning officer can cross-check your date of birth against other records that they hold.

If you lose or accidentally spoil the ballot paper, please call the helpline number as soon as possible. We can only issue replacement postal ballot papers before 5 pm on [insert date of the poll].

Complete and return the postal vote as soon as possible. The returning officer must receive the postal vote before 10 pm on [insert date of the poll]. You can deliver your completed postal voting statement and the ballot paper in one of three ways.

You can send them by post to the returning officer so that they are received before 10 pm on [insert date of the poll].

Cewch eu cyflwyno i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Ar ddiwrnod y bleidlais, gallwch eu danfon i unrhyw orsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn 10 pm. Os hoffech chi bleidleisio'n bersonol fel dirprwy yn yr etholiad, rhaid ichi ganslo'ch pleidlais bost cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Mae'n anghyfreithlon gwneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol—

Pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Pleidleisio fel dirprwy yn yr un etholiad ar ran dau berson neu ragor oni bai eich bod yn briod, partner sifil, rhiant, taid neu nain, brawd, chwaer, plentyn, wŷr neu wyres iddynt.

Pleidleisio fel dirprwy dros berson os ydych yn gwybod bod y person o dan anghymhwyster cyfreithiol i bleidleisio.

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch ein llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth]. Dyroddwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfon at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post.

Mae gennych yr hawl i bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod: (Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr)

You can hand them to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll].

On the day of the poll, you can deliver them to any polling station in the electoral ward before 10 pm. If you want to vote in person as proxy at the election, you must cancel your postal vote before 5 pm on [insert deadline].

It is illegal to do any of the following—

Vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Vote as proxy at the same election for two or more persons unless you are their spouse, civil partner, parent, grandparent, brother, sister, child or grandchild

Vote as proxy for a person if you know that the person is subject to a legal incapacity to vote.

If you need any assistance, please call our helpline on [insert helpline number].
Issued by the returning officer

Alternative text where the elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry, substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for the elector whose electoral number is shown below and you have decided to vote by post.

You are entitled to vote as proxy for the elector whose electoral number is shown below:
(Insert elector's number on register)

Atodiad 6A Rheol 32(9A)(b)

Appendix 6A Rule 32(9A)(b)

Canllawiau i Bleidleiswyr

1. Pan roddir eich papur pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.
  2. Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch. Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf. Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis. Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.
  3. Peidiwch â rhoi unrhyw farc arall ar y papur pleidleisio neu mae'n bosibl na chyfrifir eich pleidlais/pleidleisiau.
  4. Plygwch y papur pleidleisio yn ddau.
  5. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papur pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld eich pleidlais.
  6. Rhowch y papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio a gadewch yr orsaf bleidleisio.
  7. Os byddwch yn difetha'ch papur pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.
- *Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddewis pa gyfarwyddyd bynnag sy'n briodol ar gyfer yr etholiad.

Guidance for Voters

1. When you are given your ballot paper, go to one of the polling booths.
  2. Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates. You can make as many or as few choices as you want to. Put the number 1 in the voting box next to your first choice. Put the number 2 in the voting box next to your second choice. Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.
  3. Put no other mark on the ballot paper or your vote(s) may not be counted.
  4. Fold the ballot paper in two.
  5. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot paper but do not let anyone see your vote.
  6. Put the ballot paper in the ballot box and leave the polling station.
  7. If you spoil your ballot paper by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.
- *The returning officer must choose whichever direction is appropriate for the election.

Atodiad 2A

Rheol 22(3A)(a)

Appendix 2A

Rule 22(3A)(a)

Ffurf blaen y papur pleidleisio	
Etholiad cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] – [rhowch enw'r ward]	
Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch. Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf. Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail dewis. Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.	
JAMES, Lisa 6, Y Stryd, Y Dre CY36 4EZ Plaid Hybu Moeseg mewn Llywodraeth Leol	Arwyddlun ☐
KAY, Michael 12, Y Stryd Fawr, CP1 5LL Plaid Gwella'r Gyfraith Etholiadol	Arwyddlun ☐
THOMAS, Gareth Gwlad yr Iâ Plaid Gwella'r Gyfraith Etholiadol	Arwyddlun ☐
THOMAS RICHARDS, Angharad Sir Hafod Plaid Cyfraith Dda	Arwyddlun ☐
WILLIAMS, Sian 92, Yr Avenue, CP12 3LO Annibynnol	☐
WYATT, Cath Sir Gernyw Plaid Effeithlonrwydd	Arwyddlun ☐
XERRI, Matthew 24 Pen-y-Lan, CP2 6NQ Plaid Cyfraith Dda	Arwyddlun ☐

Form of front of ballot paper	
Election of councillors to [insert the name of the county or county borough council] – [insert name of ward]	
You can make as many or as few choices as you want to. Put the number 1 in the voting box opposite your first choice. Put the number 2 in the voting box opposite your second choice. Put the number 3 in the voting box opposite your third choice. And so on.	
JAMES, Lisa 6 Y Stryd, Y Dre CY36 4EZ Promotion of Ethics in Local Government Party	Emblem ☐
KAY, Michael 12, High Street, CP1 5LL Electoral Law Improvement Party	Emblem ☐
THOMAS, Gareth Iceland Electoral Law Improvement Party	Emblem ☐
THOMAS RICHARDS, Angharad The County of Hafod Good Law Party	Emblem ☐
WILLIAMS, Sian 92, The Avenue, CP12 3LO Independent	☐
WYATT, Cath The County of Cornwall Efficiency Party	Emblem ☐
XERRI, Matthew 24 Pen-y-Lan, CP2 6NQ Good Law Party	Emblem ☐

<p>Ffurff cefn y papur pleidleisio</p> <p>Rhif:</p> <p>Marc adnabod unigryw arall:</p> <p>Etholiad ar gyfer ward etholiadol [rhowch yr enw] yn [rhowch enw'r sir neu'r fwrdeistref sirol] ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].</p>
--

<p>Form of back of ballot paper</p> <p>Number:</p> <p>Other unique identifying mark:</p> <p>Election for the [insert name] electoral ward of the [insert name of the county or county borough] on [insert date of poll].</p>

<p>Ffurff Cyfarwyddydau ynghylch Argraffu'r Papur Pleidleisio</p> <p>1. Ni chaniateir argraffu dim ar y papur pleidleisio ac eithrio yn unol â'r cyfarwyddydau hyn.</p> <p>2. I'r graddau y bo'n ymarferol, rhaid dilyn y cyfarwyddydau a nodir ym mharagraffau 3 i 13 wrth argraffu'r papur pleidleisio.</p> <p>3. Ni chaniateir argraffu gair ar flaen y papur pleidleisio ac eithrio:</p> <p>(a) y pennawd "Etholiad cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] – [rhowch enw'r ward]";</p> <p>(b) y cyfarwyddyd "Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch. Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf. Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis. Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.";</p> <p>(c) enwau a disgrifiadau (os oes rhai) yr ymgeiswyr a'r wybodaeth am eu cyfeiriad cartref, fel y'u dangosir yn y datganiad o'r personau a enwebwyd;</p> <p>(d) geiriau sy'n ffurfio rhan o unrhyw arwyddlun i'w gynnwys yn erbyn manylion yr ymgeisydd.</p> <p>4. Rhaid argraffu blwch o amgylch y pennawd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(a) a'r cyfarwyddyd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(b), a rhaid gwahanu'r pennawd a'r cyfarwyddyd o fewn y blwch â llinell lorweddol sy'n ymestyn ar ei draws.</p> <p>5. Ni chaniateir argraffu llinell ar flaen y papur pleidleisio ac eithrio:</p> <p>(a) fel rhan o'r blwch y cyfeirir ato ym mharagraff 4;</p> <p>(b) y llinell lorweddol y cyfeirir ati yn y paragraff hwnnw;</p> <p>(c) llinell lorweddol uwchben manylion yr ymgeisydd cyntaf;</p> <p>(d) llinellau llorweddol yn gwahanu manylion pob ymgeisydd o fanylion yr ymgeiswyr eraill;</p> <p>(e) llinell lorweddol islaw manylion yr ymgeisydd olaf; ac</p>

<p>Form of Directions as to Printing the Ballot Paper</p> <p>1. Nothing may be printed on the ballot paper except in accordance with these directions.</p> <p>2. So far as practicable, the directions set out in paragraphs 3 to 13 must be followed in the printing of the ballot paper.</p> <p>3. No word may be printed on the front of the ballot paper except:</p> <p>(a) the heading "Election of councillors to [insert the name of the county or county borough council] – [insert name of ward]";</p> <p>(b) the direction "You can make as many or as few choices as you want to. Put the number 1 in the voting box opposite your first choice. Put the number 2 in the voting box opposite your second choice. Put the number 3 in the voting box opposite your third choice. And so on.";</p> <p>(c) the names and descriptions (if any) of the candidates and their home address information, as shown in the statement of persons nominated;</p> <p>(d) words forming part of any emblem to be included against the candidate's particulars.</p> <p>4. A box must be printed around the heading referred to in paragraph 3(a) and the direction referred to in paragraph 3(b), and the heading and direction must be separated within the box by a horizontal line extending across it.</p> <p>5. No line may be printed on the front of the ballot paper except:</p> <p>(a) as part of the box referred to in paragraph 4;</p> <p>(b) the horizontal line referred to in that paragraph;</p> <p>(c) a horizontal line above the particulars of the first candidate;</p> <p>(d) horizontal lines separating the particulars of each candidate from the particulars of the other candidates;</p> <p>(e) a horizontal line below the particulars of the last candidate; and</p>
--

(f) fel rhan o'r blychau ar ochr dde'r papur pleidleisio lle mae'r bleidlais i'w marcio.

6. Rhaid i'r llinellau llorweddol y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(c), (d) ac (e) fod â bylchau cyfartal rhyngddynt a rhaid i'r blwch rhwng pob un ohonynt fod yn 2.5 centimetr o leiaf.

7. Rhaid i'r blychau y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(f) beidio â chyffwrdd ag unrhyw linell lorweddol a rhaid i bob un fod yr un mor bell oddi wrth y llinell lorweddol uwchben a'r llinell lorweddol islaw.

8. Rhaid i bob un o'r llinellau llorweddol y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(c) a (d) ymestyn o bwynt sy'n lefel â'r testun ar ochr chwith y dudalen hyd at bwynt sy'n uniongyrchol uwchben canol y blwch islaw'r llinell honno.

9. Rhaid i'r llinell lorweddol y cyfeirir ati ym mharagraff 5(e):
(a) ymestyn o bwynt sy'n lefel â'r testun ar ochr chwith y dudalen hyd at bwynt sy'n uniongyrchol islaw ymyl dde'r blwch uwchben y llinell honno; a
(b) bod yn fwy trwchus na'r llinellau llorweddol eraill.

10. Pan fo arwyddlun cofrestredig i'w argraffu yn erbyn manylion ymgeisydd:
(a) rhaid ei argraffu yn gyfagos i fanylion yr ymgeisydd ac i'r dde ohonynt; a
(b) ni chaniateir i'w faint fel y'i hargreffir fod yn fwy na 2 centimetr sgwâr.

11. Rhaid i'r holl eiriau ar flaen y papur pleidleisio ymddangos yn yr un print mawr ac eithrio:
(a) rhaid i'r pennawd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(a) ymddangos mewn print mawr iawn a thrwm;
(b) yn y cyfarwyddyd y cyfeirir ato ym mharagraff 3(b), rhaid i'r rhifau "1", "2" a "3" a'r geiriau "ac yn y blaen" ymddangos mewn print mawr iawn a thrwm;
(c) rhaid i weddill y cyfarwyddyd hwnnw ymddangos mewn print mawr iawn; a
(d) rhaid i enwau'r ymgeiswyr a'r disgrifiadau (os oes rhai) ymddangos mewn print trwm.

12. Rhaid i gyfenwau pob ymgeisydd ymddangos mewn priflythrennau a rhaid i enwau eraill yr ymgeisydd ac unrhyw ddisgrifiad fod mewn llythrennau bach gyda phriflythrennau cychwynnol.

13. Rhaid i'r rhif a'r marc adnabod unigryw arall gael eu hargraffu'n agos at ei gilydd ar gefn y papur pleidleisio.

(f) as part of the boxes on the right-hand side of the ballot paper where the vote is to be marked.

6. The horizontal lines referred to in paragraph 5(c), (d) and (e) must be equally spaced and the space between each of them must be a minimum of 2.5 centimetres.

7. The boxes referred to in paragraph 5(f) must not touch any horizontal line and each one must be equidistant between the horizontal line above it and the horizontal line below it.

8. Each of the horizontal lines referred to in paragraph 5(c) and (d) must extend from a point level with the text on the left-hand side of the page to a point directly above the centre of the box below that line.

9. The horizontal line referred to in paragraph 5(e) must:
(a) extend from a point level with the text on the left-hand side of the page to a point directly below the right-hand edge of the box above that line; and
(b) be thicker than the other horizontal lines.

10. Where a registered emblem is to be printed against a candidate's particulars:
(a) it must be printed adjacent to and to the right of the candidate's particulars; and
(b) its size as printed must not exceed 2 centimetres square.

11. All the words on the front of the ballot paper must appear in the same large type except that:
(a) the heading referred to in paragraph 3(a) must appear in very large and bold type;
(b) in the direction referred to in paragraph 3(b), the numbers "1", "2" and "3" and the words "and so on" must appear in very large and bold type;
(c) the remainder of that direction must appear in very large type; and
(d) the names of the candidates and the descriptions (if any) must appear in bold type.

12. The surnames of each candidate must appear in capitals and the candidate's other names and any description must be in lower case with initial capitals.

13. The number and other unique identifying mark must be printed close to each other on the back of the ballot paper.

Atodiad 4A Rheol 28(1A)(b)

Appendix 4A Rule 28(1A)(b)

**Ffurf Datganiad Pleidleisio Post
(i'w defnyddio pan gaiff papurau pleidleisiau post
eu dyroddi a'u derbyn ar y cyd)**

Enw'r etholwr*:

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor enw'r etholwr pan fo'r papurau pleidleisio yn cael eu hanfon neu eu danfon at etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr neu at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr.

[Enw'r pleidleisiwr (pan fo'n wahanol i enw'r etholwr am fod yr etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy)*:]

*Gall y llinell sy'n ymwneud ag enw'r etholwr gael ei hepgor pan nad yw'r etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy.

Rhifau'r papurau pleidleisio:

Darllenwch y cyfarwyddiadau ar y diwedd cyn llenwi'r ffurflen hon a'r papurau pleidleisio.

FI YW'R PERSON Y CAFODD Y PAPURAU PLEIDLEISIO Â'R RHIFAU UCHOD EU HANFON NEU EU DANFON ATO.

Fy nyddiad geni (yn y fformat dd/mm/yyyy):

*Fy llofnod:

(Cadwch eich llofnod o fewn y terfyn)

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor y gofyniad ynglŷn â llofnod pan fo'r person wedi cael hepgoriad.

Rhybudd: Mae twyll etholiadol yn drosedd. Rhaid ichi beidio â phleidleisio drwy ddefnyddio papur pleidleisio nad yw wedi ei gyfeirio atoch chi nac ymyrryd â phapur pleidleisio pleidleisiwr arall. Mae'n anghyfreithlon pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Cyfarwyddiadau ar farcio'r papurau pleidleisio a llenwi'r datganiad pleidleisio post

1. Rydych chi wedi cael [y swyddog canlyniadau i roi'r nifer] o bapurau pleidleisio. [Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau nodi pa liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu

**Form of Postal Voting Statement
(for use where there is a joint issue and receipt of
postal ballot papers)**

Elector's name*:

*The returning officer must omit the elector's name where the ballot papers are sent or delivered to an elector with an anonymous entry in the register or to the proxy of an elector with an anonymous entry in the register.

[Voter's name (where this differs from the elector's name because the elector is voting by proxy)*:]

*The line relating to the voter's name may be omitted where the elector is not voting by proxy.

Ballot paper Nos:

Please read the instructions at the end before completing this form and the ballot papers.

I AM THE PERSON THE BALLOT PAPERS NUMBERED ABOVE WERE SENT OR DELIVERED TO.

My date of birth (in the format dd/mm/yyyy):

*My Signature:

(Keep signature within border)

*The returning officer must omit the requirement for a signature where the person has been granted a waiver.

Warning: Electoral fraud is a crime. You must not vote using a ballot paper that is not addressed to you or interfere with another voter's ballot paper. It is illegal to vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Instructions on marking the ballot papers and completing the postal voting statement

1. You have been supplied with [returning officer to insert the number] ballot papers. [The returning officer must then identify which colour of ballot paper is in use at the election of councillors to a county or county

gyngor bwrdeistref sirol a pha liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio ym mhob etholiad perthnasol.]

2. [Yna, rhaid i'r swyddog canlyniadau nodi'r cyfarwyddiadau ar gyfer marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol a'r cyfarwyddiadau ar gyfer marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir ym mhob etholiad perthnasol. Oni bai bod y papurau pleidleisio wedi eu hanfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, un ffurf addas ar eiriau ar gyfer y cyfarwyddiadau ynglŷn â marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol fyddai'r canlynol:

“Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.”*

*Pan fo'r papurau pleidleisio wedi eu hanfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, un ffurf addas ar eiriau ar gyfer y cyfarwyddiadau ynglŷn â marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol fyddai'r canlynol:

“Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn dewis yr etholwr yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gall yr etholwr ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymuna.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â dewis cyntaf yr etholwr.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn ag ail ddewis yr etholwr.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â thrydydd dewis yr etholwr. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.”

3. Os oes arnoch angen help i bleidleisio, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb i bwy y rhoddwyd y bleidlais.

borough council and which colour of ballot paper is in use at each relevant election.]

2. [The returning officer must then set out the instructions for marking the ballot paper in use at the election of councillors to a county or county borough council and the instructions for marking the ballot paper in use at each relevant election. Unless the ballot papers have been sent to a person voting as proxy, a suitable form of words for the instructions for marking the ballot paper in use at the election of councillors to a county or county borough council would be the following:

“Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates.

You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number 1 in the voting box next to your first choice.

Put the number 2 in the voting box next to your second choice.

Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.”*

*Where the ballot paper has been sent to a person voting as proxy, a suitable form of words for the instructions for marking the ballot paper in use at the election of councillors to a county or county borough council would be the following:

“Number the candidates in the order of the elector's choice in the voting boxes opposite the candidates.

The elector can make as many or as few choices as they want to.

Put the number 1 in the voting box next to the elector's first choice.

Put the number 2 in the voting box next to the elector's second choice.

Put the number 3 in the voting box next to the elector's third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, the vote may be invalid.”

3. If you need help voting, the person helping you must not tell anyone for whom the vote was given.

4. Rhowch y papurau pleidleisio yn yr amlen fach sydd wedi ei marcio **A** a'i selio.

5. Llenwch y datganiad pleidleisio post drwy ei lofnodi a darparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir eich pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n llofnodi'r datganiad.*

*Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau newid y cyfarwyddyd hwn fel ei fod yn darllen:

5. Llenwch y datganiad pleidleisio post drwy ddarparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir eich pleidlais/pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n llenwi'r datganiad pleidleisio post.

6. Yna rhowch yr amlen sydd wedi ei marcio **A** ynghyd â'r datganiad pleidleisio post yn yr amlen fwy sydd wedi ei marcio **B**. Dychwelwch hi cyn gynted â phosibl.

7. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio'n bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiadau*.

*Pan fo'r papurau pleidleisio wedi eu hanfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, dylid diwygio'r paragraff hwn fel ei fod yn darllen:

7. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr yn bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiadau.

8. Os byddwch yn difetha unrhyw un neu ragor o'r papurau pleidleisio yn ddamweiniol, cewch wneud cais i'r swyddog canlyniadau am un newydd cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Rhaid ichi ddychwelyd yr holl papurau pleidleisio, y datganiad pleidleisio post a'r amlenni sydd wedi eu marcio A a B. Gwnewch yn siŵr eich bod yn cysylltu â'r swyddog canlyniadau cyn gynted â phosibl. [Y swyddog canlyniadau i ddarparu manylion cysylltu i gael cymorth.]

9. Rhaid i'r papurau pleidleisio a'r datganiad pleidleisio post—

(a) cael eu hanfon drwy'r post at y swyddog canlyniadau mewn da bryd i ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais];

(b) cael eu rhoi â llaw i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]; neu

(c) cael eu cyflwyno ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] mewn unrhyw orsaf bleidleisio yn yr ardal briodol cyn 10 pm.

4. Put the ballot papers in the small envelope marked **A** and seal it.

5. Complete the postal voting statement by signing it and providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the votes will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you sign the statement.*

*Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must change this instruction so that it reads:

5. Complete the postal voting statement by providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the vote(s) will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you complete the postal voting statement.

6. Then put the envelope marked **A** together with the postal voting statement in the larger envelope marked **B**. Return it as soon as possible.

7. After receiving the postal vote, you cannot vote in person at a polling station at the elections*.

*Where the ballot papers have been sent to a person voting as proxy, this paragraph should be amended so that it reads:

7. After receiving the postal vote, you cannot vote as proxy for the elector in person at a polling station at the elections.

8. If you accidentally spoil any of the ballot papers, you can apply to the returning officer for a replacement before 5 pm on [insert date of the poll]. You must return all the ballot papers, the postal voting statement and the envelopes marked A and B. Make sure you contact the returning officer as soon as possible. [Returning officer to provide contact details for assistance.]

9. The ballot papers and the postal voting statement must be—

(a) sent by post to the returning officer in sufficient time for them to be received by the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll];

(b) given by hand to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll]; or

(c) handed in on [insert date of the poll] at any polling station in the appropriate area before 10 pm.

Yr ardal briodol y cyfeirir ati ym mharagraff (c) yw [y swyddog canlyniadau i fewnosod disgrifiad o'r ardal briodol].

The appropriate area referred to in paragraph (c) is [returning officer to insert a description of the appropriate area].

Ffurff Datganiad Pleidleisio Post (i'w defnyddio pan gyfunir pleidleisiau ond na chyfunir y broses o ddyroddi a derbyn papurau pleidleisio post)

Enw'r etholwr*:

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor enw'r etholwr pan fo'r papurau pleidleisio yn cael eu hanfon neu eu danfon at etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr neu at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw yn y gofrestr.

[Enw'r pleidleisiwr (pan fo'n wahanol i enw'r etholwr am fod yr etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy)*:]

*Gall y llinell sy'n ymwneud ag enw'r etholwr gael ei hepgor pan nad yw'r etholwr yn pleidleisio drwy ddirprwy.

Rhif y papur pleidleisio:

Lliw:

Darllenwch y cyfarwyddiadau ar y diwedd cyn llenwi'r ffurflen hon a'r papur pleidleisio.

FI YW'R PERSON Y CAFODD Y PAPUR
PLEIDLEISIO Â'R RHIF UCHOD EI ANFON NEU
EI DDANFON ATO.

Fy nyddiad geni (yn y fformat dd/mm/yyyy):

Fy llofnod*:

(Cadwch eich llofnod o fewn y terfyn)

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau hepgor y gofyniad ynglŷn â llofnod pan fo'r person wedi cael hepgoriad.

Rhybudd: Mae twyll etholiadol yn drosedd. Rhaid ichi beidio â phleidleisio drwy ddefnyddio papur pleidleisio nad yw wedi ei gyfeirio atoch chi nac ymyrryd â phapur pleidleisio pleidleisiwr arall. Mae'n anghyfreithlon pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Cyfarwyddiadau ar farcio'r papur pleidleisio a llenwi'r datganiad pleidleisio post

1. Mae'r bleidlais yn yr etholiad cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] wedi ei chyfuno â'r bleidlais yn [y swyddog canlyniadau i roi manylion priodol am bob etholiad perthnasol]. Rydych chi wedi dewis pleidleisio drwy'r

Form of Postal Voting Statement (for use where polls are combined but the issue and receipt of postal ballot papers is not combined)

Elector's name*:

*The returning officer must omit the elector's name where the ballot papers are sent or delivered to an elector with an anonymous entry in the register or to the proxy of an elector with an anonymous entry in the register.

[Voter's name (where this differs from the elector's name because the elector is voting by proxy)*:]

*The line relating to the voter's name may be omitted where the elector is not voting by proxy.

Ballot paper No:

Colour:

Please read the instructions at the end before completing this form and the ballot paper.

I AM THE PERSON THE BALLOT PAPER
NUMBERED ABOVE WAS SENT OR DELIVERED
TO.

My date of birth (in the format dd/mm/yyyy):

My Signature*:

(Keep signature within border)

*The returning officer must omit the requirement for a signature where the person has been granted a waiver.

Warning: Electoral fraud is a crime. You must not vote using a ballot paper that is not addressed to you or interfere with another voter's ballot paper. It is illegal to vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Instructions on marking the ballot paper and completing the postal voting statement

1. The poll at the election of councillors to the [insert name of the county or county borough council] has been combined with the poll at [returning officer to insert appropriate details of each relevant election]. You have chosen to vote by post. You have been

post. Mae [y swyddog canlyniadau i roi'r nifer] o bapurau pleidleisio wedi eu dyroddi i chi. [Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau nodi pa liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol a pha liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio ym mhob etholiad perthnasol.]

Mae gan bob papur pleidleisio ei amlen papur pleidleisio (wedi ei marcio **A**), ei ddatganiad pleidleisio post a'i amlen ddychwelyd (wedi ei marcio **B**) ei hun. Mae'r datganiad pleidleisio post a'r amlen ddychwelyd i'w defnyddio gyda phapur pleidleisio penodol yr un lliw â'r papur pleidleisio. Efallai y byddai'n ddefnyddiol ichi drefnu'r dogfennau mewn setiau ar wahân.

Mae'r cyfarwyddiadau hyn yn ymwneud â'r papur pleidleisio lliw [rhowch y lliw] sydd i'w ddefnyddio wrth ethol cynghorwyr i [rhowch enw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol] a'r datganiad pleidleisio post o'r un lliw sy'n ymwneud â'r papur pleidleisio hwnnw.

2. Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

*Pan fo'r papur pleidleisio wedi ei anfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, dylid diwygio paragraff 2 fel ei fod yn darllen:

2. Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn dewis yr etholwr yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gall yr etholwr ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymuna.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â dewis cyntaf yr etholwr.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn ag ail ddewis yr etholwr.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â thrydydd dewis yr etholwr. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

issued with [returning officer to insert number] ballot papers. [The returning officer must then identify which colour of ballot paper is in use at the election of councillors to a county or county borough council and which colour of ballot paper is in use at each relevant election.]

Each ballot paper has its own ballot paper envelope (marked **A**), postal voting statement and return envelope (marked **B**). The postal voting statement and return envelope for use with a particular ballot paper are the same colour as the ballot paper. You may find it helpful to sort the documents into separate sets.

These instructions relate to the ballot paper coloured [insert colour] for use at the election of councillors to the [insert name of county or county borough council] and the postal voting statement of the same colour relating to that ballot paper.

2. Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates. You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number 1 in the voting box next to your first choice.

Put the number 2 in the voting box next to your second choice.

Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.

*Where the ballot paper has been sent to a person voting as proxy, paragraph 2 should be amended so that it reads:

2. Number the candidates in the order of the elector's choice in the voting boxes opposite the candidates. The elector can make as many or as few choices as they want to.

Put the number 1 in the voting box next to the elector's first choice.

Put the number 2 in the voting box next to the elector's second choice.

Put the number 3 in the voting box next to the elector's third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, the vote may be invalid.

3. Os oes arnoch angen help i bleidleisio, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb i bwy y rhoddwyd y bleidlais.

4. Rhwch y papur pleidleisio yn yr amlen fach sydd wedi ei marcio **A** a'i selio.

5. Llenwch y datganiad pleidleisio post drwy ei lofnodi a darparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir eich pleidlais/pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n llofnodi'r datganiad.*

*Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau newid y cyfarwyddyd hwn fel ei fod yn darllen:

5. Llenwch y datganiad pleidleisio post drwy ddarparu'ch dyddiad geni. Os na wnewch chi, bydd y datganiad pleidleisio post yn annilys ac ni chyfrifir eich pleidlais/pleidleisiau. Sylwch mai eich **dyddiad geni** sy'n ofynnol, nid y dyddiad rydych chi'n llofnodi'r datganiad pleidleisio post.

6. Yna rhwch yr amlen sydd wedi ei marcio **A** ynghyd â'r datganiad pleidleisio post yn yr amlen fwy sydd wedi ei marcio **B**. Dychwelwch hi cyn gynted â phosibl.

7. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio'n bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiadau.*

*Pan fo'r papur pleidleisio wedi ei anfon at berson sy'n pleidleisio fel dirprwy, dylid diwygio'r paragraff hwn fel ei fod yn darllen:

7. Ar ôl cael y bleidlais bost, ni chewch bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr yn bersonol mewn gorsaf bleidleisio yn yr etholiadau.

8. Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio yn ddamweiniol, cewch wneud cais i'r swyddog canlyniadau am un newydd cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Rhaid ichi ddychwelyd y papur pleidleisio a ddifethwyd, y datganiad pleidleisio post a'r amlenni sydd wedi eu marcio A a B. Gwnewch yn siŵr eich bod yn cysylltu â'r swyddog canlyniadau cyn gynted â phosibl. [Y swyddog canlyniadau i ddarparu manylion cysylltu i gael cymorth.]

9. Rhaid i'r papur pleidleisio a'r datganiad pleidleisio post—
(a) cael eu hanfon drwy'r post at y swyddog canlyniadau mewn da bryd i ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais];

3. If you need help voting, the person helping you must not tell anyone for whom the vote was given.

4. Put the ballot paper in the small envelope marked **A** and seal it.

5. Complete the postal voting statement by signing it and providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the vote(s) will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you sign the statement.*

*Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must change this instruction so that it reads:

5. Complete the postal voting statement by providing your date of birth. If you do not, the postal voting statement will be invalid and the vote(s) will not be counted. Note that it is your **date of birth** that is required, not the date on which you complete the postal voting statement.

6. Then put the envelope marked **A** together with the postal voting statement in the larger envelope marked **B**. Return it as soon as possible.

7. After receiving the postal vote, you cannot vote in person at a polling station at the elections.*

*Where the ballot paper has been sent to a person voting as proxy, this paragraph should be amended so that it reads:

7. After receiving the postal vote, you cannot vote as proxy for the elector in person at a polling station at the elections.

8. If you accidentally spoil the ballot paper, you can apply to the returning officer for a replacement before 5 pm on [insert date of the poll]. You must return the spoiled ballot paper, the postal voting statement and the envelopes marked A and B. Make sure you contact the returning officer as soon as possible. [Returning officer to provide contact details for assistance.]

9. The ballot paper and the postal voting statement must be—
(a) sent by post to the returning officer in sufficient time for them to be received by the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll];

(b) cael eu rhoi â llaw i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]; neu
(c) cael eu cyflwyno ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] mewn unrhyw orsaf bleidleisio yn yr ardal briodol cyn 10 pm.

Yr ardal briodol y cyfeirir ati ym mharagraff (c) yw [y swyddog canlyniadau i fewnosod disgrifiad o'r ardal briodol.]

(b) given by hand to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll]; or
(c) handed in on [insert date of the poll] at any polling station in the appropriate area before 10 pm.

The appropriate area referred to in paragraph (c) is [returning officer to insert a description of the appropriate area.]

ATODLEN 7 Rheol 10(4)

SCHEDULE 7 Rule 10(4)

Atodiad 5A Rheol 31(8)(aa)(ii)

Appendix 5A Rule 31(8)(aa)(ii)

Cardiau Pleidleisio

Poll Cards

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol (i'w anfon neu i'w ddanfon at etholwr sy'n pleidleisio'n bersonol)

Official Poll Card (to be sent or delivered to an elector voting in person)

Blaen y cerdyn

Front of card

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol

Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Diwrnod Pleidleisio: Oriau Pleidleisio: 7 am i 10 pm Eich gorsaf bleidleisio chi fydd:	Rhif ar y gofrestr: *Enw: *Cyfeiriad: *Sylwch: Rhaid hepgor yr enw a'r cyfeiriad pan fo'r cerdyn pleidleisio'n cael ei anfon neu ei ddanfon at etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfon cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfonir at etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.
---	--

*Cerdyn er gwybodaeth yn unig yw hwn. Cewch bleidleisio hebddo ond bydd yn arbed amser ichi os ewch ag ef i'r orsaf bleidleisio a'i ddangos i'r clerco yno.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Official Poll Card

Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: Polling Day: Polling Hours: 7 am to 10 pm Your polling station will be:	Number on register: *Name: *Address: *Note: The name and address must be omitted where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.
---	---

*This card is for information only. You can vote without it but it will save you time if you take it to the polling station and show it to the clerk there.

See further information on the back of this card.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, dywedwch eich enw a'ch cyfeiriad, fel y'u dangosir ar flaen y cerdyn hwn, wrth y clercc.

*Bydd y clercc yn cadarnhau'ch manylion ar y gofrestr.

Pan roddir eich papur pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.

Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.

Pan fyddwch wedi marcio'r papur pleidleisio, plygwch ef yn ddau. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papur pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld eich pleidlais. Rhowch y papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio a gadewch yr orsaf bleidleisio.

Os byddwch i ffwrdd ar ddyddiad y bleidlais, mae yna ffyrdd eraill o bleidleisio.

(1) Cewch wneud cais am bleidlais bost. Rhaid i'ch cais ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os cewch chi bleidlais bost, ni fydd gennych yr hawl i bleidleisio'n bersonol yn yr etholiad hwn.

(2) Cewch wneud cais am bleidleisio drwy ddirprwy (mae hyn yn golygu y caiff rhywun bleidleisio ar eich rhan). Fel arfer, rhaid i'ch cais ddod i law cyn 5pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os byddwch yn penodi dirprwy, rydych yn dal yn cael pleidleisio yn yr etholiad hwn eich hun os gwnewch chi hynny cyn i'ch dirprwy bleidleisio ar eich rhan.

O dan rai amgylchiadau, efallai y bydd yn bosibl gwneud cais am bleidleisio drwy ddirprwy ar ôl [rhowch y dyddiad cau].

Back of card

Local Government Election

*When you go to the polling station, tell the clerk your name and address, as shown on the front of this card.

*The clerk will confirm your details on the register.

When you are given your ballot paper, go to one of the polling booths.

Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates.

You can make as many or as few choices as you want to.

Put the number 1 in the voting box next to your first choice.

Put the number 2 in the voting box next to your second choice.

Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.

If you spoil the ballot paper by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.

When you have marked the ballot paper, fold it in two. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot paper but do not let anyone see your vote. Put the ballot paper in the ballot box and leave the polling station.

If you will be away on the date of the poll, there are other ways of voting.

(1) You can apply to vote by post. Your application must be received by the returning officer before 5 pm on [insert the deadline date]. If you are given a postal vote, you will not be entitled to vote in person at this election.

(2) You can apply to vote by proxy (this means someone can vote on your behalf). Your application must normally be received before 5pm on [insert the deadline date]. If you appoint a proxy, you can still vote in this election yourself if you do so before your proxy has voted for you.

In certain circumstances it may be possible to apply to vote by proxy after [insert the deadline date].

Os hoffech chi bleidleisio drwy'r post neu drwy ddirprwy, cysylltwch â [rhowch rif y llinell gymorth] cyn gynted â phosibl.

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Rhaid ichi gael y cerdyn hwn gyda chi pan fyddwch yn pleidleisio. Ni chewch bleidleisio hebddo.

Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, gofynnwch am gael siarad â'r swyddog llywyddu a dangoswch y cerdyn hwn iddo.

Bydd y swyddog llywyddu'n cadarnhau'ch cofnod ar y gofrestr.

If you want to vote by post or proxy, please contact [insert helpline number] as soon as possible.

Issued by the returning officer

Alternative text where elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

You must have this card with you when you vote. You cannot vote without it.

When you go to the polling station, ask to speak to the presiding officer and show them this card.

The presiding officer will confirm your entry on the register.

Cerdyn Swyddogol Pleidleisio drwy'r Post (i'w anfon neu i'w ddanfôn at etholwr sy'n pleidleisio drwy'r post)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Swyddogol Pleidleisio drwy'r Post

Cyngor:

Ward etholiadol:

Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol:

Ar gyfer yr etholiad ar: [rhowch ddyddiad y bleidlais]

Rhif ar y gofrestr:

*Enw a chyfeiriad:

*Sylwch: Rhaid hepgor yr enw a'r cyfeiriad pan fo'r cerdyn pleidleisio'n cael ei anfon neu ei ddanfôn at etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfôn cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfônir at etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.

Cerdyn yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi gofyn am bleidleisio drwy'r post ar gyfer yr etholiad hwn, ac na fyddwch yn cael pleidleisio'n bersonol mewn gorsaf bleidleisio. Os hoffech chi ganslo'ch pleidlais bost, ffoniwch rif y llinell gymorth [rhowch rif y llinell gymorth] cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Byddwn yn anfon neu'n danfon eich papurau pleidleisio post o gwmpas [rhowch y dyddiad], wedi eu cyfeirio at [rhowch yr enw a'r cyfeiriad].

Os na fydd eich papurau pleidleisio post wedi cyrraedd erbyn [rhowch y dyddiad], ffoniwch [rhowch rif y llinell gymorth] a gofynnwch am help.

Official Postal Poll Card (to be sent or delivered to an elector voting by post)

Front of card

Official Postal Poll Card

Council:

Electoral ward:

Number of councillors to be elected for the electoral ward:

For the election on:

[insert date of the poll]

Number on register:

*Name and address:

*Note: The name and address must be omitted where the poll card is sent or delivered to an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.

This card is to tell you that you have asked to vote by post for this election, and you will not be able to vote in person in a polling station. If you want to cancel your postal vote please call the helpline number [insert helpline number] before 5 pm on [insert deadline date].

We will send or deliver your postal voting papers around [insert date], addressed to [insert name and address].

If your postal voting papers have not arrived by [insert date], call [insert helpline number] and ask for help.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'ch papur pleidleisio post yn ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir uchod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gellir dyroddi papurau pleidleisio newydd.

Cerdyn i roi gwybodaeth ichi am bleidleisio drwy'r post yw hwn.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

Pan gewch chi eich pecyn pleidleisio post, darllenwch y cyfarwyddiadau gydag ef yn ofalus wrth ichi lenwi'ch papur pleidleisio post.

Peidiwch â gadael i neb weld eich pleidlais. Os oes arnoch angen help i bleidleisio, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb sut rydych chi wedi pleidleisio. Gallwch gael help annibynnol gan y swyddog canlyniadau drwy ffonio'r llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Rhaid ichi **lofnodi'r** datganiad pleidleisio post a **darparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar eich pleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch eich pleidlais yn hysbys. Heb eich llofnod a'ch dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd eich pleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswrio'ch llofnod a'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.*

*Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys yn hytrach y paragraff a ganlyn.

Rhaid ichi **ddarparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar eich pleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhoesoch eich pleidlais yn hysbys. Heb eich dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd eich pleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswrio'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'ch papur pleidleisio'n ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir isod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gallwn dyroddi papurau pleidleisio post newydd.

Llenwch a dychwelwch eich pleidlais bost cyn gynted â phosibl. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gael eich pleidlais bost cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Ar ôl eu llenwi, cewch ddanfôn eich datganiad pleidleisio post a'ch papur pleidleisio mewn un o dair ffordd.

If you lose or accidentally spoil your postal ballot paper, please call the helpline number shown above as soon as possible. Replacement ballot papers can only be issued before 5pm on [insert date of the poll].

This card is to provide you with information about voting by post.

See further information on the back of this card.

Back of card

Local Government Election

When you receive your postal voting pack, please read the instructions with it carefully when completing your postal ballot paper.

Do not let anyone see your vote. If you need help voting, the person helping you must not tell anyone how you have voted. You can get independent help from the returning officer by calling the helpline on [insert helpline number].

You must **sign** the postal voting statement and **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect your vote or mean that the way in which you gave your vote is known. Without your signature and date of birth, the statement will not be valid and your vote will not be counted. The returning officer can cross-check your signature and date of birth against other records that they hold.*

*Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must include the following paragraph instead.

You must **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect your vote or mean that the way in which you gave your vote is known. Without your date of birth, the statement will not be valid and your vote will not be counted. The returning officer can cross-check your date of birth against other records that they hold.

If you lose or accidentally spoil your ballot paper, please call the helpline number shown below as soon as possible. We can only issue replacement postal ballot papers before 5 pm on [insert date of the poll].

Complete and return your postal vote as soon as possible. The returning officer must receive your postal vote before 10 pm on [insert date of the poll]. You can deliver your completed postal voting statement and ballot paper in one of three ways.

Cewch eu hanfon drwy'r post at y swyddog canlyniadau fel eu bod yn dod i law cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Cewch eu cyflwyno i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Ar ddiwrnod y bleidlais, gallwch eu danfon i unrhyw orsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn 10 pm.

Os hoffech chi bleidleisio'n bersonol yn yr etholiadau, rhaid ichi ganslo'ch pleidlais bost cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch y llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Mae'n drosedd pleidleisio drwy ddefnyddio papur pleidleisio na chafodd ei gyfeirio atoch chi.

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

You can send them by post to the returning officer so that they are received before 10 pm on [insert date of the poll].

You can hand them to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll].

On the day of the poll, you can deliver them to any polling station in the electoral ward before 10 pm.

If you want to vote in person at the elections, you must cancel your postal vote before 5 pm on [insert deadline].

If you need any assistance, please call the helpline on [insert helpline number].

It is an offence to vote using a ballot paper that was not addressed to you.

Issued by the returning officer

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy (i'w anfon neu i'w ddanfôn at ddirprwy sy'n pleidleisio'n bersonol)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy

Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Diwrnod Pleidleisio: Oriau Pleidleisio: 7 am i 10 pm Eich gorsaf bleidleisio chi fydd:	*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch fod yr etholwr a enwir ar gefn y cerdyn hwn wedi'ch penodi'n ddirprwy ar gyfer yr etholiad hwn. *Enw'r dirprwy: *Cyfeiriad y dirprwy: *Sylwch: Mae'r adran hon i'w hepgor pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw. Rhaid anfon neu ddanfôn cerdyn pleidleisio a anfonir neu a ddanfônir at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw mewn amlen wedi ei selio.
---	--

*Cerdyn er gwybodaeth yn unig yw hwn. Cewch bleidleisio hebdo ond bydd yn arbed amser ichi os ewch ag ef i'r orsaf bleidleisio a'i ddangos i'r clerco yno.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Official Proxy Poll Card (to be sent or delivered to a proxy voting in person)

Front of card

Official Proxy Poll Card

Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: Polling Day: Polling Hours: 7 am to 10 pm Your polling station will be:	*This poll card is to tell you that for this election the elector named on the back of this card has appointed you as their proxy. *Proxy's name: *Proxy's address: *Note: This section is to be omitted where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry. A poll card sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry must be sent or delivered in a sealed envelope.
---	---

*This card is for information only. You can vote without it but it will save you time if you take it to the polling station and show it to the clerk there.

See further information on the back of this card.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran:

*[Rhowch enw'r etholwr]

*[Rhowch gyfeiriad yr etholwr]

*[Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr]

*Pan ewch chi i'r orsaf bleidleisio, dywedwch wrth y clerc yr hoffech chi bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr a ddangosir uchod.

*Bydd y clerc yn cadarnhau'r manylion ar y gofrestr.

Pan roddir y papur pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.

Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn dewis yr etholwr yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr.

Gall yr etholwr ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymuna.

Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â dewis cyntaf yr etholwr.

Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn ag ail ddewis yr etholwr.

Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â thrydydd dewis yr etholwr. Ac yn y blaen.

Peidiwch â marcio'r papur pleidleisio mewn unrhyw ffordd arall. Os gwnewch hynny, mae'n bosibl y bydd eich pleidlais yn annilys.

Os byddwch yn difetha'r papur pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.

Pan fyddwch wedi marcio'r papur pleidleisio, plygwch ef yn ddau. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papur pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld y bleidlais. Rhowch y papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio a gadewch yr orsaf bleidleisio.

Caiff y person a'ch penododd yn ddirprwy bleidleisio yn yr etholiad hwn. Os hoffai wneud hynny, rhaid iddo bleidleisio'n bersonol cyn i chithau bleidleisio ar ei ran.

Os byddwch i ffwrdd ar ddyddiad y bleidlais, cewch wneud cais am bleidleisio drwy'r post fel dirprwy. Rhaid i'ch cais ddod i law'r swyddog canlyniadau cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Os rhoddir pleidlais bost drwy ddirprwy i chi, ni fydd gennych chi (ar ran yr etholwr) na'r etholwr yr hawl i bleidleisio'n bersonol yn yr etholiad hwn.

Back of card

Local Government Election

*This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for:

*[Insert elector's name]

*[Insert elector's address]

*[Insert elector's number on register]

*When you go to the polling station, tell the clerk that you wish to vote as proxy on behalf of the elector shown above.

*The clerk will confirm the details on the register.

When you are given the ballot paper, go to one of the polling booths.

Number the candidates in the order of the elector's choice in the voting boxes opposite the candidates. The elector can make as many or as few choices as they want to.

Put the number 1 in the voting box next to the elector's first choice.

Put the number 2 in the voting box next to the elector's second choice.

Put the number 3 in the voting box next to the elector's third choice. And so on.

Do not mark the ballot paper in any other way. If you do, your vote may be invalid.

If you spoil the ballot paper by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.

When you have marked the ballot paper, fold it in two. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot paper but do not let anyone see the vote. Put the ballot paper in the ballot box and leave the polling station.

The person who appointed you as proxy may vote at this election. If they wish to do so, they must vote in person before you vote on their behalf.

If you will be away on the date of the poll, you can apply to vote by post as proxy. Your application must be received by the returning officer before 5 pm on [insert the deadline date]. If you are given a proxy postal vote, neither you (on the elector's behalf) nor the elector will be entitled to vote in person at this election.

Mae'n anghyfreithlon gwneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol—

Pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Pleidleisio fel dirprwy yn yr un etholiad ar ran dau berson neu ragor oni bai eich bod yn briod, partner sifil, rhiant, taid neu nain, brawd, chwaer, plentyn, wŷr neu wyres iddynt.

Pleidleisio fel dirprwy dros berson os ydych yn gwybod bod y person o dan anghymhwyster cyfreithiol i bleidleisio.

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch ein llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfôn at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Rhaid ichi gael y cerdyn hwn gyda chi pan fyddwch yn pleidleisio. Ni chewch bleidleisio fel dirprwy hebdo.

Mae gennych yr hawl i bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod.

[Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr]

Er mwyn pleidleisio fel dirprwy, rhaid ichi fynd i'r orsaf bleidleisio a ddangosir ar flaen y cerdyn hwn. Gofynnwch am gael siarad â'r swyddog llywyddu a dangoswch y cerdyn hwn iddo. Bydd y clerc yn cadarnhau'r manylion ar y gofrestr.

It is illegal to do any of the following—

Vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Vote as proxy at the same election for two or more persons unless you are their spouse, civil partner, parent, grandparent, brother, sister, child or grandchild.

Vote as proxy for a person if you know that the person is subject to a legal incapacity to vote.

If you need any assistance, please call our helpline on [insert helpline number].

Issued by the returning officer

Alternative text where elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

You must have this card with you when you vote. You cannot vote as proxy without it.

You are entitled to vote as proxy for the elector whose electoral number is shown below.

[Insert elector's number on register]

To vote as proxy you must go to the polling station shown on the front of this card. Ask to speak to the presiding officer and show them this card. The clerk will confirm the details on the register.

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy drwy'r Post (i'w anfon neu i'w ddanfon at ddirprwy sy'n pleidleisio drwy'r post)

Blaen y cerdyn

Cerdyn Pleidleisio Swyddogol Dirprwy drwy'r Post

<p>Cyngor: Ward etholiadol: Nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros y ward etholiadol: Ar gyfer yr etholiad ar: [rhowch ddyddiad y bleidlais]: Enw a chyfeiriad y dirprwy:</p>	<p>*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch fod yr etholwr a enwir ar gefn y cerdyn hwn wedi'ch penodi'n ddirprwy iddo ar gyfer yr etholiad hwn a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post. Ni chewch bleidleisio ar ran yr etholwr mewn gorsaf bleidleisio. Os hoffech chi ganslo'r bleidlais bost hon a phleidleisio'n bersonol ar ddiwrnod y bleidlais, ffoniwch y llinell gymorth isod cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau]. Byddwn yn anfon neu'n danfon y papurau pleidleisio post drwy ddirprwy o gwmpas [rhowch y dyddiad]. Os na fydd y papurau pleidleisio post drwy ddirprwy wedi cyrraedd erbyn [rhowch y dyddiad], ffoniwch [rhowch rif y llinell gymorth] a gofynnwch am help.</p>
--	---

Os byddwch yn colli neu'n difetha papur pleidleisio post yr etholwr yn ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth a ddangosir uchod cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gellir dyroddi papurau pleidleisio newydd.

Cerdyn yw hwn i roi gwybodaeth ichi am bleidleisio drwy'r post fel dirprwy.

Gweler rhagor o wybodaeth ar gefn y cerdyn hwn.

Official Proxy Postal Poll Card (to be sent or delivered to a proxy voting by post)

Front of card

Official Proxy Postal Poll Card

<p>Council: Electoral ward: Number of councillors to be elected for the electoral ward: For the election on: [insert date of the poll]: Proxy's name and address:</p>	<p>*This poll card is to tell you that for this election the elector named on the back of this card has appointed you as their proxy and you have decided to vote by post. You will not be able to vote on behalf of the elector in a polling station. If you want to cancel this postal vote and vote in person on polling day, please call the helpline shown below before 5pm on [insert date of deadline]. We will send or deliver the proxy postal voting papers around [insert date]. If the proxy postal voting papers have not arrived by [insert date], please call [insert helpline number] and ask for help.</p>
---	---

If you lose or accidentally spoil the elector's postal ballot paper, please call the helpline number shown above as soon as possible. Replacement ballot papers can only be issued before 5 pm on [insert date of the poll].

This card is to provide you with information about voting by post as proxy.

See further information on the back of this card.

Cefn y cerdyn

Etholiad Llywodraeth Leol

*Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran yr etholwr a enwir isod a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post:

*[Rhowch enw'r etholwr]

*[Rhowch gyfeiriad yr etholwr]

Pan gewch chi'r pecyn pleidleisio post, darllenwch y cyfarwyddiadau gydag ef yn ofalus wrth ichi lenwi'ch papur pleidleisio post.

Peidiwch â gadael i neb weld y bleidlais. Os oes arnoch angen help i bleidleisio fel dirprwy, rhaid i'r person sy'n eich helpu beidio â dweud wrth neb sut rydych chi wedi pleidleisio fel dirprwy. Gallwch gael help annibynnol gan y swyddog canlyniadau drwy ffonio'r llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].

Rhaid ichi **lofnodi'r** datganiad pleidleisio post a **darparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar y bleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhesoch y bleidlais fel dirprwy yn hysbys. Heb eich llofnod a'ch dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd y bleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswiro'ch llofnod a'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.**

**Pan fo'r gofyniad ynglŷn â llofnod wedi ei hepgor, rhaid i'r swyddog canlyniadau gynnwys yn hytrach y paragraff a ganlyn.

Rhaid ichi **ddarparu'ch dyddiad geni**. Mesur diogelwch yw hwn. Ni fydd yn effeithio ar y bleidlais nac yn golygu bod y ffordd y rhesoch y bleidlais fel dirprwy yn hysbys. Heb eich dyddiad geni, ni fydd y datganiad yn ddilys ac ni fydd y bleidlais yn cael ei chyfrif. Gall y swyddog canlyniadau groeswiro'ch dyddiad geni yn erbyn cofnodion eraill sydd ganddo.

Os byddwch yn colli neu'n difetha'r papur pleidleisio'n ddamweiniol, ffoniwch rif y llinell gymorth cyn gynted â phosibl. Dim ond cyn 5 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais] y gallwn ddyroddi papurau pleidleisio post newydd.

Llenwch a dychwelwch y bleidlais bost cyn gynted â phosibl. Rhaid i'r swyddog canlyniadau gael eich pleidlais bost cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais]. Ar ôl eu llenwi, cewch ddanfôn eich datganiad pleidleisio post a'r papur pleidleisio mewn un o dair ffordd.

Cewch eu hanfôn drwy'r post at y swyddog canlyniadau fel eu bod yn dod i law cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Back of card

Local Government Election

*This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for the elector named below and you have decided to vote by post:

*[Insert elector's name]

*[Insert elector's address]

When you receive the postal voting pack, please read the instructions with it carefully when completing your postal ballot paper.

Do not let anyone see the vote. If you need help voting as proxy, the person helping you must not tell anyone how you have voted as proxy. You can get independent help from the returning officer by calling the helpline on [insert helpline number].

You must **sign** the postal voting statement and **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect the vote or mean that the way in which you gave the vote as proxy is known. Without your signature and date of birth the statement will not be valid and the vote will not be counted. The returning officer can cross-check your signature and date of birth against other records that they hold.**

**Where the requirement for a signature has been waived, the returning officer must include the following paragraph instead.

You must **provide your date of birth**. This is a security measure. It will not affect the vote or mean that the way in which you gave the vote as proxy is known. Without your date of birth, the statement will not be valid and the vote will not be counted. The returning officer can cross-check your date of birth against other records that they hold.

If you lose or accidentally spoil the ballot paper, please call the helpline number as soon as possible. We can only issue replacement postal ballot papers before 5 pm on [insert date of the poll].

Complete and return the postal vote as soon as possible. The returning officer must receive the postal vote before 10 pm on [insert date of the poll]. You can deliver your completed postal voting statement and the ballot paper in one of three ways.

You can send them by post to the returning officer so that they are received before 10 pm on [insert date of the poll].

Cewch eu cyflwyno i'r swyddog canlyniadau cyn 10 pm ar [rhowch ddyddiad y bleidlais].

Ar ddiwrnod y bleidlais, gallwch eu danfon i unrhyw orsaf bleidleisio yn y ward etholiadol cyn 10 pm.

Os hoffech chi bleidleisio'n bersonol fel dirprwy yn yr etholiad, rhaid ichi ganslo'ch pleidlais bost cyn 5 pm ar [rhowch y dyddiad cau].

Mae'n anghyfreithlon gwneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol—

Pleidleisio fwy nag unwaith (oni bai eich bod wedi'ch penodi'n ddirprwy ar ran etholwr arall) yn yr un etholiad.

Pleidleisio fel dirprwy yn yr un etholiad ar ran dau berson neu ragor oni bai eich bod yn briod, partner sifil, rhiant, taid neu nain, brawd, chwaer, plentyn, wŷr neu wyres iddynt.

Pleidleisio fel dirprwy dros berson os ydych yn gwybod bod y person o dan anghymhwyster cyfreithiol i bleidleisio.

Os oes arnoch angen unrhyw gymorth, ffoniwch ein llinell gymorth ar [rhowch rif y llinell gymorth].
Dyrodwyd gan y swyddog canlyniadau

Testun amgen pan fo gan yr etholwr gofnod dienw

*Pan fo'r cerdyn pleidleisio yn cael ei anfon neu ei ddanfon at ddirprwy etholwr sydd â chofnod dienw, yn lle'r paragraffau ar flaen a chefn y cerdyn hwn sydd wedi eu marcio â seren, rhowch y paragraffau a ganlyn:

Cerdyn pleidleisio yw hwn i ddweud wrthoch eich bod wedi'ch penodi, ar gyfer yr etholiad hwn, yn ddirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod a'ch bod chithau wedi penderfynu pleidleisio drwy'r post.

Mae gennych yr hawl i bleidleisio fel dirprwy ar ran yr etholwr y dangosir ei rif etholiadol isod:
[Rhowch rif yr etholwr ar y gofrestr]

You can hand them to the returning officer before 10 pm on [insert date of the poll].

On the day of the poll, you can deliver them to any polling station in the electoral ward before 10 pm.

If you want to vote in person as proxy at the election, you must cancel your postal vote before 5 pm on [insert deadline].

It is illegal to do any of the following—

Vote more than once (unless you are appointed as proxy for another elector) at the same election.

Vote as proxy at the same election for two or more persons unless you are their spouse, civil partner, parent, grandparent, brother, sister, child or grandchild

Vote as proxy for a person if you know that the person is subject to a legal incapacity to vote.

If you need any assistance, please call our helpline on [insert helpline number].
Issued by the returning officer

Alternative text where the elector has an anonymous entry

*Where the poll card is sent or delivered to the proxy of an elector with an anonymous entry, substitute for the paragraphs on the front and back of this card marked with an asterisk the following paragraphs:

This poll card is to tell you that for this election you are appointed as proxy for the elector whose electoral number is shown below and you have decided to vote by post.

You are entitled to vote as proxy for the elector whose electoral number is shown below:
[Insert elector's number on register]

Atodiad 6A Rheol 32(11A)(b)

Appendix 6A Rule 32(11A)(b)

Canllawiau i Bleidleiswyr mewn Pleidleisiau Cyfun

1. Pan roddir eich papurau pleidleisio i chi, ewch i un o'r bythau pleidleisio.

2. Rydych chi wedi cael [y swyddog canlyniadau i roi'r nifer] o bapurau pleidleisio. [Yna rhaid i'r swyddog canlyniadau nodi pa liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol a pha liw o bapur pleidleisio sy'n cael ei ddefnyddio ym mhob etholiad perthnasol.]

3. [Yna, rhaid i'r swyddog canlyniadau nodi'r cyfarwyddiadau ar gyfer marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol a'r cyfarwyddiadau ar gyfer marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir ym mhob etholiad perthnasol. Un ffurf addas ar eiriau ar gyfer y cyfarwyddiadau ynglŷn â marcio'r papur pleidleisio a ddefnyddir wrth ethol cynghorwyr i gyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol fyddai'r canlynol:

 "Rhifwch yr ymgeiswyr yn nhrefn eich dewis yn y blychau pleidleisio gyferbyn â'r ymgeiswyr. Gallwch ddewis cynifer neu gyn lleied ag y dymunwch.
 Rhowch y rhif 1 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch dewis cyntaf.
 Rhowch y rhif 2 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch ail ddewis.
 Rhowch y rhif 3 yn y blwch pleidleisio gyferbyn â'ch trydydd dewis. Ac yn y blaen.

 Peidiwch â rhoi unrhyw farc arall ar y papur pleidleisio neu mae'n bosibl na chyfrifir eich pleidlais/pleidleisiau."

4. Plygwch bob un o'r papurau pleidleisio yn ddau.

5. Dangoswch y rhif a'r marc adnabod unigryw arall ar gefn y papurau pleidleisio i'r swyddog llywyddu ond peidiwch â gadael i neb weld eich pleidleisiau.

6. Rhowch bob papur pleidleisio yn y bocs pleidleisio priodol NEU Rhowch y papurau pleidleisio yn y bocs pleidleisio.* Yna gadewch yr orsaf bleidleisio.

7. Os byddwch yn difetha unrhyw un neu ragor o'ch papurau pleidleisio drwy gamgymeriad, dangoswch ef i'r swyddog llywyddu a gofynnwch am un newydd.

Guidance for Voters at Combined Polls

1. When you are given your ballot papers, go to one of the polling booths.

2. You have been supplied with [returning officer to insert the number] ballot papers. [The returning officer must then identify which colour of ballot paper is in use at the election of councillors to a county or county borough council and which colour of ballot paper is in use at each relevant election.]

3. [The returning officer must then set out the instructions for marking the ballot paper in use at the election of councillors to a county or county borough council and the instructions for marking the ballot paper at each relevant election. A suitable form of words for the instructions for marking the ballot paper in use at the election of councillors to a county or county borough council would be the following:

 "Number the candidates in the order of your choice in the voting boxes opposite the candidates.
 You can make as many or as few choices as you want to.
 Put the number 1 in the voting box next to your first choice.
 Put the number 2 in the voting box next to your second choice.
 Put the number 3 in the voting box next to your third choice. And so on.

 Put no other mark on the ballot paper or your vote(s) may not be counted."

4. Fold each of the ballot papers in two.

5. Show the presiding officer the number and other unique identifying mark on the back of the ballot papers but do not let anyone see your votes.

6. Put each ballot paper in the appropriate ballot box OR Put the ballot papers in the ballot box.* Then, leave the polling station.

7. If you spoil any of your ballot papers by mistake, show it to the presiding officer and ask for a replacement.

*Rhaid i'r swyddog canlyniadau ddewis pa gyfarwyddyd bynnag sy'n briodol ar gyfer yr etholiad. O ran pwynt 6, mae'r dewis cyntaf yn briodol pan ddefnyddir bocsys pleidleisio ar wahân ar gyfer pob etholiad. Mae'r ail ddewis yn briodol pan ddefnyddir yr un bocsys pleidleisio ar gyfer pob un.

*The returning officer must choose whichever direction is appropriate for the election. In relation to point 6, the first alternative is appropriate where separate ballot boxes are used for each election. The second alternative is appropriate where the same ballot box is being used for each.

©Hawlfraint y Goron 2023

Argraffwyd a chyhoeddwyd yn y DU gan Y Llyfrfa Cyf dan awdurdod a goruchwyliaeth Jeff James, Rheolwr Llyfrfa Ei Fawrhydi ac Argraffydd Deddfau Senedd y Brenin.

© Crown copyright 2023

Printed and published in the UK by The Stationery Office Limited under the authority and superintendence of Jeff James, Controller of His Majesty's Stationery Office and King's Printer of Acts of Parliament.

